

หนังสือเรียนภาษาไทย

ชุดพื้นฐานภาษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑

DCID LIBRARY

0000014312

น 445.91

ป 4:ท

ว 546น

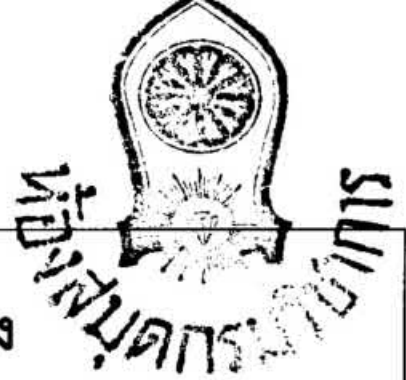
ฉ 4 (๒๕๓๖)

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๓๓)

กระทรวงศึกษาธิการ

คำแนะนำผู้ปกครอง

ผู้ปกครองจะช่วยบุตรหลานของท่านให้อ่านและเขียนหนังสือที่บ้านได้ดังนี้

๑. ดูแลให้อ่านหนังสือที่บ้านอยู่เสมอเพื่อให้มีนิสัยรักการอ่าน
๒. ช่วยเหลือให้อ่านและเขียนหนังสือดังต่อไปนี้
 - ๒.๑ ช่วยนักเรียนให้อ่านคำยากในบทเรียนก่อนอ่านหนังสือ
 - ๒.๒ อ่านเรื่องในหนังสือเรียนแล้วให้เล่าเรื่องให้ฟัง
 - ๒.๓ สะกดคำตามหนังสือเรียนแล้วหัดเขียน
 - ๒.๔ เล่นทายคำอ่านในหนังสือเรียน
 - ๒.๕ อ่านบทอ่านเสริมบทเรียนแล้วให้เล่าเรื่องให้ฟัง

เลขทะเบียน.....
เลขหมู่.....
วันที่.....

เลขทะเบียน 28654 ต.2
วันที่ 27 ต.ค. 2559
เลขเรียกหนังสือ ม.ค. ๗
ก.๗๑๕

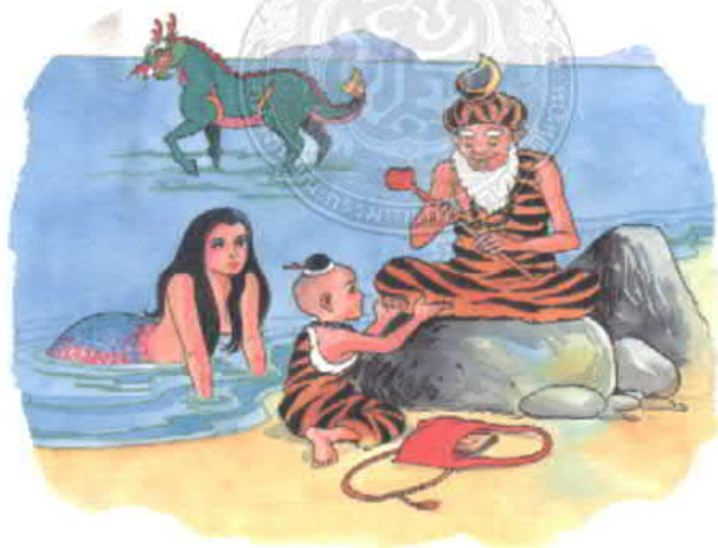
หนังสือเรียนภาษาไทย

ชุดพื้นฐานภาษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๓๓)

เลขทะเบียน.น. ๐๐๓๗๗ ค.๔

เลขหมู่ ม.๔๙๐ จ.๗๔-ก ๗๕๔๖

วันที่ ๑ มี.ค. ๔๔

หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)
พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๓๖ จำนวน ๔๕,๐๐๐ เล่ม

ผู้จัดทำต้นฉบับ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์แจกโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร

สงวนลิขสิทธิ์

ISBN 974-10-1425-2

**ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน**

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) ขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๖

ส.ค.

(นายสดับ อัตตสาระ)

ผู้ตรวจราชการกระทรวง รักษาราชการแทน
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) และแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือเรียน คู่มือครู และแบบฝึกหัดภาษาไทย ระดับประถมศึกษา คณะกรรมการฯ ได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ พร้อมด้วยคู่มือครู และแบบฝึกหัดภาษาไทย เพื่อใช้ทดลองในโรงเรียนในโครงการร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๓๖ และติดตามผลการใช้มาปรับปรุงต้นฉบับเพื่อจัดพิมพ์ใช้จริงในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศในปีการศึกษา ๒๕๓๘ ต่อไป

การเรียนการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาไทยอย่างมีความหมาย พัฒนาทักษะกระบวนการและความคิดของผู้เรียน ส่งเสริมทักษะและความสามารถทางภาษา ทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ให้ใช้ภาษาเพื่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ นี้ กำหนดค่าพื้นฐานประมาณ ๑,๕๕๐ คำ ตามที่กำหนดในหลักสูตรพุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) ขณะเดียวกันก็พัฒนางานคำให้กว้างขวางขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วย

อนึ่ง การสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ นี้ วิธีสอนจะแตกต่างไปจากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ กล่าวคือการสอนอ่านจะเน้นการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจมากขึ้น มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อวิเคราะห์โครงสร้างของเรื่อง สามารถจับประเด็นสำคัญ จัดลำดับเรื่อง หารายละเอียดของเรื่อง หาเหตุและผล สรุปความจากเรื่องที่อ่านได้ และยังมุ่งที่จะเสริมสร้างทักษะการสะกดคำ การนำหลักภาษา มาใช้ในการพูดและการเขียนให้ถูกต้อง มุ่งฝึกทักษะการเขียนเรียงความตามโครงสร้างของเรื่อง การตอบคำถาม การเขียนเชิงสร้างสรรค์ การเขียนในชีวิตประจำวัน ให้มีนิสัยรักการเขียนและรักการอ่านเพื่อการแสวงหาความรู้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในภายภาคหน้า

นอกจากนี้หนังสือเรียนชุดนี้ยังคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยกำหนดเรื่องให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมเพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามคุณธรรมอย่างมีความสุข ครูและผู้ปกครองจึงควรร่วมมือกันฝึกนักเรียนให้อ่านหนังสือด้วยตนเองให้มากขึ้น โดยเฉพาะการอ่านบทร้อยกรองและอ่านเสริมบทเรียน เพื่อช่วยสร้างเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน การสอนภาษาไทยจะต้องสร้างเสริมทักษะการเขียน ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด ลำดับเรื่องตามเหตุการณ์ คิดอย่างมีเหตุมีผล สามารถเขียนเรื่องตามความคิด เขียนอย่างมีรายละเอียดของเรื่อง มีความสามารถในการฟัง และสามารถเขียนเรื่องจากการฟังได้ จากแนวการสอนดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาดีขึ้น

กรมวิชาการหวังว่าหนังสือเรียนภาษาไทยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร อย่างไรก็ตามหนังสือเล่มนี้อาจยังมีข้อควรปรับปรุงแก้ไขอยู่อีกบ้าง กรมวิชาการยินดีรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขหนังสือเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กรมวิชาการขอขอบคุณคณะกรรมการฯ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหนังสือเรียนนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีไว้ ณ โอกาสนี้

(นายพนม พงษ์โพธิ์)

อธิบดีกรมวิชาการ

๒๑ เมษายน ๒๕๓๖

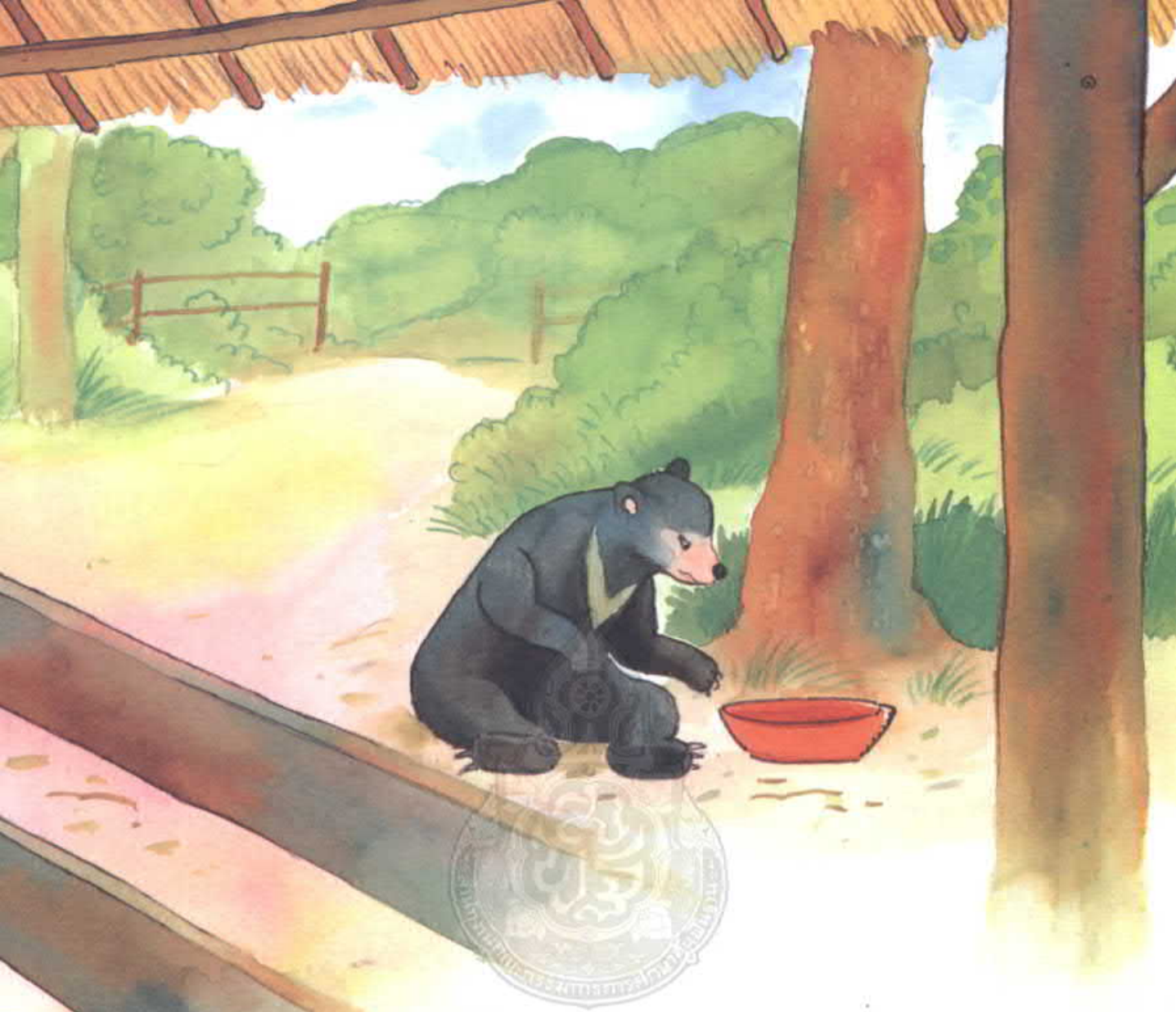
สารบัญ

บทที่

หน้า

๑	นายพรานเลี้ยงหมี	๑
๒	เคล็ดลับของแม่	๒๙
๓	คนดีศรีรัตนโกสินทร์	๕๐
๔	บ้านหลังใหม่ของปู่เสฉวน	๗๘
๕	พระร่วงพ่อเมืองละโว้ได้เป็นพระเจ้ากรุงสุโขทัย	๑๐๓
๖	เยื่อใยไมตรี	๑๒๐
๗	พื้นบ้าน พื้นเมือง	๑๓๘
๘	คอมพิวเตอร์เพื่อนรัก	๑๖๒
๙	พระอภัยมณี ตอนสุดสาครตามหาพระบิดา และเข้าเมืองผีดิบ	๑๘๘

บทที่ ๑ นายพรานเลี้ยงหมี

เรื่องนายพรานเลี้ยงหมี เป็นนิทานที่นายปาลเปரியู แต่ง
ในสมัยรัชกาลที่ ๕ และลงพิมพ์ในหนังสือวชิรญาณ นิทานที่ลง
พิมพ์ในหนังสือเล่มนี้เรียกว่า นิทานวชิรญาณ เป็นนิทานให้ข้อคิด
แก่ผู้อ่าน จึงได้นำนิทานเรื่องนี้มาให้อ่านโดยคงถ้อยคำสำนวน
เดิมไว้

เมื่อบิดาจะตายได้สั่งไว้แก่บุตรทั้งสองว่า “ลูกหมิที่พ่อเลี้ยงไว้ตัวหนึ่งมันได้มีคุณแก่เรามาหลายครั้งในคราวอัปจน พ่อขอฝากลูกหมิไว้แก่เจ้าด้วย เจ้าจงเลี้ยงดูมันต่อไปอย่าให้อดอยาก ถ้าเจ้าจะเข้าไปสู่ป่าแต่ผู้เดียว เจ้าจงเอามันไปด้วย มันอาจรักษาภัยให้เจ้าพ้นได้ แม้มันเป็นสัตว์เดียรฉานก็จริง ถึงกระนั้นพ่อก็ได้ฝึกหัดให้มันรู้จักธรรมเนียมของเรามาตั้งแต่เล็กๆ มันสามารถที่จะรู้จักิริยาของมนุษย์ได้แทบทุกอย่าง เว้นไว้แต่มันพูดไม่ได้เหมือนเราเท่านั้น” เมื่อบิดาได้สั่งแก่บุตรทั้งสองเช่นนี้แล้ว ไม่ช้านานก็สิ้นชีพ

บุตรทั้งสองได้ประพฤติตามคำสั่งของบิดา และได้ตั้งลูกหมินั้นไว้เสมอด้วยน้องสุดท้อง เมื่อจะไปเที่ยวหาเนื้อคราวใดก็ได้เอาหมิไปเป็นเพื่อนด้วยเสมอทุกๆ คราว ครั้นต่อมาภายหลังกลับมีจิตคิดประมาทด้วยเห็นว่ามันเป็นสัตว์เดียรฉานไม่อาจที่จะพอกพูนประโยชน์อันยิ่งใหญ่ได้ ก็ทำลายความประพฤติที่บิดาสั่งไว้นั้นเสีย เวลานั้นหนึ่งนายพรานผู้พี่ได้ไปเที่ยวป่าหาเนื้อตามจารีตของพรานที่ตนได้ประพฤติมา คราวนั้นได้ไปแต่ตนผู้เดียวมิได้เอาหมิไปเป็นเพื่อนด้วย ครั้นได้พบเนื้อก็ไล่ติดตามไปจนถึงตำบลที่มีป่ารกชัฏแห่งหนึ่ง ก็มีความสะดุ้งตกใจกลัวสัตว์ร้าย จึงหยุดรำพึงถึงหมิซึ่งเคยได้มาเป็นเพื่อนด้วยทุกคราวว่า “ถ้าเราเอาหมิมาดูด้วย ไหนเลยเราจะต้องตกใจในป่าที่เป็นที่น่ากลัวเช่นนี้ทั้งเนื้อก็หนีเราไป มันก็คงจะไม่พันมือเรา”

ทันใดนั้นมีเสือใหญ่ตัวหนึ่งออกมาจากพุ่มไม้ ลำแดงอำนาจท่าทางเป็นที่น่ากลัวยิ่งนัก นายพรานผู้นั้นตกใจแทบสิ้นสติ

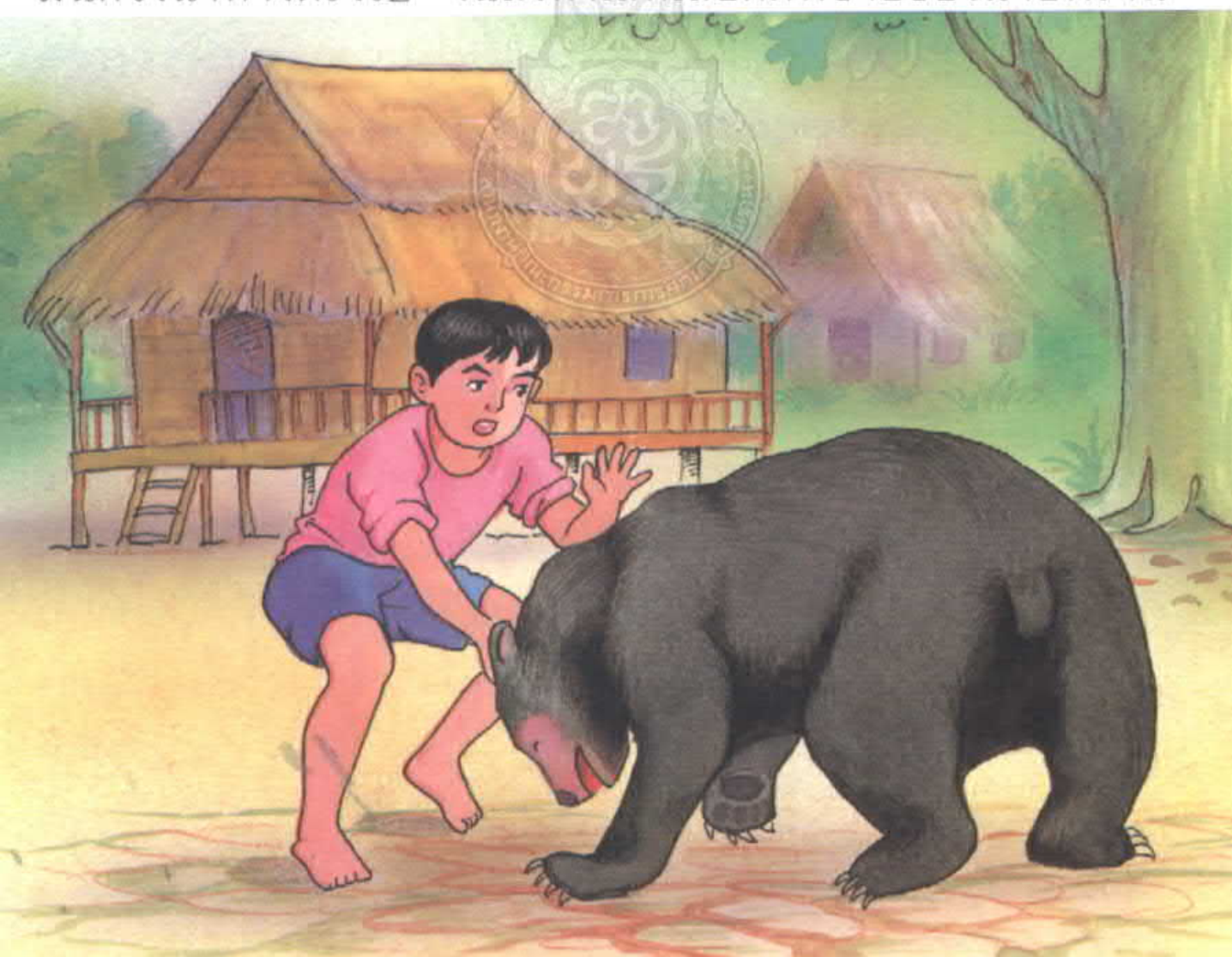
จึงแอบเข้าบังอยู่ข้างต้นไม้ต้นหนึ่ง ง้างไกปืนหมายจะยิงเสือให้
ถูกที่สำคัญ แต่เสือเป็นสัตว์ฉลาด เมื่อนายพรานยกปืนขึ้นลั่นไก
ไป มันก็ฟุบหมอบลงเสีย หากถูกที่สำคัญไม่ แล้วมันก็โดดเข้ามา
โดยกำลังโกรธ กัดนายพรานจนสิ้นชีวิต

ส่วนหมีเมื่อนายพรานจะไปป่าเผอิญนอนหลับอยู่ ครั้นตื่น
ขึ้นมาไม่เห็นเจ้าของก็ทำกิริยากระสับกระส่าย วิ่งไปวิ่งมา เทียว
ดมกลิ่นหาในที่ต่างๆ จนพบรอยเท้าของเจ้าของ มันก็รีบสุดกลืน
ตามรอยเท้าขึ้นไปจนกระทั่งถึงทำเลที่เสือข่มอยู่ มันก็ได้เห็น
เสือกำลังกัดกินศพเจ้าของของมัน มันมีความเสียใจและโกรธเป็น
อันมาก แล้วมันก็แผดร้องขึ้นด้วยเสียงอันดัง โผนกระโดดไปโดย

กำลังแรงเข้าสู้รบกับเสือ แต่เสือไม่อาจจะทานกำลังของมัน เพราะมันเป็นสัตว์มีเล็บยาวและแข็งแรงกว่า พอเสือเสียที่มันก็ กัดที่สำคัญตาย เมื่อเสือตายแล้วมันก็รีบมาหาเจ้าของ มันเอา เท้าทั้งสองของมันประคองอุ้มเพื่อจะให้เจ้าของลุกขึ้น เจ้าของนั้น ก็ไม่อาจจะลุกขึ้นได้ เพราะไม่มีชีวิตแล้ว เมื่อมันได้เห็นกิริยาว่า เจ้าของตายแล้ว ก็มีอาการเศร้าโศกร้องครางไปต่างๆ ตามเพศ ของมัน กลับหมุนโกรธเสือขึ้นมาอีก ก็วิ่งเข้าไปกัดฉีกเนื้อเสือจน เป็นชิ้นน้อยชิ้นใหญ่ แล้วมันก็รีบกลับเข้ามามันเจ้าของ เพื่อจะ แสดงอาการให้พวกพ้องที่บ้านรู้เหตุ

เวลานั้นน้องชายของนายพรานผู้ตายนั้นนั่งอยู่หน้าบ้าน เมื่อมองดูหมีมีขนเปื้อนโลหิตกลับมา ก็ได้เห็นพี่ของตนกลับมาด้วย ก็มีความสงสัยนึกประหลาดใจแล้วลุกขึ้นไปต้อนรับ ทันใดนั้น มันก็ร้องครางครวญผิดปกติแล้ววิ่งเข้าไปกัดชายผ้าถุงและผ้าห่ม จุดลากไปมา แล้ววิ่งไปทางหลังบ้านแล้วกลับมาอีก ร้องครางตื่น เลือกลงไปต่างๆ แต่ทำอาการเช่นนี้หลายครั้ง จนนายพรานผู้น้อง เข้าใจได้ว่า พี่ของเราคงจะมีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นแน่ แล้วก็ รีบขึ้นไปหยิบปืนบนเรือนแบกขึ้นป่าไปตามพี่ของตน ส่วนหมีนั้น มันก็วิ่งนำทางตรงไป จนถึงทำเลที่เลือกกัดพี่ชายของนายพราน

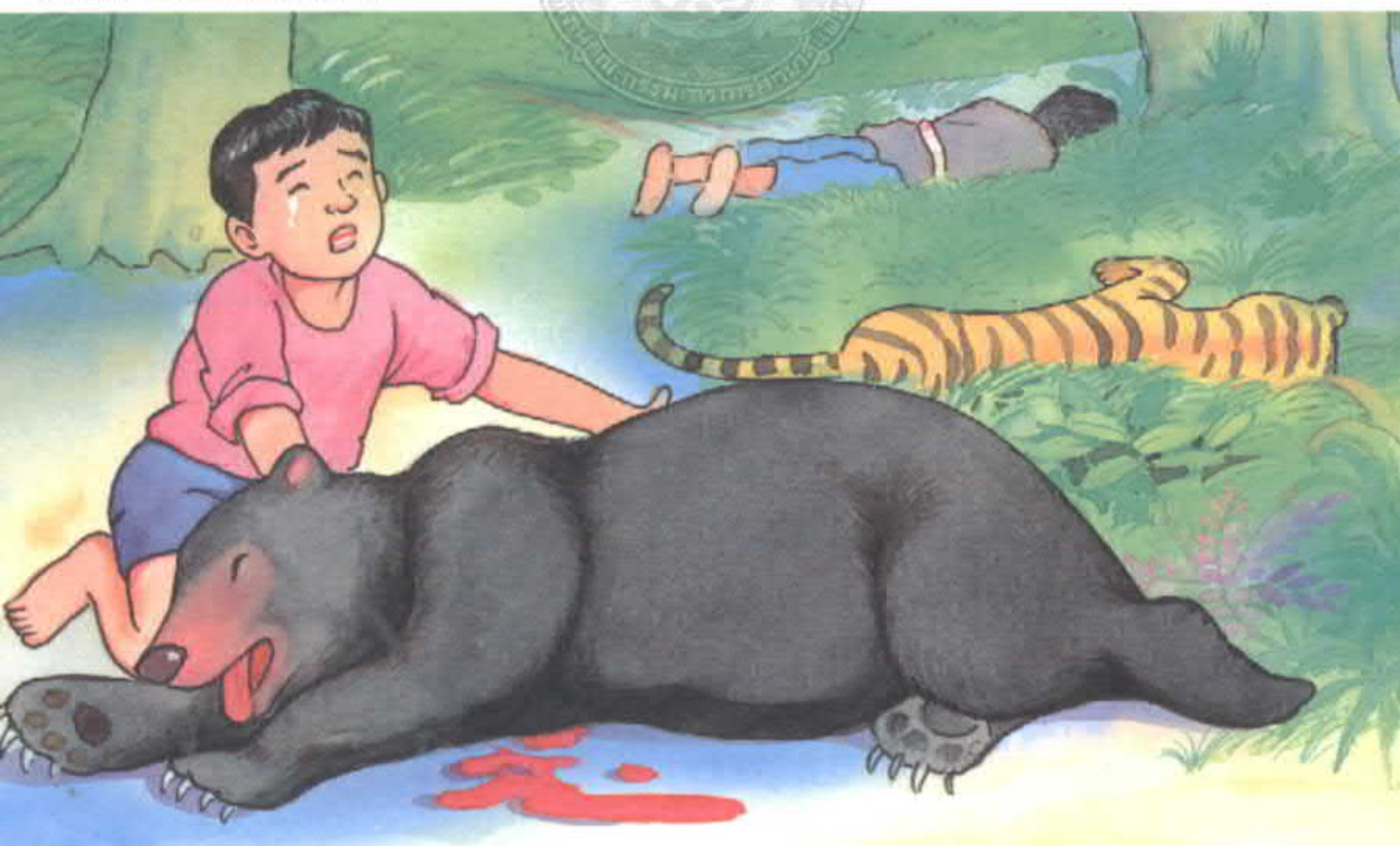

นั่นตาย เมื่อน้องชายได้เห็นเพื่อนตายอยู่และมีบาดแผลเป็นรอยสัตว์กัดชอกซ้ำเช่นนั้นก็มีความเสียใจยิ่งนัก ได้เหลียวแลดูซ้ายขวาตลอดทุกๆ แห่งก็มีได้เห็นมีอันใดปรากฏต่อไปอีก จึงนึกว่าชะรอยหมีจะกัดพี่ชายเราตายเป็นแน่ เวลานั้นหมีกำลังวิ่งไปที่ตำบลเลือดตาย แล้วก็กลับมากัดชายผ้าเจ้าของตึงไป ฝ่ายน้องชายของนายพรานผู้ตายนั้นเป็นคนปราศจากความไตร่ตรอง มิได้พิจารณาต่อไปด้วยอำนาจความเขลาเข้าใจผิดคิดว่าหมีลอบมากัดพี่ชายของตนตาย จึงเอาปืนยิงหมีตัวนั้นเสียทันที เมื่อมันถูกปืนแล้วก็วิ่งร้องไปล้มตายอยู่ใกล้ศพเสีย เมื่อเจ้าของได้เห็นดังนั้นก็จึงเดินตามมันไปเพื่อจะยิงซ้ำอีก เมื่อได้เห็นว่าหมีล้มตายแล้ว ก็ได้เห็นเลือดที่หมีกัดตายนั้นด้วย จึงเดินเข้าไปดูก็ทราบความชัดเจน รู้สึกตัวว่ามีความผิด คิดเสียตายหมีที่ตายเป็นอันมากก็มีความ

เสียใจได้แต่เกิดความอาลัยเศร้าโศก นั่งทอดศพนหมีร้องไห้คร่ำครวญ
อยู่จนคำก็สิ้นกำลังลง เลยสิ้นสติสลบอยู่ในที่นั้น

นี่แหละนะควรเป็นที่พึงใจเตือนสติว่า เมื่อแรกเราจะลงมือ
ทำการใดๆ เมื่อปราศจากความคิดเลือกคั้นด้วยปัญญาไตร่ตรอง
โดยรอบคอบตลอดถึงกาลภายหน้าต่อไปหลายสิบหลายร้อยปี
ทั้งกาลที่ล่วงมาหรือเวลาที่ทำอยู่ดังนี้แล้ว ก็มักจะนำผลความ
เดือดร้อนอันเผ็ดแสบให้มาถึงได้ด้วยอำนาจที่ตนยังมิได้พิจารณา
เห็นผลเห็นคุณโดยตลอดแน่นอน ดังเรื่องนายพรานที่กล่าวมา
แล้วนี้เป็นพยาน แต่การเช่นนี้มักจะเป็นไปได้ก็เพราะอำนาจแห่ง
ความเขลาโดยเขาวนไม่รู้แจ้งตลอดถึงการเช่นนั้น สมดังคำ
สุภาษิตแห่งหนึ่งพึงจำไว้ให้ดี อันมีแพะหลายจะได้รำลึกถึงเป็น
เครื่องเตือนสติว่า

ใครใครใดเริ่มตั้ง
ปราศจิตคิดถึงกาล
ด่วนด่วนดูจะพรวน
โทษติดทุกข์ตามสู้

กิจงาน
ก่อนรู้
ผลาญชีพ หมีเฮย
แสนร้อนภายหลัง

คำใหม่ในบทเรียน

กระนั้น กระสับกระส่าย กัด กิจ ไก่ป็น เขลา คำสั่ง
คราง ครางครวญ ้งาง จาริต ฉีก ชอกช้า ชะรอย ชื่น ชุ่ม ด่วน
ตื่น เตี้ยร้างฉาน โดด ตริตรอง ทำเล ทุกข์ ธรรมเนียม บาดแผล
ประมาท ปรากฏ ปราศ ปราศจาก เปื่อน ผลาญ ฝ่าน่ง ฝ่าห่ม
เผ็ด เผอิญ แผลร่อง โผน ฝึกหัด พยาน พกพ้อง พอกพูน ฟุบ
รกชฏ รบ รอยเท้า ลอบ เล็บ โลहित สติ สลบ สะดุ้ง สามารถ
สำแดง ลั่นชีพ ลั่นชีวิต ลั่นสติ สุดท้าย สุภาสิต สูด เสียที เลือก
ศพ เศร้าโศก เหตุ อดอยาก

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

บุตร	อ่านว่า	บุต
เตี้ยร้างฉาน	อ่านว่า	เตี้ย-รัด-ฉาน
จาริต	อ่านว่า	จา-ริต
ประมาท	อ่านว่า	ประ-หมาด

รกชัฏ	อ่านว่า	รก-ชัด
เขาวน	อ่านว่า	เขา
ศพ	อ่านว่า	สบ
ปราศจาก	อ่านว่า	ปราด-สะ-จาก
สุภาสิต	อ่านว่า	สุ-พา-สิต

อ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ ก กา

คำในมาตราแม่ ก กา เป็นคำที่ประสมพยัญชนะและสระไม่มีตัวสะกด เช่น ตา อยู่ มี ปลา

เวลา นาที มีตา ยาดิ สีดำ จำได้
 ไครมา หาเงาะ เหลาะแหละ หาแพะ แวะมา

แม่ไก่

แม่ไก่อยู่ในตะกร้า	ไข่ไข่มาสีห้าใบ
อีแม่อาก็มาไล่	อีแม่ไก่ไล่ตีกา
หมาใหญ่ก็ไล่เห่า	หมูในเล้าแลดูหมา
ปูแสมแลปูนา	กะปุม้าปูทะเล
เต่านาแลเต่าดำ	อยู่ในน้ำกะจระเข้
ปลาทุอยู่ทะเล	ปลาซีเหร์ไม่สู้ดี

(จาก ประถม ก กา ฉบับหอสมุดแห่งชาติ)

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตราแม่กด

คำที่มี จ ต ตี ตร ฎ ท ศ ส เป็นตัวสะกดในมาตราแม่กด
อ่านออกเสียงเหมือน ด สะกด

กิจการ	พูดเท็จ	มัจฉา	สำเร็จ	เสด็จ
จิตใจ	จารีต	สุภาสิต	ประพฤติ	ปฏิบัติ
รสชาติ	เกษตร	บุตร	รกชฎ	ปรากฏ
เงินบาท	มรรยาท	อากาศ	บรรยาการ	เพศ
ประกาศ	ปราศจาก	โอกาส		

คนทำดีย่อมมีจิตใจผ่องใส

สุภาสิตเป็นคำกล่าวที่ให้คติแก่ผู้ฟัง

เด็กย่อมเคารพผู้ใหญ่ ข้อนี้เป็นจารีตประเพณีของคนไทย

ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย ข้อนี้เป็นสุภาสิต

แม่ทำความสะอาดห้องนี้จนปราศจากฝุ่นละออง

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตราแม่กบ

คำที่มี ป พ ภ เป็นตัวสะกดในมาตราแม่กบ อ่าน
ออกเสียงเหมือน บ สะกด

มีบาป ลาปแข่ง ฐูปเทียน รูปภาพ ภาพยนตร์
 ลพบุรี กลิ่นศพ มหรสพ มีลามก โลกมาก

คนทำบาปย่อมมีจิตใจขุ่นมัวเสมอ

จังหวัดลพบุรีอยู่ทางภาคกลางของประเทศไทย

วัดนี้มีมหรสพ เช่น ลิเก ภาพยนตร์ เป็นต้น ฉลองศาลาที่

คนโลกมากมักไม่มีลามก

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตราแม่กน

คำที่มี ญ ณ ร ล เป็นตัวสะกดในมาตราแม่กน อ่าน
 ออกเสียงเหมือน น สะกด

กาญจนบุรี	เชี่ยวชาญ	เชิญ	เจริญ	ปัญหา
จรรยา	อาจารย์	ประยูร	จรรยา	ชลบุรี
คุณหาร	ทารุณ	คุณภาพ	โบราณ	บริเวณ

จังหวัดกาญจนบุรีอยู่ทางทิศตะวันตกของประเทศไทย เป็น
 จังหวัดที่มีป่า ภูเขา น้ำตกสวยงาม เป็นจังหวัดที่ติดชายแดน
 ประเทศพม่า มีป่าไม้ไผ่มาก และเป็นไม้ไผ่ที่มีคุณภาพ ส่วน
 จังหวัดชลบุรีอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศไทย มีป่า ภูเขา
 น้ำตก และชายหาดที่สวยงาม ชายหาดบางแสนเป็นชายหาดที่มี

ชื่อเสียง จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่เจริญมาก มีสวนยานพาหนะ
คับคั่งจึงมีปัญหาการจราจรในตัวจังหวัด

อ่านคำควบกล้ำที่ประวิสรรชนีย์

กระสับกระส่าย	กระเลือกกระสน	กระวนกระวาย
กระวีกระวาด	ประชิดประชัน	ประดิดประดอย
ประดับประดา	ประเล้าประโลม	ประหัตประหาร

นักเรียนตื่นนอนแล้วกระวีกระวาดลุกขึ้นเก็บที่นอนให้เรียบร้อย
เข้านั่งกระสับกระส่ายประเดี๋ยวลุกประเดี๋ยวนั่งอยู่เสมอ
นักเรียนคนนั้นนั่งประดิดประดอยจัดพานดอกไม้สวยงามมาก
เข้าพูดประเล้าประโลมให้ฉันทำตามที่เขาบอก

อ่านคำที่มีอักษรนำ

หง- หญ- หน- หม- หย- หร- หล- หว-

เป็นพยัญชนะสองตัวเรียงกัน เรียกว่า อักษรนำ ตัว ห เป็น
อักษรนำ ไม่อ่านออกเสียง แต่อ่านออกเสียงอักษรตัวหลัง
ตามอักษรนำ

กลั้วหงอ	ผสมหงอก	หงอนไก่	เหงาหงอย
นอนหงาย	หิงกอก	ผู้หญิง	ใหญ่โต

หนาบาง	หนามแหลม	หมูหมา	หมีดู
จดหมาย	พอเหมาะ	ผ้าไหม	หยาบหยาม
เหาะเหาะ	สีกหรอ	หรือไม	หฐุหธา
พันหลอ	หลายหลา	หลากหลาย	หลังไหล
นอนหลับ	หวิมม	ขนมหวาน	แหวนเพชร

คนแก่มิผมหงอก

ดอกหงอนไก่มีหลายสี

ทุเรียนมีหนามแหลม

เด็ก ๆ กินขนมหวานจะทำให้พันหลอ

ผู้คนพากันหลังไหลมาดูขบวนแห่

ความรู้ทางภาษา

คำพ้องเสียง

คำพ้องเสียง เป็นคำที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนต่างกัน มีความหมายต่างกัน

สิ้นชีวิต - ผ้าขึ้น

ชื่อลัตย์ - ลัตว์ป่า - ลัดส่วน

ซ้อนล้อม - ซ่อมแซม

ไฟไหม้ - ไม่ได้

ฆ่าสัตว์ - มีค่า - ตัวข้า

รกชัฏ - พุดชด

พันธุ์ไม้ - ผิวพรรณ - ผูกพัน

ผู้หญิงคนที่นั่งผ้าขึ้นเดินข้ามถนนไม่ระมัดระวัง จึงถูกรถชน
สิ้นชีวิต

เสือ ช้างเป็นสัตว์ป่า เป็นของ ค่า ไม่ควรฆ่ามัน
พันธุ์ไม้ชนิดนี้มีคุณสมบัติทำให้ผิวพรรณเปล่งปลั่ง

ชนิดของคำในประโยค

คำนาม

อ่านประโยคต่อไปนี้

เลือกักตนายพราน

แก้วตาเพื่อนของวิมลจะไปเชียงใหม่ในวันอาทิตย์แรกของ
เดือนมกราคม

สนองใช้ดินสอเขียนบันทึก

คนเราต้องทำความดี

เสือ นายพราน เพื่อน ดินสอ บันทึก คน ความดี วันอาทิตย์
เดือนมกราคม แก้วตา วิมล สมอง เชียงใหม่ คำเหล่านี้เป็นคำ
นามที่ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ เวลา สถานที่

เสือ นายพราน เพื่อน ดินสอ บันทึก คน ความดี เป็น
คำนามที่ใช้เรียกชื่อโดยทั่วไป ไม่เฉพาะเจาะจง เรียกว่า คำสา-
มานยนาม (อ่านว่า คำ-สา-มาน-ยะ-นาม)

วันอาทิตย์ เดือนมกราคม แก้วตา วิมล สมอง เชียงใหม่

เป็นคำนามที่ใช้เรียกชื่อเฉพาะเจาะจง หรือเรียกคน สัตว์ สิ่งของ
สถานที่ โดยเฉพาะเจาะจง เรียกว่า คำวิสามานยนาม (อ่านว่า
คำ-วิ-สา-มาน-ยะ-นาม)

เสียงพูดที่มีความหมายเรียกว่า คำ
คำที่ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ เวลา สถานที่ เรียกว่า คำนาม
คำที่ใช้เรียกชื่อโดยทั่วไป ไม่เฉพาะเจาะจง เรียกว่า
คำวิสามานยนาม
คำที่ใช้เรียกชื่อเฉพาะเจาะจง เรียกว่า คำวิสามานยนาม

คำสรรพนาม

อ่านประโยคต่อไปนี้

นายพรานมองดูหมิที่มีขนเปื้อนโลหิต เขาคิดว่ามันกัดพี่ชาย
ของเขาตาย เขาจึงเอาปืนยิงมันด้วยความโกรธ

เมื่อพ่อเดินผ่านบรรดาคนงานในโรงงาน พวกเขาก็ลุกขึ้นทำ
ความเคารพ และถามว่า “ท่านหายป่วยแล้วหรือครับ” พ่อตอบว่า
“ฉันหายดีแล้ว ขอบใจมาก”

คำว่า เขา มัน ท่าน ฉัน เป็นคำที่ใช้แทนคน สัตว์ สิ่งของ
ที่กล่าวถึงมาแล้ว เพื่อมิให้ใช้คำนามซ้ำๆ กัน คำที่นำมาแทนคำ
นามนี้ เรียกว่า คำสรรพนาม (อ่านว่า คำ-สับ-พะ-นาม)

คำสรรพนามที่ใช้แทนคน ได้แก่ ข้าพเจ้า ฉัน ดิฉัน ผม
 กระผม หนู ท่าน เรา เจ้า เธอ คุณ แก่ พระองค์ เขา
 คำสรรพนามที่ใช้แทนสัตว์และสิ่งของได้แก่ มัน
 คำสรรพนามที่ใช้แทนคำนามในการพูดกันนี้แบ่งเป็น ๓
 ชนิด คือ

๑. สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูดได้แก่ ข้าพเจ้า ฉัน ดิฉัน ผม
 กระผม หนู เรา อาตมา
๒. สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้ฟังได้แก่ ท่าน เจ้า เธอ คุณ แก่
 โยม หนู
๓. สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้ถูกกล่าวถึงได้แก่ เขา พระองค์
 แก่ มัน

คำสรรพนามบางคำใช้แทนผู้พูดก็ได้ ผู้ฟังก็ได้ ผู้กล่าวถึงก็ได้
 ซึ่งจะใช้ในการสนทนา เช่น

เรา	พรุ่งนี้เราคงไม่ได้มาหาเธอนะ (เรา ใช้แทน ผู้พูด) เราละพูดเป็นเล่นเสมอ (เรา ใช้แทน ผู้ฟัง)
ท่าน	ท่านพูดได้ชัดถ้อยชัดคำดีมากครับ (ท่าน ใช้แทน ผู้ฟัง) ท่านผู้นี้เป็นคนมีความซื่อสัตย์ (ท่าน ใช้แทน ผู้ที่กล่าวถึง)

เธอ คุณ เธออย่าเดินเข้าไปนะ

(เธอ ใช้แทน ผู้ฟัง)

คุณเคยเห็นคุณวิไลไหม เธอเป็นผู้หญิงที่งามมาก

(คุณ ใช้แทน ผู้ฟัง)

(เธอ ใช้แทน ผู้ที่กล่าวถึง)

แก แกจะไปกับฉันไหม

(แก ใช้แทน ผู้ฟัง แต่ไม่สุภาพ)

คุณยายคนนี้ดูท่าทางแกไม่ค่อยมีแรง

(แก ใช้แทน ผู้ที่กล่าวถึง)

คำที่ใช้แทนคำนามในการเขียนเล่าเรื่องเพื่อมิให้ใช้
คำนามซ้ำกันหรือเป็นคำที่ใช้แทนผู้พูด ผู้ฟัง หรือ ผู้ที่กล่าว
ถึงในการสนทนาเรียกว่า คำสรรพนาม

คำสรรพนามที่ใช้แทนคำนาม แบ่งได้เป็น ๓ ชนิดคือ

๑. สรรพนามใช้แทนผู้พูดได้แก่ ฉัน ข้าพเจ้า ผม ดิฉัน

๒. สรรพนามใช้แทนผู้ฟังได้แก่ เธอ คุณ ท่าน เจ้า แก

๓. สรรพนามใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงได้แก่ เขา แก มัน

พระองค์

สรรพนามบางคำใช้แทนผู้พูดก็ได้ ผู้ฟังก็ได้ ผู้ที่กล่าว
ถึงก็ได้ จะทราบได้ว่าแทนผู้ใดต้องดูเนื้อความในประโยค

คำกริยา

อ่านประโยคต่อไปนี้

คุณแม่ของฉันเป็นนางพยาบาล

ปากกาตัวนี้เหมือนของฉัน

บ้านหลังนี้เล็กมาก

ขวดใบนี้กลม

เด็กคนนี้ดี่มาก

ฉันรักคุณครู

พี่หวัเราะเสียงดัง

น้องกวาดบ้าน

นายพรานมองดูหมีเดินเข้ามา

คำว่า เป็น เหมือน เล็ก กลม ดี รัก หวัเราะ กวาด มองดู เดินเข้ามา คำเหล่านี้บอกการกระทำ แสดงการเปรียบเทียบ หรือ บอกสภาพเรียกว่า คำกริยา

คำกริยาที่แสดงการกระทำ เช่น โกรธ หวัเราะ ยิ้ม กิน เดิน นั่ง กวาด มองดู เป็นคำกริยาบอกการกระทำ

คำกริยาที่แสดงการเปรียบเทียบ เช่น เป็น คล้าย เหมือน เท่ากับ เป็นคำกริยาบอกการเปรียบเทียบ

คำกริยาที่แสดงสภาพ เช่น สกปรก สะอาด ดี ชั่ว ดี เล็ก ใหญ่ กลม เป็นคำกริยาบอกสภาพ คำกริยาชนิดนี้เป็นคำขยายคำนาม ก็ได้ เช่น

เด็กคนนี้ดี่มาก	(เป็นกริยา)
เด็กดีไม่มีคนชอบ	(เป็นคำขยาย)
ห้องเรียนสกปรกมาก	(เป็นกริยา)
ห้องเรียนสกปรกอยู่ไม่เป็นสุข	(เป็นคำขยาย)

คำที่ใช้แสดงอาการต่างๆ หรือแสดงการเปรียบเทียบ หรือแสดงสภาพอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลหรือสิ่งของ เรียกว่า คำกริยา

การเขียนจดหมายลาครู

การเขียนจดหมายลาครูเป็นการเขียนถึงครูเพื่อบอกว่าตนไม่สามารถมาเรียนได้ จำเป็นต้องหยุดเรียน อาจเนื่องมาจากมีกิจธุระจำเป็นหรือเจ็บไข้ได้ป่วย

การเขียนจดหมายลาครูต้องใช้ภาษาที่สุภาพ และเขียนสั้นๆ ใช้กระดาศเขียนจดหมายสีขาวหรือกระดาศสมุด และต้องมีความเรียบร้อย ไม่ฉีกขาดหรือยับยู่ยี่ ลายมือต้องสวยงาม ไม่มีรอยขูดลบหรือสกปรก และต้องเขียนให้อ่านออก

การเขียนจดหมายลาครูมีรูปแบบการเขียนจดหมาย ดังนี้

๑. แบ่งกึ่งกลางหน้ากระดาศ

๒. เขียนที่อยู่ ให้เขียนระหว่างกึ่งกลางของกระดาษด้าน
ขวามือ โดยเขียนบ้านที่อยู่ของนักเรียน ตำบล อำเภอหรือเขต
(เขตใช้เฉพาะในกรุงเทพมหานคร) และจังหวัด ตัวอย่างเช่น

๗๘/๑๒ ตำบลสวนหลวง

เขตประเวศน์ กรุงเทพมหานคร

๓. วัน เดือน ปี ให้เขียนกึ่งกลางหน้ากระดาษ โดยเขียนวัน
เดือน ปี ที่เขียนจดหมาย เช่น

๗ มกราคม ๒๕๓๖

๔. คำขึ้นต้น ให้เว้นเส้นคั่นหน้ากระดาษ ๑ นิ้วครึ่ง ตัวอย่าง
เรียน คุณครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่เคารพ

๕. เนื้อหา ให้เขียนกึ่งกลางระหว่างคำขึ้นต้นและวันที่ โดย
เขียนบอกสาเหตุการลา และบอกระยะเวลาการลา

ตัวอย่างลาป่วย

เนื่องจากดิฉันป่วยเป็นไข้หวัด มีอาการตัวร้อนและ
ปวดศีรษะ ไม่สามารถมาเรียนได้ จึงขอลาหยุดพักการเรียนเป็น
เวลา ๓ วัน ตั้งแต่วันที่ ๖-๘ มกราคม ๒๕๓๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาต

ตัวอย่างลากิจ

เนื่องจากคุณแม่ไปทำกิจธุระเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์
๒๕๓๖ ไม่มีผู้ดูแลน้องที่บ้าน ผมต้องช่วยคุณแม่ดูแลน้อง จึงใคร่
ขอลากิจเป็นเวลา ๑ วัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาต

๖. คำลงท้าย ให้เขียนตรงกับวันที่ เป็นการบอกกล่าว แสดงความเคารพ เขียนว่า โดยความเคารพอย่างสูง หรือ ด้วยความเคารพอย่างสูง

๗. ลงชื่อผู้เขียน ให้เขียนกึ่งกลางของคำลงท้าย เขียนด้วยลายมืออ่านออก

๘. คำรับรองของผู้ปกครอง ให้เขียนตรงกับคำขึ้นต้น เมื่อนักเรียนเขียนเสร็จแล้วต้องให้ผู้ปกครองลงชื่อกำกับ เป็นการรับรองว่านักเรียนมีกิจธุระจริง หรือเจ็บไข้ได้ป่วยจริง ตัวอย่างเช่น
ขอรับรองว่าเป็นความจริง

สุทัศน์ ใจงาม

ผู้ปกครอง

๙. คำสรรพนามที่ใช้ในการเขียนจดหมายลาครู

นักเรียนหญิง ใช้คำว่า ดิฉัน

นักเรียนชาย ใช้คำว่า ผม หรือ กระผม

รูปแบบการเขียนจดหมาย

กึ่งกลางหน้ากระดาษ

↓

ที่อยู่

วันที่

๑/๒ นิ้ว → คำขึ้นต้น

เนื้อหา.....

.....

.....

คำลงท้าย

ลงชื่อผู้เขียน

ขอรับรองว่าเป็นความจริง

ลงชื่อ

ผู้ปกครอง

ตัวอย่างจดหมายลาครู
(จดหมายลาป่วย)

๓๖ หมู่ ๒ ตำบลดอนเจดีย์
อำเภอดอนเจดีย์ สุพรรณบุรี

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖

เรียน คุณครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่เคารพ

เนื่องด้วยกระผมป่วยมีอาการปวดท้องและท้องเสีย
ไม่สามารถมาเรียนได้ตามปกติ กระผมจึงขอหยุดพักการเรียนเป็น
เวลา ๒ วัน ตั้งแต่วันที่ ๓-๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ เมื่อกระผมหาย
ดีแล้วจะมาเรียนตามปกติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

สุนัย ใจงาม

ขอรับรองว่าเป็นความจริง

สุทัศน์ ใจงาม

ผู้ปกครอง

ตัวอย่างซองจดหมาย

เรียน คุณครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

อ่านบทร้อยกรอง

คิดให้รอบคอบ

เป็นคนคิดแล้วจึง
อย่ามลนหลับตา
เลือกสรรหมั่นปัญญา
สติรอบให้

เจรจา
แต่ได้
ตรงตริก
ถูกแล้วจึงทำ

(จาก โลกนิติคำโคลง ของ กรมพระยาเดชาดิศร)

มลน	อ่านว่า	มะ-ลน	หมายถึง	รีบ
โลกนิติ	อ่านว่า	โลก-กะ-นิด		

อ่านเสริมบทเรียน

หมีในทุ่งกว้าง

แดดเริ่มอ่อนแสงลง จนเพลาค่ำแล้ว แม่พาฉันเดินไปตามชายป่า ไม่นานนัก แม่ก็พาฉันมาถึงทุ่งกว้างใหญ่ เราเดินไปตามทางที่เป็นทุ่งโล่งเตียน ฉันวิ่งเล่นและกระโดดไปมาอย่างสนุกสนาน แม่พาฉันเดินไปยังต้นไม้ใหญ่ต้นสูงที่มีโพรงไม้ แม่บอกฉันว่า “ลูกเอ๋ย แม้เราจะขึ้นต้นไม้ได้เก่ง แต่พวกเราก็ไม่ทำรังอยู่บนต้นไม้เหมือนพวกนก เพราะพวกเรานอนขี้เซา ถ้านอนบนต้นไม้ เราคงจะตกต้นไม้ตาย พวกเราจึงอาศัยนอนตามถ้ำ ตามเพิงหิน หรือตามโพรงไม้ พอบังแดดบังฝน คืนนี้เราจะนอนที่โพรงไม้ใหญ่นี้แหละ” แม่พาฉันเข้าไปนอนในโพรงไม้หลับสบายตลอดคืน

เช้าวันรุ่งขึ้น แม่ปลุกให้ฉันตื่นแต่เช้า แม่พาฉันออกหาอาหารกิน ความจริงฉันยังไม่หิว ฉันเดินตามหลังแม่ เราเดินไปตามทุ่งกว้างใหญ่ แม่พบหมีคน มีลูกเดินตามหลังมาสองตัว

“สวัสดิ์จะ หมีคน เธอจะไปไหนกันจ๊ะ” แม่ร้องทักขึ้น

“สวัสดิ์จะ หมีควาย ฉันจะพาลูกๆ ไปหากินทางชายป่าโน้น” หมีคนร้องบอก

ฉันสงสัยว่าทำไมแม่ฉันจึงมีฉันตัวเดียว ส่วนน้ำหมีคนมีลูกสองตัว ฉันจึงถามแม่ แม่อธิบายให้ฉันฟังว่า ตามปรกติหมีจะมีลูกทีละตัว แต่บางทีอาจมีสองสามตัวก็ได้ เมื่อลูกหมียังเล็กจะน่ารัก น่าเอ็นดู ชอบซุกซนและไม่ดุ แต่เมื่อโตขึ้นลูกหมีจะดุทุกตัว

ฉันถามแม่ว่า “แม่จำ ทำไมแม่เรียกน้ำหมีว่า หมีคน และน้ำ

หมีเรียกแม่ว่าหมีควายเล่าจ๊ะ”

แม่บอกฉันว่า “เจ้าไม่ได้สังเกตหรือว่าน้ำหมีคนกับแม่มีรูปร่างไม่เหมือนกัน เพราะเป็นหมีต่างชนิดกัน ตามปรกติหมีมีหลายชนิด แต่ในป่าแห่งนี้มีหมีเพียง ๒ ชนิด คือ หมีควายหรือหมีดำอย่างพวกเรานี้แหละ จะมีลายขาวตรงหน้าอกไม่เป็นรูปโค้ง ตัวดำขนยาว พวกเราจะโตกว่าหมีคน ซึ่งมีขนสั้น ที่คอมีรอยขาวแคบๆ เกือบเป็นวงกลม ชอบยืนอย่างคน ตัวเล็กขนาดหมา เวลาเดินมักเดินสี่เท้าดูเหมือนกับหมา จมูกไม่ดำอย่างพวกเรา จึงเรียกว่า หมีหมาก็ได้ หรือหมีคนก็ได้

“แม่จ๋า สัตว์ในป่านี้ชอบพูดว่าแม่เป็นหมีควายที่ดู ส่วนน้ำหมีดูอย่างแม่หรือไม่” ฉันถามแม่

“ตามนิสัยของหมีคนแล้วคุณน้อยกว่าหมีควายอย่างพวกเราจะ หมีคนตัวเล็กจึงวิ่งแกสสัตว์ที่เล็กกว่าเท่านั้น สัตว์ในป่าจึงไม่ค่อยกลัวหมีคนเหมือนอย่างกลัวพวกเรา” แม่บอกด้วยน้ำเสียงภาคภูมิใจ

“แม่จ๋า หมีมี ๒ ชนิดเท่านั้นหรือจ๊ะ” ฉันถามอย่างสงสัย

“ไม่ใช่จ๊ะ ในป่าแห่งนี้ยังมีหมีภูเขาอีก หมีภูเขาอยู่ตามภูเขา มีสีน้ำตาล ชอบกินเนื้อสัตว์เป็นอาหาร เช่น แพะ แกะ และลูกวัว แต่หมีควายอย่างพวกเราชอบกินน้ำผึ้ง ข้าวโพด แดงโม พวกเรานี้ชาวไร่ไม่ชอบจ๊ะ เขาหาว่าพวกเราขโมยข้าวโพดและแดงโมในไร่ของเขา” แม่อธิบาย

แม่พูดถึงน้ำผึ้งทำให้ฉันอยากกินมาก ฉันจึงบอกแม่ว่า “แม่จ๋า ฉันอยากกินน้ำผึ้งจังเลย”

“แม่ก็อยากกินน้ำผึ้งจ้ะ” แม่บอก

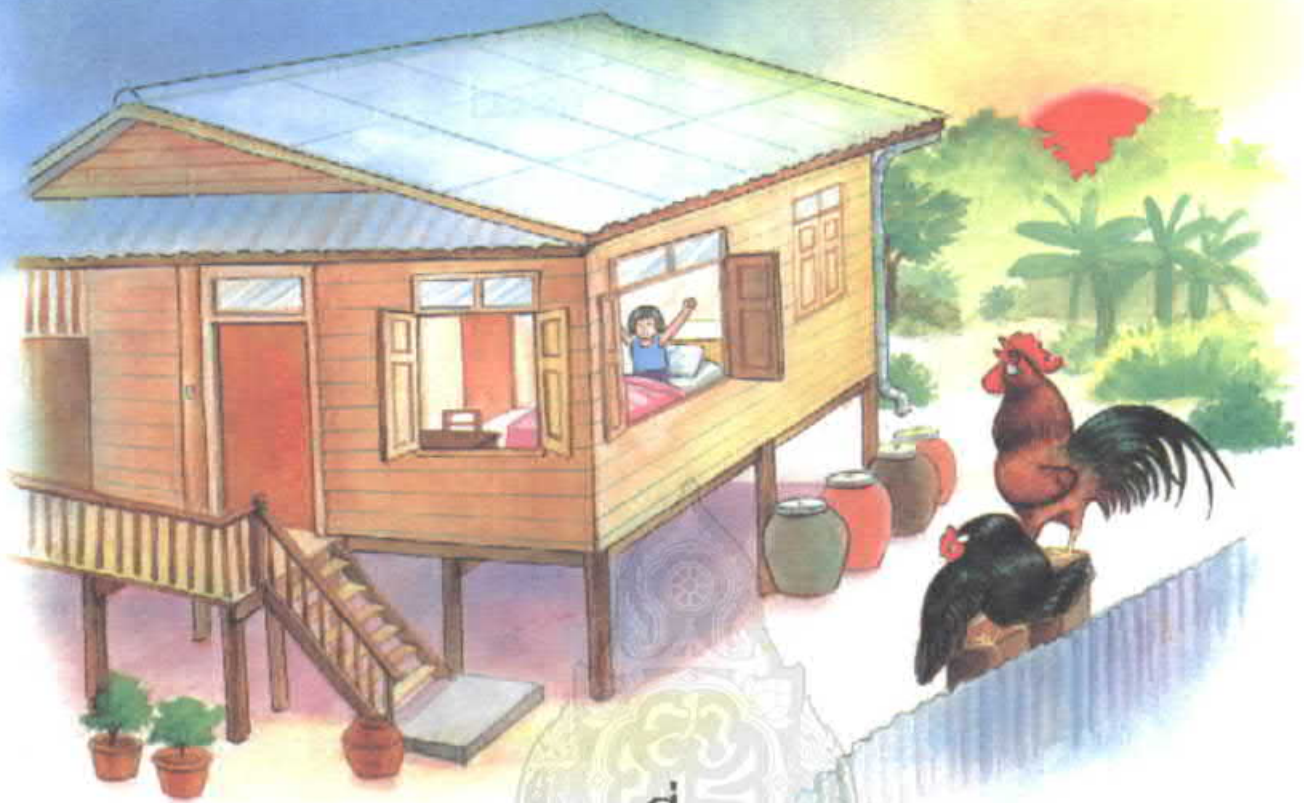
แม่พาฉันไปหารังผึ้งในป่า เราเดินลึกเข้าไปในป่า ฉันมองเข้าไปในโพรงไม่เห็นรังผึ้งโพรง ฉันบอกแม่ แม่พาฉันเข้าไปหยุดที่โคนต้นไม้ แม่ยืนด้วยขาหลัง แล้วใช้เท้าหน้าทั้งสองที่มีเล็บยาวโค้งและแหลมคมฉีกต้นไม้ตรงปากโพรง และใช้ปากกัดให้ปากโพรงฉีกกว้างออกไป เพราะแม่มีฟันแหลมคมมาก แม่เอาเท้าหน้าสอดเข้าไปในโพรง ล้วงเอาน้ำผึ้งในโพรงออกมา แม่เอาลิ้นดูดเลียน้ำผึ้งที่เท้าหน้าอย่างเอร็ดอร่อย แม่ให้ฉันเอาเท้าหน้าล้วงน้ำผึ้งจากรังผึ้งบ้าง ผู้งผึ้งบินออกมาเกาะบนหัวแม่และตามตัว แม่ใช้มือปิดป้องจมูกมิให้ผึ้งต่อย เหมือนอย่างพวกเราชอบกินน้ำผึ้งผลไม้ต่างๆ เช่น ทูเรียน แดงโม ข้าวโพด และเนื้อสัตว์เป็นอาหาร บางครั้งเราก็ชอบกินของแปลกๆ เช่น แมลง หนอน ปลวก ไข่มด ที่อยู่ตามพื้นดิน พวกเรากินง่าย ๆ ไม่ค่อยเลือกอาหาร เราจึงไม่ค่อยเดือดร้อนเรื่องอาหารการกิน

เด็กๆ ทั้งหลายคงจะรู้จักฉันแล้วซินะ ว่าฉันมีรูปร่างอย่างไร นิสัยใจคอเป็นอย่างไร ชอบกินอะไร ฉันขอวิงวอนว่า มนุษย์มีปืนผาหน้าไม้ อย่ามาจ้องยิงพวกฉันเลย ถ้าพวกมนุษย์ยิงพวกฉันตายหมดแล้ว พวกเธอทั้งหลายก็จะรู้จักฉันแต่เพียงในหนังสือเท่านั้น ในป่าก็จะมีพวกฉันให้เธอได้ดูเล่น

คำศัพท์

ในบทเรียนเรื่องนายพรานเลี้ยงหมู

ความเขลา	ความโง่
จารีต	ประเพณีที่สืบทอดกันมานาน
เขาวน	ปัญญาหรือความคิดจับใจ
	ปฏิภาณไหวพริบ
เดียรัจฉาน	สัตว์ต่างๆ เว้นจากมนุษย์
	ใช้ว่า ดิรัจฉาน ก็ได้
ทำเล	ถิ่นที่
ธรรมเนียม	ประเพณี แบบแผน แบบอย่าง
ประมาท	ขาดความรอบคอบ
ปารกชัก	ปารกทึบ
เพศ	ในเรื่องนี้หมายถึง วิสัย ลักษณะ
สติ	ความรู้สึกลึก
สิ้นสติ	หมดความรู้สึกลึก
สุภาสิต	คำพูดที่เป็นคติ

บทที่ ๒

เคล็ดลับของแม่

เอก อี้ เอ็ก เอ็ก เสียงเจ้าไต้ังที่ลานบ้านโก่งคอขันทุกเช้า คำพลอยจะลูกจากที่นอนอย่างสดชื่น แม่ฝึกให้เธอตื่นแต่เช้า โดยไม่หงุดหงิดและงัวเงีย แม่จะให้เธอนอนแต่หัวค่ำ และตื่นแต่เช้าเพื่อดูธรรมชาติที่สวยงามและรับอากาศที่สดชื่น คำพลอยชอบดูดวงอาทิตย์สีแดงกลมโตลอยอยู่บนขอบฟ้าที่ยังมืดสลัว และฟังเสียงนกการ้องขณะไผ่ผินบินออกจากรวงรังในยามเช้าตรู่ วิธีการของแม่ทำให้เธอรักธรรมชาติและตื่นแต่เช้าจนเป็นนิสัย และยังทำให้เธอไปโรงเรียนได้แต่เช้าทุกวัน

เช้าวันนี้เป็นวันเสาร์ คำพลอยได้ยินเสียงเจ้าไต้งชันปลุกเธอเหมือนทุกวัน คำพลอยกระวีกระวาดลุกขึ้นและเก็บที่นอน เธอใช้แปรงที่นอน ดึงผ้าปูที่นอนให้ตึง และเหินบชายผ้าไว้ใต้ที่นอน จัดหมอนและพับผ้าห่มวางไว้ แล้วใช้ผ้าคลุมที่นอนให้เรียบร้อย หลังจากนั้นคำพลอยไปอาบน้ำแต่งตัวแล้วจึงไปหาแม่ในครัว

“เช้านี้ แม่ทำอะไรกินคะ” คำพลอยถามแม่ แม่หันมายิ้มแล้วตอบว่า “แม่ทำข้าวต้มไก่จ้ะ คำพลอยชอบกินไม่ใช่หรือลูก”

“ชอบค่ะ แม่ช่างรู้ใจจริงๆ ประเดี๋ยวคำพลอยช่วยแม่จัดโต๊ะนะค่ะ” คำพลอยพูดและเดินไปเช็ดโต๊ะอาหารให้สะอาด

“ชอบใจมากจ้ะ” แม่หันมาตอบ แล้วบอกให้คำพลอยไปตามพ่อมากินข้าว คำพลอยรับคำแล้วเดินไปหลังบ้าน เห็นพ่อกำลังใช้บัวรดน้ำรดน้ำต้นไม้ในกระถางซึ่งวางเรียงรายอยู่

“พ่อคะ กุหลาบออกดอกเยอะแยะเขียวคะ น่าชื่นใจนะคะ”
คำพลอยพูดพลางก็มุดดอกกุหลาบสีต่างๆ ที่ชูช่อบานสะพรั่ง

“เห็นไหมล่ะลูก ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะคำพลอยช่วยพ่อรดน้ำ
เมื่อกลับจากโรงเรียน มันถึงได้ออกดอกอย่างนี้ไงล่ะ” พ่อกล่าว
อย่างภูมิใจ

“คำพลอยก็ดีใจค่ะที่เห็นต้นไม้ที่เราเฝ้าเอาใจใส่ดูแลออกดอก
อย่างนี้ และภูมิใจที่มีส่วนช่วยพ่อกับแม่ทำงานค่ะ” คำพลอยตอบ

“พ่อหิวข้าวแล้วซิ เราไปกินข้าวเข้ากันเถอะนะ” พ่อพูดและ
วางบัวรดน้ำไว้บนชั้นวางของแล้วเปิดก๊อกน้ำล้างมือ

“พ่อคะ วันนี้แม่ทำข้าวต้มไก่ แม่ให้มาบอกพ่อไปกินข้าว
แต่เดี๋ยวคำพลอยเห็นกุหลาบบานงามมากก็เลยลืมบอกพ่อคะ”
คำพลอยพูด พ่อยิ้มและเดินโอบไหล่คำพลอยเข้าไปในครัว

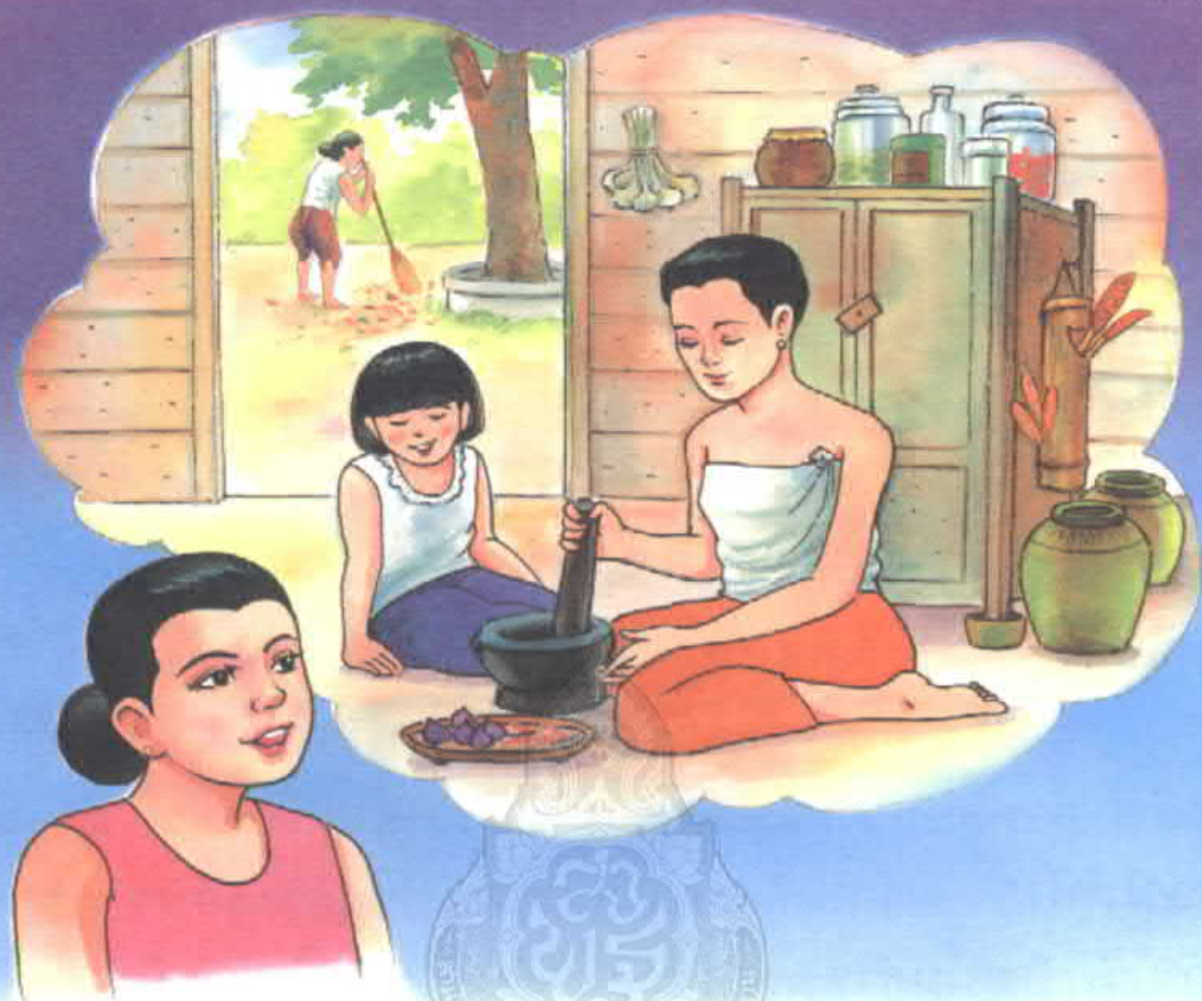
“แม่ทำข้าวต้มไก่อร่อยจังค่ะ” คำพลอยกล่าวขณะที่
รับประทานอาหาร

“ไม่ใช่แต่ทำข้าวต้มไก่อร่อยเท่านั้นนะจ๊ะ แม่ของลูกยังทำ
อาหารอร่อยทุกอย่าง ใครๆ ก็ชมว่าแม่มีเสน่ห์ปลายจวัก” พ่อ
พูดอย่างชื่นชมพลางหันไปมองแม่และหัวเราะเบาๆ อย่างอารมณ์ดี

“จวักคืออะไรหรือคะพ่อ” คำพลอยถามอย่างสงสัย

“จวักคือเครื่องใช้จำพวกทัพพี ทำด้วยกะลา มีด้ามเป็นไม้
คนสมัยก่อนใช้จวักตักแกง เสน่ห์ปลายจวักก็หมายถึง ผู้นั้นทำ
อาหารได้อร่อย พุดง่าย ๆ ก็คือ ผู้นั้นมีฝีมือทำอาหารอร่อยไง
จะลูก” พ่ออธิบายแล้วพูดต่อไปว่า “พรุ่งนี้เราไปบ้านคุณยาย

คำพลอยก็ขอบคุณยายดูจักษ์ลูก คุณยายมีจักษะสมไว้หลายอัน เพราะแต่ก่อนคุณยายชอบทำกับข้าว แม่ของคำพลอยคอยเป็นลูกมือของคุณยาย แม่ก็เลยทำกับข้าวเก่งไปด้วยล่ะ” พ่อกล่าวพร้อมกับมองแม่ด้วยความภูมิใจ

“ขอบคุณจ๊ะที่ชม” แม่พูดด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มและเล่าให้คำพลอยฟังว่า

“ตอนที่แม่เป็นเด็ก แม้ว่าบ้านของคุณยายจะมีคนช่วยทำงานบ้านหลายคน แต่คุณยายก็ฝึกให้ลูกๆ ช่วยงานต่างๆ ในบ้านเพื่อจะได้ฝึกให้ลูกๆ ทำงานเป็น และจะได้ไม่ลำบากเมื่อมีเหย้ามีเรือน แม่ทำกับข้าวได้ก็เพราะแม่คอยเป็นลูกมือช่วย

งานต่างๆ ในครัว แม่จึงรู้วิธีทำอาหารจากคุณยาย โดยพยายามสังเกตและจดจำ เช่น เวลาต้มน้ำพริกแกง สมัยก่อนต้องตำด้วยครกหินหรือครกดิน ไม่ได้ใช้เครื่องบดไฟฟ้าอย่างที่หลายคนนิยมใช้กันทุกวันนี้ คุณยายจะสอนเคล็ดลับว่าการต้มน้ำพริกควรใส่เครื่องแกงอะไรก่อนใส่อะไรหลัง ไม่ใช่ใส่เครื่องแกงทุกอย่างไปพร้อมๆ กัน

“เคล็ดลับในการต้มน้ำพริกนี้แม่จะเปิดเผยได้ไหมคะ” คำพลอยถามอย่างสนใจ น้ำเสียงแสดงความกระตือรือร้น

“เดี๋ยวเราค่อยมาคุยกันต่อดีกว่า แม้ว่าตอนนี้ทุกคนก็กินอิ่มแล้ว คำพลอยช่วยแม่เก็บขามไปล้างก่อนดีกว่านะ แล้วแม่จะเล่าให้ฟัง” แม่เสนอความเห็นพร้อมกับลุกขึ้นเก็บขามมาช้อนกันไว้ จากนั้นคำพลอยก็ช่วยแม่ล้างขาม พ่อช่วยเช็ดโต๊ะ เมื่อเสร็จแล้วพ่อแม่ลูกก็กลับมานั่งคุยกันต่อ

“เออละ ทีนี้แม่จะบอกเคล็ดลับการต้มน้ำพริกแกงให้ แต่ก่อนที่แม่จะบอก แม่อยากให้คำพลอยลองคิดตามไปด้วย” แม่กล่าวขณะที่เดินไปหยิบข่า ตะไคร้ หัวหอม และกระเทียมจากตะกร้าบนหลังตู้มาให้คำพลอยดู

“เวลาทำเครื่องแกงเผ็ด เมื่อเราตำพริกละเอียดแล้วเราจะต้องตำข่า ตะไคร้ก่อนใส่หอม กระเทียม คำพลอยรู้ไหมว่าเพราะอะไร” แม่ถามพลางนั่งลงข้างๆ คำพลอย

คำพลอยรับข่า ตะไคร้ หัวหอม และกระเทียมมาพิจารณาอยู่ครู่หนึ่ง พ่อกับแม่นั่งดูและยิ้มอย่างเอ็นดู

“อ้อ! คำพลอยทราบแล้วและก็คิดว่าต้องตอบถูกแน่ๆ ค่ะ” คำพลอยตอบด้วยน้ำเสียงแสดงความมั่นใจพองหน้าพอกับแม่ “เข้ากับตะไคร้มันแข็งไม่ค่อยมีน้ำจึงต้องตำให้ละเอียดก่อน ส่วนหอมและกระเทียมถ้าตำก่อนจะมีน้ำออกมาแฉะๆ และอาจจะกระเด็นเข้าตา เพราะฉะนั้นหากตำตามลำดับ ก็จะไม่แฉะ คำพลอยสรุปอย่างนี้ถูกต้องไหมคะ” คำพลอยพูดและตั้งท่ารอคอยคำตอบ

“เก่งมากลูก” พ่อกับแม่พูดพร้อมกัน “คำพลอยช่างสังเกตดีนะ” พ่อกล่าวเสริม

“ที่จริงก็ไม่ใช่เคล็ดลับอะไรหรอก เพียงแต่ว่าเมื่อเราจะทำอะไรถ้าเราหัดสังเกตมันก็จะช่วยให้งานของเราราบรื่น” แม่กล่าวสรุป

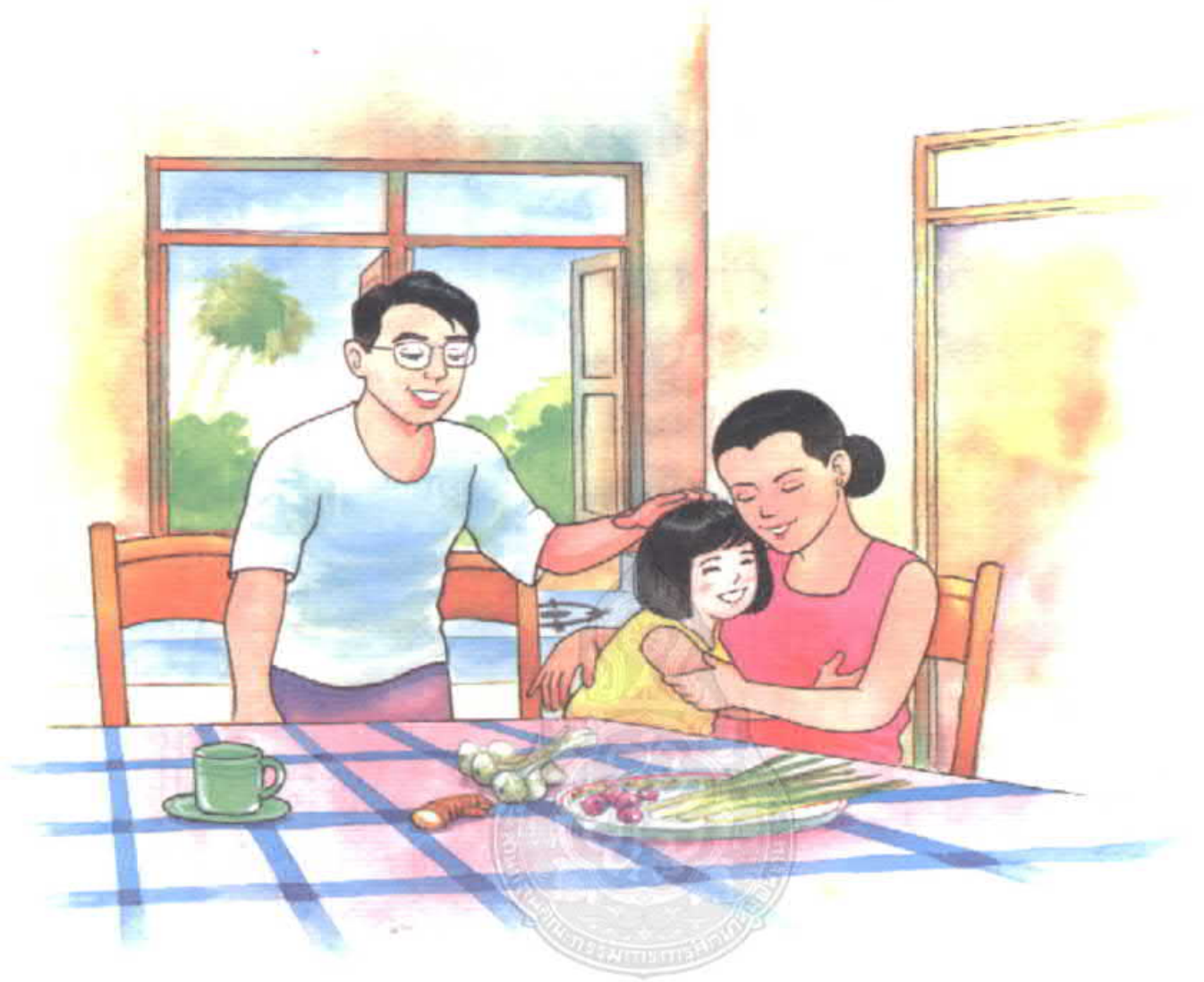
“คนสมัยก่อนเขาฉลาดคิดและมีเหตุผลดีนะค่ะ แม้จะไม่มีเครื่องทุ่นแรงมาใช้อย่างสมัยนี้ คำพลอยว่าตำน้ำพริกก็ได้ออกแรงเป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่งนะค่ะพ่อ” คำพลอยพูดพร้อมกับแกว่งแขนไปมา

“ใช่จ้ะ ถึงแม้คนสมัยก่อนจะไม่มีเครื่องทุ่นแรง แต่เขาก็พยายามคิดหากลวิธีต่างๆ มาใช้ เมื่อวานนี้แม่ทำกับข้าว คำพลอยเห็นไหมว่าแม่ก็ประหยัดแรงงานและประหยัดเวลาได้ดี” พ่อพูดแล้วหันไปยิ้มกับแม่

“จริงด้วยค่ะ เมื่อวานนี้แม่ใช้กระทะทอดไข่เจียว เสร็จแล้วก็ผัดผัก จากนั้นก็ใช้กระทะใส่น้ำแกงต้มแกงจืดวุ้นเส้น ไม่ต้องเสียเวลาและเปลืองแรงไปล้างกระทะหรือหาหม้อมาต้มน้ำแกงอีกดีจ้ะค่ะ” คำพลอยพูดขณะที่มองแม่ด้วยความชื่นชม

“แม่ทำอย่างนั้นให้คำพลอยดูก็เพราะอยากให้เห็นวิธีที่จะประหยัดเวลา ประหยัดแรงงาน เพราะเวลาเป็นของมีค่า แต่เราก็ต้องพิจารณาให้รอบคอบ บังเอิญเมื่อวานนี้อาหารไปด้วยกันได้ คือมีรสจืดเราก็เลยใช้กระทะทำอาหารต่อกันไปได้ แต่ถ้ามีอาหารเผ็ดหรือมีกลิ่นคาว เราก็ต้องล้างกระทะก่อนนำมาใช้ต่อ ไม่งั้นนั่นจะทำให้อาหารเสียรสและส่อนิสัยง่าย” แม่อธิบายคำพลอยนั่งฟังอย่างตั้งใจ

“เห็นไหมลูก แม่ของลูกมีกลวิธีต่างๆ ที่จะถ่ายทอดให้ลูก พ่อว่าลูกต้องเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีอย่างที่เรียกว่าลูกไม่หล่นไม่ไกลด้น เพราะลูกเป็นเด็กช่างสังเกต เวลาจะทำอะไรก็ตั้งใจทำ

เมื่อไม่แน่ใจก็รู้จักซักถาม พ่อภูมิใจมากที่มีลูกขยัน อดทน และ
รู้จักคิด” พ่อกล่าวชม

“ใช่จ๊ะ แม่ก็คิดเช่นเดียวกับพ่อ แม้ว่าเราจะไม่มีคนช่วยงาน
บ้าน ลูกก็รู้จักรับผิดชอบทุกอย่าง รู้หน้าที่ รู้จักแบ่งเวลาทำ
การบ้าน ทบทวนวิชาความรู้และมีน้ำใจช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน
แม่โชคดีและเบาใจที่มีลูกดี ขอให้ลูกทำตัวน่ารักอย่างนี้ตลอดไป
นะจ๊ะ” แม่พูด ดวงตาของแม่มีแววปลาบปลื้ม เอื้อมมือไป
โอบไหล่คำพลอยไว้ด้วยความรัก

คำใหม่ในบทเรียน

กระวีกระวาด	กลวิธี	ก๊อกร้ำ	แกงเผ็ด
แกว่ง	โก่งคอ	ข้าวต้ม	(คำพลอย)
เคล็ดลับ	จ้วงเจีย	จวก	จืด
เจ้าโต้ง	ช่อ	เซียว	ช้อน
ตั้งท่า	ตึง	เบน	ปรกติ
เปลือง	เปิดเผย	ผิน	โผ
แม่นยำ	อยู่ยี่	รวรง	ริน
ลูป	วุ่นเส้น	สลัว	สะสม
เสมอ	แล้	หงุดหงิด	เหน็บ
อารมณ์	เอือกอีเอ็กเอ๊ก		ไหล่

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

กลวิธี	อ่านว่า	กน-ละ-วิ-ที
จวก	อ่านว่า	จะ-หวก
ทัพพี	อ่านว่า	ทับ-พี
ปราศจาก	อ่านว่า	ปราด-สะ-จาก
พิจารณา	อ่านว่า	พิ-จา-ระ-นา
ภูมิใจ	อ่านว่า	พุม-ใจ
สังเกต	อ่านว่า	สัง-เกต

เสน่ห์	อ่านว่า	สะ-เหน
อารมณ์	อ่านว่า	อา-รม

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตราแม่เกย

คำที่มี ย เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียง ย สะกด
เป็นคำในมาตราแม่เกย

ช่วยด้วย	ง่ายตาย	พูดคุย	เปิดเผย
ถ่ายทอด	เรียบร้อย	สงสัย	หอมฉุย
ค้ายเขี่ย	เอร็ดอร้อย	วุ่นวาย	อธิบาย

ยายทำขนมอร่อย กลิ่นหอมฉุย
ครูอธิบายวิธีว่ายน้ำจนนักเรียนหายสงสัย
เด็ก ๆ พูดคุยกันเสียงค้อย ๆ
เราช่วยกันดูแลห้องเรียนให้สะอาดเรียบร้อย

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตราแม่เกอว

คำที่มี ว เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียง ว สะกด เป็น
คำในมาตราแม่เกอว

ข้าวเหนียว	เจียวไข่	ไปแล้ว	นกแก้ว
แววาว	ผมยาว	ว่ากล่าว	เที่ยวลาว

ยายชอบรับประทานข้าวเหนียวกับมะม่วงอกร่อง
น้องเจียวไข่อยู่ในครัว

เธอพูดแจ้ๆ ราวกับนกแก้วนกขุนทอง
แหวนวงนี้ทำด้วยพลอยสีขาวส่องแสงแววาว

อ่านคำควบกล้ำ

คำควบกล้ำ บางทีเรียกว่า อักษรควบ ได้แก่ คำ
ที่มีพยัญชนะต้นสองตัวเรียงกัน ประสมสระเดียวกัน
พยัญชนะตัวที่สองได้แก่ พยัญชนะ ร ล ว เช่น เกรียงไกร
เกลื่อนกลาด ตรี ปลอดภัย โปร่ง พลุ่่งพล่าน แดงกวา
แขนขวา เมื่ออ่านออกเสียง ต้องอ่าน กร กล กว ขว
ตร พร ปล พล พร พร้อมกันเป็นเสียงกล้ำกัน และออก
เสียงร่วมเสียงสระและเสียงวรรณยุกต์

ขวานคม	วัววิด	ครกหิน	พลอยแดง
เพลงเพราะ	เกรงกลัว	เคว้งคว้าง	เพลิดเพลิน
กรอกน้ำ	ขวนขวาย	ไขว่คว้า	คร่ำครวญ
คมกริบ	คลาดเคลื่อน	ควานหา	พริกไทย

แม่พริ้มเพราฟ้งเพลงเพราะอย่างเพลิดเพลิน

ลุงโปล้งถือขวานกลัวควายวิ่งขวิด

โจรถือขวานคมกริบแกว่งไกวอย่างน่ากลัว

ตาปรุงขวนขวายทำงานด้วยความยากลำบากเหมือนเข็นครก

ขึ้นภูเขา

อ่านคำที่มีตัวการันต์

ตัวการันต์ คืออักษรที่มีไม้ทัณฑฆาตกำกับอยู่ ไม่อ่านออกเสียงอักษรตัวนั้น ตัวการันต์อาจอยู่กลางคำหรือท้ายคำก็ได้

กุมภาพันธ์	แพร่พันธุ์	สัมพันธ์	ภาพยนตร์
รถยนต์	หุ่นยนต์	วันจันทร์	อัมจันทร์
อัครราช	อารมณ์	รื่นรมย์	อนุรักษ์
พระราชสาสน์			

พืชแพร่พันธุ์ได้หลายวิธี

เดือนกุมภาพันธ์เป็นเดือนที่เริ่มต้นฤดูร้อน

พ่อจอดรถยนต์อยู่หน้าโรงภาพยนตร์เพื่อดูหุ่นยนต์ยักษ์

วันจันทร์ที่แล้วเด็ก ๆ นั่งดูฟุตบอลอยู่บนอัฒจันทร์ในสนามกีฬา

สวนดอกไม้มีดอกไม้หลากสีน่ารักนรมย์ทำให้ผู้คนอารมณ์
พระราชสาสน์ หมายถึง จดหมายที่พระเจ้าแผ่นดินมีไปถึง
รัฐบาลต่างประเทศ

ความรู้ทางภาษา

ประโยค

ประโยคเป็นถ้อยคำซึ่งแสดงความคิดหรือเรื่องราวที่สมบูรณ์
เป็นความคิดหรือเรื่องราวเพียงความคิดหรือเรื่องราวเดียวเท่านั้น
เช่น

ฉันกินข้าวอิ่มแล้ว
เธอยังทำงานอยู่ในห้อง
ผมปลูกต้นไม้

ประโยคจะประกอบด้วยคำที่ทำหน้าที่ในประโยค ๔ ส่วนคือ

๑. คำที่เป็นประธาน
๒. คำที่เป็นกริยา
๓. คำที่เป็นกรรม
๔. คำที่เป็นส่วนขยาย จะวางอยู่ชิดคำที่ถูกขยาย

การเรียงคำในประโยค

ประธาน + กริยา เช่น น้องเดิน ปลาย่ายน้ำ
 ประธาน + กริยา + กรรม เช่น จันทะบอลเด็กกินขนม
 ประธาน + ส่วนขยาย + กริยา เช่น น้องคนเล็กนอนหลับ
 ประธาน + ส่วนขยาย + กริยา + ส่วนขยาย

เช่น น้องคนเล็กเดินเร็ว

ประธาน + ส่วนขยาย + กริยา + กรรม + ส่วนขยาย

เช่น น้องคนเล็กกินขนมหวาน
 สุนัขบ้านโน้นกัดคนแปลกหน้า
 (คำที่ใช้สีเขียวเป็นส่วนขยาย)

ประโยคบอกเล่า

อ่านข้อความต่อไปนี้

นิตทำงานดี

เด็กดีขยันเรียนหนังสือ

น้ำในกาเดือดพล่าน

ประโยคเหล่านี้เป็นประโยคบอกเล่า จะมีประธาน กริยา หรือมีกรรมอยู่ด้วย และอาจมีส่วนขยายเพื่อให้ความชัดเจนขึ้น ประโยคบอกเล่าจะบอกให้รู้ว่าประธานของประโยคทำอะไร เป็นอย่างไร เพื่อบอกเรื่องราวหรืออธิบาย

ประโยคบอกเล่าเป็นประโยคที่มีเนื้อความบอกเรื่องราว
หรืออธิบายว่าประธานของประโยคทำอะไร เป็นอย่างไร

ประโยคปฏิเสธ

อ่านข้อความต่อไปนี้

วิชัยไม่ชอบกินผัก
แม่ไม่ได้ไปตลาดเมื่อวานนี้
ดินสอแท่งนี้ไม่ใช่ดินสอของฉัน
แมงมุมไม่ได้เป็นแมลง

ประโยคข้างต้นเป็นข้อความที่ปฏิเสธ หรือมีเนื้อความไม่
ยอมรับ จะมีคำปฏิเสธ ได้แก่ ไม่ ไม่ใช่ ไม่ได้ ประกอบและอยู่
หน้ากริยา

ประโยคปฏิเสธเป็นประโยคที่มีเนื้อความปฏิเสธหรือ
ไม่ยอมรับ เป็นประโยคที่มีเนื้อความตรงข้ามกับประโยค
บอกเล่า

ประโยคคำถาม

อ่านข้อความต่อไปนี้

เขามาถึงเมื่อไร

ทำไมน้องไม่ไปโรงเรียน

ใครทำแก้วน้ำแตก

สนใจไปโรงเรียนกับใคร

อะไรอยู่ใต้ตู้

คุณแม่กำลังทำอะไร

คุณชื่อของนี้มาราคาเท่าไร

ประโยคข้างต้นนี้เป็นประโยคที่มีเนื้อความถาม ซึ่งต้องการคำตอบ ประโยคคำถามจะมีคำแสดงคำถามอยู่ต้นประโยคหรือท้ายประโยคก็ได้ ได้แก่คำว่า ใคร ไใด อะไร ไหน เมื่อไร เท่าไร อย่างไร

บางครั้งอาจมีคำถามว่า หรือไม่ หรือยัง อยู่ต้นประโยคหรือท้ายประโยค

เธอเคยมาที่นี่หรือไม่

นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ว่านักเรียนควรทำแต่ความดี

เธอชำระค่าอาหารหรือยัง

ประโยคคำถามเป็นประโยคที่มีเนื้อความถามที่ต้องการคำตอบ จะมีคำแสดงคำถามอยู่หน้าประโยคหรือท้ายประโยคก็ได้ เช่น ใคร ไใด อะไร ไหน เมื่อไร เท่าไร อย่างไร หรือไม่ หรือยัง

การอภิปรายกลุ่ม

การอภิปรายกลุ่มเป็นการพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อ
แก้ปัญหาหรือหาข้อสรุปอย่างใดอย่างหนึ่งของคนในกลุ่มประมาณ
๗-๘ คน

การอภิปรายกลุ่มต้องมีประธาน ๑ คน ทำหน้าที่ให้คนใน
กลุ่มได้พูดให้ครบทุกคน มีเลขานุการ ๑ คน ทำหน้าที่จดบันทึก
ข้อความที่แต่ละคนพูดอภิปราย สมาชิกในกลุ่มจะพูดแสดงความ
คิดเห็น

ข้อควรปฏิบัติในการพูดอภิปราย

๑. ทุกคนอ่านหนังสือหรือฟังเรื่องราวเพื่อหาความรู้ใน
การอภิปราย
๒. มีมรรยาทการพูด ไม่พูดแซวคนอื่น
๓. ร่วมแสดงความคิดเห็น และพูดอย่างมีเหตุผล
๔. พูดชัดถ้อยชัดคำ ไม่พูดวกวน
๕. รักษเวลาในการพูด ไม่ผูกขาดการพูดคนเดียว
๖. เมื่อประธานให้พูด ควรกล่าวขอบคุณแล้วจึงพูดแสดง
ความคิดเห็น
๗. ตั้งใจฟังผู้อื่นพูด ไม่ควรพูดคุยกันระหว่างผู้อื่นกำลัง
พูด

อ่านบทร้อยกรอง

กัจจัตรา

กัจจเอ๋ยกัจจัตรา	ต่างถนัดทำไปในหน้าที่
ตื่นเช้างานคอยอยู่เรารู้ดี	ขม้นขมิไม่คร้านงานก็แล้ว
ขึ้นทิ้งไว้เป็นดินพอกหางหมู	กว่าจะรู้งานประดังคั่งเป็นแถว
งานทั้งหลายง่ายยากหากรู้แนว	ทำเสร็จไวใจแผ้วขึ้นบานเอ๋ย

(จาก ดอกสร้อยร้อยใจ ของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

อ่านเสริมบทเรียน

ปู่เล่าให้ฟัง

ปู่เป็นนักเล่าเรื่องคนหนึ่ง ปู่มักเล่าเรื่องราวต่างๆ เมื่อครั้งปู่ยังเป็นเด็ก ปู่เล่าว่า ผู้ใหญ่เคยสอนปู่ว่า เมื่อเรารับประทานอาหาร เราไม่ควรพูดคุยกัน ปู่สงสัยว่า ถ้าเราจะพูดคุยกันในขณะที่รับประทานอาหารเราผิดด้วยหรือ เพราะปู่เคยเห็นผู้ใหญ่พูดคุยกันในขณะที่รับประทานอาหารก็มี เช่น งานเลี้ยงพบปะสังสรรค์กัน หรือการนัดหมายรับประทานอาหารเพื่อประชุมปรึกษาหารือกัน ก็มีการพูดคุยกันขณะรับประทานอาหาร จนกระทั่งวันหนึ่งปู่จึงรู้ว่าผู้ใหญ่สอนนั้นถูกต้องแล้ว วันนั้นปู่จำได้ดีว่า มีเด็กสองคนคนหนึ่งชื่อธง อีกคนหนึ่งชื่อชัย เด็กทั้งสองคนมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับปู่ ทั้งสองคนนั่งกินข้าวอยู่ด้วยกัน กินไปคุยไป ชัยเล่าเรื่องซ้ำซ้อนให้ธงฟังขณะที่อาหารอยู่ในปากของธง ธงหัวเราะซ้ำซ้อน

เรื่องที่ซัยเล่า อาหารในปากของธงกระเด็นถูกหน้าซัย ซัยหัวเราะ ไม่ออกเสียงแล้ว เพราะใบหน้าของซัยมีเศษอาหารจากปากของธง เต็มไปหมด

อีกเรื่องหนึ่งปู่เล่าว่าเด็กคนหนึ่งกินข้าวไป เล่นไป พูดกับคนอื่นไป บังเอิญโชคร้ายเหลือเกิน ขณะที่เด็กคนนี้พูดมีอาหารในปาก เศษอาหารตกลงไปในหลอดลม ทำให้หายใจไม่ออก ผู้ใหญ่ต้องนำส่งโรงพยาบาลให้หมอช่วยเหลือ

จากนั้นมาปู่จึงรู้เหตุผลที่ผู้ใหญ่สอนปู่ว่า ขณะรับประทานอาหารไม่ควรพูดกัน เพราะผู้ใหญ่เป็นห่วงเป็นใยเรื่องความปลอดภัย และต้องการสอนมรรยาทที่ดีในขณะรับประทานอาหาร

ปู่สอนฉันว่า เมื่อใดก็ตามเราพูดขณะรับประทานอาหาร เราต้องระมัดระวัง ไม่ควรพูดขณะมีอาหารอยู่ในปาก หรือไม่ควรนำเรื่องเศร้า เรื่องหวาดเสียว เรื่องไม่ควรพูดมาพูดขณะรับประทานอาหาร ปู่ว่านี่แหละเป็นมรรยาทการรับประทานอาหาร ที่ผู้ใหญ่ต้องการสอนเด็ก

บทที่ ๓

คนดีศรีรัตนโกสินทร์

มีคำกล่าวว่า “กรุงศรีอยุธยาไม่สิ้นคนดี” คำกล่าวนี้มีความหมายว่า เมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี มีคนดีที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติไม่ขาดระยะ แม้ว่ากรุงศรีอยุธยาเคยล่มสลายด้วยฝีมือข้าศึกศัตรู แต่ก็มีคนดีสามารถกู้ชาติบ้านเมืองได้ในเวลาไม่ช้านานนัก ดังนั้นเราจึงมีคำกล่าวว่า “กรุงศรีอยุธยาไม่สิ้นคนดี” มาจนถึงทุกวันนี้

ปัจจุบันกรุงรัตนโกสินทร์หรือกรุงเทพมหานครเป็นราชธานีก็มีคนดี คือ พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ผู้ทรงบำเพ็ญคุณประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมืองไว้เป็นอเนกประการ โดยเฉพาะได้ทรงพัฒนากิจการรถไฟและกิจการสื่อสารให้เจริญก้าวหน้าเยี่ยงอารยประเทศ

พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และเจ้าจอมมารดาวาด ประสูติเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๔๒๔ มีพระนามเดิมว่า พระเจ้าลูกยาเธอพระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร ทรงศึกษาหนังสือไทยจนแตกฉานที่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบในพระบรมมหาราชวัง เมื่อมีพระชนมายุได้ ๑๓ พรรษา ได้เสด็จไปศึกษาวิชาทหารช่างและวิศวกรรมที่ประเทศอังกฤษและประเทศฝรั่งเศสเป็นเวลานานถึง ๑๐ ปี จึงได้เสด็จนิวัติพระนคร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗

เมื่อพระองค์เสด็จกลับจากการศึกษาในต่างประเทศแล้ว ได้ทรงเข้ารับราชการสนองพระคุณสมเด็จพระบรมชนกนาถเป็นทหารช่าง ทรงวางรากฐานการทหารช่างในกองทัพไทย โปรดให้มีการฝึกอบรมวิชาช่างต่างๆ แก่ทหารช่าง ให้มีความรู้ความชำนาญ จนการทหารช่างเป็นปึกแผ่นมั่นคง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพัฒนาประเทศไทยให้เจริญทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ ทรงเห็นว่าประเทศไทยมีการคมนาคมระหว่างกรุงเทพฯ กับหัวเมืองต่างๆ ยังไม่สะดวกและรวดเร็ว พระองค์จึงทรงสร้างทางรถไฟ ดำเนินกิจการรถไฟให้กว้างขวางเป็นกรรมรถไฟหลวง และทรงจ้างนายช่างชาวเยอรมันมาดำเนินกิจการรถไฟ เพราะยังขาดคนไทยที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิศวกรรมรถไฟ ต่อมาในสมัย

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๑ ขึ้นในทวีปยุโรป เป็นเหตุให้ชาวเยอรมันต้องเดินทางกลับประเทศ ขณะนั้นนายช่างชาวเยอรมันกำลังเจาะเทือกเขาระหว่างจังหวัดลำปางและจังหวัดลำพูนเพื่อเป็นอุโมงค์ให้รถไฟลอดผ่านไปจังหวัดเชียงใหม่ค้างอยู่ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ

กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินเป็นเจ้ากรมรถไฟหลวง และทรงควบคุมดูแลการเจาะอุโมงค์ขุนตานหรือชาวบ้านเรียกว่า ถ้ำขุนตาน จนเป็นผลสำเร็จ และวางรางรถไฟไปจนถึงจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินมาทรงเป็นเจ้ากรมรถไฟหลวง พระองค์ทรงพัฒนากิจการรถไฟให้เจริญก้าวหน้า เป็นต้นว่า ทรงให้เชื่อมทางรถไฟสายเหนือกับสายใต้ให้แล่นถึงกันได้ ทรงสร้างสะพานพระรามหกให้รถไฟแล่นข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ทรงนำหัวรถจักรดีเซลมาใช้จุดลากขบวนรถไฟแทนหัวรถจักรไอน้ำเป็นประเทศแรกในทวีปเอเชีย ทรง

ริเริ่มจัดสร้างโรงแรมรถไฟเพื่อเป็นที่พักของผู้โดยสาร ทรงสร้าง สะพานกษัตริย์ศึกเป็นสะพานลอยแห่งแรกในประเทศไทยให้รถไฟ แล่นลอดใต้สะพาน เพื่อมิให้รถยนต์ต้องเสียเวลาหยุดรถไฟ ขณะแล่นผ่านทางรถไฟที่ทอดข้ามถนน เป็นการแก้ปัญหการ จราจรมิให้ติดขัด พระองค์ทรงพัฒนากิจการรถไฟให้เจริญรุ่งเรือง ทัดเทียมนานาอารยประเทศ ทรงได้รับยกย่องว่าเป็น “พระบิดา แห่งการรถไฟ” การรถไฟแห่งประเทศไทยสำนึกในพระกรุณา-

ธิดุณที่ทรงประกอบคุณงามความดีแก่กิจการรถไฟ จึงได้สร้างพระอนุสาวรีย์ครึ่งพระองค์ ประดิษฐานเป็นสง่าอยู่หน้าอาคารที่ทำการรถไฟในบริเวณสถานีรถไฟกรุงเทพ

เมื่อพระองค์ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีว่าการกระทรวงพาณิชย์และคมนาคมนั้น ทรงเห็นว่าประเทศไทยมีผลผลิตทางการเกษตรจำนวนมาก จึงทรงส่งเสริมผลิตผลทางการเกษตรให้เป็นสินค้าออกของประเทศไทย เช่น ข้าว ยางพารา มะพร้าวแห้ง ครั่ง เป็นต้น และยังทรงส่งเสริมให้ชาวนาใช้รถแทรกเตอร์ช่วยในการทำนาเป็นการช่วยเพิ่มผลผลิตให้ชาวนามีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ทรงทราบว่าชาวนามีหนี้สินล้นพ้นตัว จึงทรงสนับสนุนกิจการสหกรณ์เพื่อให้ชาวนากู้ยืมเงินมาปลดหนี้สินและซื้อที่ดินทำกิน เป็นสมบัติสืบทอดไปชั่วลูกหลาน

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินทรงพัฒนางานด้านการคมนาคมและการสื่อสารของประเทศไทยเป็นปึกแผ่นมั่นคงยิ่งขึ้น ได้แก่ ทรงเป็นประธานการจัดสร้างสะพาน

ปฐมบรมราชานุสรณ์หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า สะพานพระ
พุทธยอดฟ้า ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาเชื่อมกรุงเทพมหานครกับธนบุรี
ในการฉลองพระนครครบ ๑๕๐ ปี ส่นองพระราชประสงค์ของ
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และเสร็จก่อนกำหนดถึง
๕ เดือน ทรงพัฒนาการสื่อสาร ได้แก่ กิจการไปรษณีย์โทรเลข
ให้ทันสมัยสามารถส่งข่าวสารได้ทั่วประเทศและไปยังประเทศ
ต่างๆ ได้ นอกจากนั้นยังทรงริเริ่มการใช้โทรศัพท์ทางไกล รวมทั้ง
การส่งข่าวหนังสือพิมพ์ ทรงเริ่มกิจการวิทยุกระจายเสียงขึ้นเป็น
ครั้งแรกโดยจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียง เรียกว่า สถานีวิทยุ
กรุงเทพ ตั้งอยู่ที่พระราชวังพญาไท มีการถ่ายทอดกระแสพระ-
ราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นครั้งแรก
ในคราวเปิดสถานีวิทยุ

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวครั้งนั้น

พระองค์ได้ทรงรับกระแสพระราชดำริสมอบหมายให้ช่วยดูแลกิจการไฟฟ้ามิให้ขาดทุน ด้วยความสามารถในการบริหารงาน พระองค์ทรงควบคุมดูแลการใช้จ่ายอย่างใกล้ชิด จึงทรงสามารถปลดหนี้สินและทำให้กิจการไฟฟ้ามีกำไรได้ภายในเวลาหนึ่งปี

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินทรงรู้จักใช้คนในการปฏิบัติงาน ทรงได้รับมอบหมายให้ดูแลกิจการด้านออมสิน โปรดให้ส่งข้าราชการไปฝึกอบรมที่ประเทศออสเตรเลียและดูงานที่ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อข้าราชการกลับมาก็ได้พัฒนางานออมสินให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินเป็นพระบรมวงศ์ผู้ทรงพระปรีชาสามารถในการบริหารงานที่ทรงได้รับมอบจนเกิดความเจริญก้าวหน้า

นอกจากงานดังกล่าวแล้ว พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินยังทรงบำเพ็ญประโยชน์อีกหลายด้านหลายประการ ล้วนแต่เป็นงานที่สร้างความผาสุกให้แก่ชนในชาติ และยังความเจริญทางด้านเศรษฐกิจให้แก่บ้านเมือง เช่น การประกาศการเดินรถราง การขุดเจาะน้ำมัน การประกันภัย และงานทะเบียนรถยนต์

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินทรงปฏิบัติหน้าที่ด้วยพระวิริยะอุตสาหะ ด้วยพระทัยซื่อสัตย์สุจริต ทรงเมตตาต่อผู้ร่วมงานทุกระดับ จึงมีแต่ผู้จงรักภักดีต่อพระองค์ ทรงพระปรีชาสามารถในการตัดสินใจพระทัยฉับไว ทรงใช้ระบบจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ที่ทำงานกับพระองค์พร้อมที่

จะสละร่างกาย แรงใจ และสติปัญญาในการทำงานเพื่อชาติบ้านเมือง งานที่พระองค์ทรงปฏิบัติจึงสำเร็จลุล่วงด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว สมตามพระบรมราโชบายจนเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถึง ๓ รัชกาล คือ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินสิ้นพระชนม์เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๙ พระชันษา ๕๔ ปี พระองค์ทรงได้รับคำสรรเสริญทั่วไปว่าทรงเป็นเจ้านายในพระราชวงศ์ผู้มีได้ทรงถือพระองค์ ทรงงานกับบุคคลทุกหมู่เหล่าด้วยพระเมตตา ทรงสร้างสรรค์ความเจริญหลายด้านให้แก่ประเทศชาติ จึงกล่าวได้ว่าพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินทรงเป็นคนดีศรีรัตนโกสินทร์ อนุชนรุ่นหลังย่อมสำนึกรำลึกถึงคุณงามความดีของพระองค์ต่อไป ดังบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสว่า

พฤษภกาสร
โททนต์เส่งคง
นรชาติวางวาย
สถิตทั่วแต่ชั่วดี

อีกกุญชรอันปลดปลง
สำคัญหมายในกายมี
มลายสิ้นทั้งอินทรี
ประดับไว้ในโลกา

คำใหม่ในบทเรียน

กตเวที กรม (กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน) กระจายเสียง
 กระแส กรุงเทพมหานคร กรุงรัตนโกสินทร์ กวีนิพนธ์ ก้นยายน
 กาสกร กำไร กิจการ กุญชร ข้าราชการ (ขุนตาน) ครั่ง ควบคุม
 ความเป็นอยู่ จงรักภักดี จัดการ เจ้ากรม (เจ้าจอมมารดาเวด)
 เจ้านาย ฉับไว เชียงใหม่ ดำเนิน ทนต๋ ทวีป ทัดเทียม เทือกเขา ไท
 ไทรศัพท์ นรชาติ นิวัติ บริหาร บุคคล ประดับ ประดิษฐาน
 ประเทศชาติ ประสูติ ปลด ปลดปลง ปีกแผ่น โปรดเกล้า
 ไปรษณีย์โทรเลข ผลผลิต (ฝรั่งเศส) พ.ศ. (พญาไท) พระชนมายุ
 (พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว) พระราชดำรัส (พระองค์
 เจ้าบุรฉัตรไชยากร) พฤษภ พลเอก ฟิลิปปินส์ มลาย มอบหมาย
 (แม่น้ำเจ้าพระยา) ยางพารา (ยุโรป) (เยอรมัน) รถจักรดีเซล รถ-
 จักรไอน้ำ รถแทรกเตอร์ ระบบ รากฐาน วิเริ่ม รูปหล่อ (โรงเรียน
 พระตำหนักสวนกุหลาบ) โรงแรม ลอด (ลำปาง) (ลำพูน) ลู่ว่าง
 โลกา วันที่ วางวาย วิริยะอุตสาหะ วิศวกรรม ศรี ศัตรู เศรษฐกิจ
 สงครามโลก สถิตย สรรเสริญ สร้างสรรค์ สละ (สะพานกษัตริย์ศึก)
 (สะพานปฐมบรมราชานุสรณ์) (สะพานพระพุทธยอดฟ้า) (สะพานพระรามหก)
 สัญจร สื่อสาร เสน่ง หนีสิน หัวเมือง อนุชน
 อเนก ออมสิน (ออสเตรเลีย) (อังกฤษ) อาคาร อารยประเทศ
 อินทรีย์ อุโมงค์ เอเซีย

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

ศรีรัตนโกสินทร์	อ่านว่า	สี-รัต-ตะ-นะ-โก-สิน
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ	อ่านว่า	พระ-เจ้า-บอ-รม- มะ-วง-เทอ
กรมพระกำแพงเพชร- อัศวิน	อ่านว่า	กรม-มะ-พระ-กำ- แพง-เพ็ด-อัก-คะ- ระ-โย-ทิน
พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร	อ่านว่า	พระ-อง-เจ้า-บุ-ระ- ฉัต-ไช-ยา-กอน
พระบรมมหาราชวัง	อ่านว่า	พระ-บอ-รม-มะ- หา-ราด-ชะ-วัง
พระชนมายุ	อ่านว่า	พระ-ชน-มา-ยุ
มกราคม	อ่านว่า	มะ-กะ-รา-คม
กิจการ	อ่านว่า	กิด-จะ-กาน
วิศวกรรม	อ่านว่า	วิด-สะ-วะ-กำ
เสด็จนิวัติ	อ่านว่า	สะ-เด็จ-นิ-วัด
บริหาร	อ่านว่า	บอ-ริ-หาน
เยอรมัน	อ่านว่า	เยอ-ระ-มัน
อารยประเทศ	อ่านว่า	อา-ระ-ยะ-ประ-เทต

ปฐมบรมราชานุสรณ์	อ่านว่า	ปะ-ถม-บอ-รม-มะ- รา-ชา-นุ-สรณ์
ไปรษณีย์	อ่านว่า	ไป-ระ-ณี
โทรเลข	อ่านว่า	โท-ระ-เลก
โทรศัพท์	อ่านว่า	โท-ระ-ลับ
คมนาคม	อ่านว่า	คะ-มะ-นา-คม
พฤษภภาศร	อ่านว่า	พรีด-สบ-พะ-กา- สรณ์
กุญชร	อ่านว่า	กุน-ซอน
เสนา	อ่านว่า	สะ-เน่ง
นรชาติ	อ่านว่า	นอ-ระ-ชาติ
มลาย	อ่านว่า	มะ-ลาย
อังกฤษ	อ่านว่า	อัง-กริด
ฝรั่งเศส	อ่านว่า	ฝะ-หรั่ง-เสด
หฤทัย	อ่านว่า	หะ-รี-ไท
สมเด็จพระมหาสมณเจ้า	อ่านว่า	สม-เด็จพระ- มะ-หา-สะ-มะ- นะ-เจ้า
กรมพระปรมาภิไธย	อ่านว่า	กรม-มะ-พระ-ปะ- ระ-มา-นุ-ชิต- ธิ-โน-รต

อ่านคำที่มีตัวสะกดในแม่กด

คำที่มี จ ช ต ตี ตร ฒ ถ ท ธ ศ ษ ส เป็นตัวสะกด
อ่านออกเสียงเหมือน ด สะกด เป็นคำในมาตราแม่กด

กิจการ ฉัตร ชาติ นิวัติ ประดิษฐาน ประเทศ ประสูติ
ปฏิบัติ พระราชดำรัส พัฒนา พาณิชย์ ฝรั่งเศส รบราญ รัตนโกสินทร์
ราชธานี วิทย์ วิศวกรรม เศรษฐกิจ เสด็จ อยู่ชยา ออสเตรเลีย
อังกฤษ ไอรส

ใครฟังวิทยุอยู่ในห้อง

ประเทศอังกฤษและประเทศฝรั่งเศสอยู่ในทวีปยุโรป

ประเทศที่ร่ำรวยย่อมมีเศรษฐกิจดีกว่าประเทศที่ยากจน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จนิวัติพระนคร

อ่านคำที่มีตัวสะกดในแม่กน

คำที่มี ญ ณ น ร ล เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน
น สะกด เป็นคำในมาตราแม่กน

กาสร กุญชร เจริญ น้ำตาล บริวาร บุคคล ผลผลิต พระนคร
พระมหากษัตริย์คุณ ราชนคร ศาลเจ้า

กุญชร แปลว่า ช้าง กาสร แปลว่า ควาย
กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินทรงเป็นบุคคลตัวอย่างในด้าน
การสร้างความสำเร็จแก่ประเทศชาติ
น้ำตาลเป็นผลผลิตทางการเกษตรเพราะทำมาจากอ้อยและ
มะพร้าว

อ่านคำที่มีสระ อะ

กระทรวง คณะน้อง ค่น้ำ ค่นั่น ตะเกียง ตะกร้อ ตะกร้า
ตะกละ ตะโกน ธุระ ทะเบียน ทะลุ ประกอบ ประกาศ ประสิทธิภาพ
พระทัย พระนคร มะพร้าว สะพาน สะอาด

ผักคะน้าเป็นผักที่ใช้ผัดเป็นอาหาร
 คนทำงานดีเป็นคนทำงานที่มีประสิทธิภาพ
 ประกาศของกระทรวงเป็นข้อบังคับเหมือนกฎหมาย
 เด็กๆ อย่าพูดกับผู้ใหญ่ด้วยเสียงตะโกนเพราะเป็นการ
 ไม่สุภาพ

อ่านคำที่ไม่มีสระ อะ แต่อ่านออกเสียง อะ

ราชโอรส ราชการ ฝรั่งเศส ไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ วิทย์
 ทหาร เกษตร ผลิตผล ถนน ถวาย อนุสาวรีย์ ชบา ชนวน จมูก ขนุน
 ขนมห ขยัน ขมื่น ขโมย ขี้ ขยาย ทยอย ผลิต เผชัญ รัฐบาล พยายาม
 วิศกรรม กตัญญู สนับสนุน สถานี

ใครพูดโทรศัพท์อยู่ในห้องนี้

วิทย์ประกาศว่าขณะนี้เกิดฝนตกหนักทางภาคเหนือ คาดว่า
 จะก่อให้เกิดน้ำท่วมอย่างฉับพลันได้

ผู้คนต่างทยอยกันมาเฝ้ารับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่
 หัวด้วยความจงรักภักดี

อ่านคำอักษรควบไม่แท้

คำอักษรควบไม่แท้ เป็นคำที่มีพยัญชนะ ๒ ตัว ร่วมสระเดียวกัน แต่ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าเพียงตัวเดียว เช่น จริง สร้าง หรือ ทร เปลี่ยนเป็นเสียง ซ

กระทรวง ต้นไทร ทรงทราบ ทรงออก ทรัพย์สิน ทรุดโทรม พุทธา
หาดทราย เศร้าโศก สรรเสริญ สร้อยคอ ก่อสร้าง

สร้อยคอทำด้วยทองคำเป็นทรัพย์สินที่มีค่า

เขาเป็นมะเร็งที่ทรงออก ร่างกายจึงดูทรุดโทรม

กระทรวงคมนาคมมีหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับการก่อสร้างถนนหน
ทางและการสื่อสารต่างๆ ในประเทศ

อ่านคำอักษรควบแท้

คำอักษรควบแท้ เป็นคำที่มีพยัญชนะ ๒ ตัว ร่วมสระ
เดียวกัน และออกเสียงพยัญชนะพร้อมกันทั้ง ๒ ตัว เช่น
กลืน ควาย พร้อม ปลา

กรมรถไฟ กรุงเทพมหานคร ประปา ไปรษณีย์
 ปลดปลง ปลดหนี้ ปลากลาย พร้อมเพรียง
 พระตำหนัก สงคราม

กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย เป็นศูนย์กลางของการบริหารงานของรัฐบาล เป็นศูนย์กลางการค้า เป็นศูนย์กลางการคมนาคม เป็นศูนย์กลางของการศึกษา และเป็นศูนย์กลางความเจริญของประเทศ เมื่อกรุงเทพฯ มีความเจริญความสะดวกสบายย่อมมีมากขึ้น ผู้คนจากจังหวัดต่างๆ จึงพากันหลั่งไหลเข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ บางคนก็มาประกอบอาชีพ บางคนก็มาเที่ยว บางคนก็มาธุระ การที่เป็นเมืองใหญ่มีคนหนาแน่นมากจึงก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น การจราจรติดขัด มีการลักขโมย เป็นต้น ดังนั้น รัฐบาลจึงพยายามกระจายความเจริญไปสู่จังหวัดต่างๆ เพื่อให้จังหวัดต่างๆ มีความเจริญทัดเทียมกับกรุงเทพฯ

ความรู้ทางภาษา

การอ่านคำย่อ

คำบางคำไม่เขียนเต็มคำ ใช้เขียนย่อและใช้เครื่องหมาย ฯ (เรียกว่า เปียลน้อย) เขียนไว้ข้างหลัง เวลาอ่านต้องอ่านเต็มคำ

กรุงเทพ ฯ	อ่านว่า	กรุงเทพมหานคร
โปรดเกล้า ฯ	อ่านว่า	โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

การอ่านอักษรย่อ

คำบางคำเขียนย่ออักษรตัวหน้าของคำนั้นๆ เช่น พุทธศักราช เขียนย่อว่า พ.ศ. เวลาอ่านไม่อ่านอักษรย่อ แต่ให้อ่านเต็มคำ

กก.	อ่านว่า	กิโลกรัม
กทม.	อ่านว่า	กรุงเทพมหานคร
กม.	อ่านว่า	กิโลเมตร
พ.ศ.	อ่านว่า	พุทธศักราช

ประโยคคำสั่งและประโยคแสดงความต้องการ

ประโยคคำสั่ง

อ่านข้อความต่อไปนี้

เธอส่งหนังสือเล่มนั้นมาซิ
 คุณ จงทำตามที่คุณบอกก็แล้วกัน
 คุณเดินค่อยๆ นะ
 คุณ อย่าพูดเช่นนั้นกับฉัน
 เธอนั่งซิ
 อย่าเข้าไปนะ

ข้อความเหล่านี้เป็นประโยคคำสั่ง สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดทำตาม
 หรือไม่ทำตามอย่างใดอย่างหนึ่ง

ประโยคคำสั่งเป็นประโยคที่มีเนื้อความบังคับให้ผู้ฟังทำตาม
 มักจะมีคำว่า ท่าน เธอ คุณ เป็นประธานของประโยค
 และมีคำว่า ซิ นะ อยู่ท้ายประโยค หรืออาจมีคำว่า จง
 อยู่หน้าประโยคก็ได้ เช่น

เธอส่งหนังสือเล่มนั้นมาซิ
 เธอ จงส่งหนังสือเล่มนั้นมาให้ฉัน

ประโยคคำสั่งอาจมีเนื้อความเป็นการห้าม จะมีคำว่า อย่า
อยู่หน้าประโยค เช่น

อย่าเข้ามาในห้องนี้

ประโยคที่มีคำว่า ชี นะ อยู่ท้ายประโยคจะใช้ในการพูดเท่านั้น

ประโยคแสดงความต้องการ

อ่านประโยคต่อไปนี้

ฉันอยากไปเที่ยวเชียงใหม่กับเธอจัง

ฉันต้องการมีความสุข

ฉันไปละนะ

ฉันไปนะ

ประโยคเหล่านี้เป็นประโยคแสดงความต้องการอย่างใด
อย่างหนึ่ง

ประโยคแสดงความต้องการเป็นประโยคที่แสดงความ
ต้องการจะกระทำหรือต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะมีคำว่า อยาก
ต้องการ เป็นคำกริยาบอกให้รู้ความประสงค์ หรืออาจมีคำว่า
นะ ละนะ อยู่ท้ายประโยค เช่น

น้องอยากกินขนม

พ่อต้องการให้ฉันเรียนเก่งๆ

ผมกินข้าวละนะ

ผมจะไปหาเธอที่บ้านนะ

คำว่า นะ ละนะ ที่อยู่ท้ายประโยคจะใช้ในการพูดเท่านั้น

คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์เป็นคำที่ใช้สำหรับบุคคลที่มีฐานะต่างๆ กัน เช่น
พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ พระสงฆ์ คนทั่วไป เป็นต้น
คำราชาศัพท์ถือว่าเป็นคำสุภาพ ไพเราะ และเป็นวัฒนธรรมทาง
ภาษา

ประสูติ	หมายถึง	เกิด
ทรงทราบ	หมายถึง	รู้
สิ้นพระชนม์	หมายถึง	ตาย
พระดำหนัก	หมายถึง	เรือนของเจ้านาย
พระบรมมหาราชวัง	หมายถึง	ที่อยู่ของพระมหากษัตริย์

พระราชโอรส	หมายถึง	บุตรชาย
พระเมตตา	หมายถึง	เมตตา
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ	หมายถึง	มีความกรุณาให้
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ	หมายถึง	คำบอกพระประยูรญาติของ พระมหากษัตริย์
กรมพระ	หมายถึง	อิสริยยศของพระประยูรญาติ
สมเด็จพระบรมชนกนาถ	หมายถึง	บิดาซึ่งเป็นพระมหากษัตริย์
เสด็จนิวัติ	หมายถึง	กลับมา
พระราชประสงค์	หมายถึง	ความต้องการ
กระแสพระราชดำรัส	หมายถึง	คำพูด
พระทัย	หมายถึง	ใจ
พระชันษา	หมายถึง	อายุ
บทพระนิพนธ์	หมายถึง	หนังสือที่แต่งขึ้น

การเขียนจดหมายถึงญาติผู้ใหญ่

การเขียนจดหมายเป็นการเขียนเพื่อการสื่อสาร อาจเขียนถึง
ผู้ใหญ่ ถึงเพื่อน ถึงครู เพื่อแจ้งเรื่องราวอย่างใดอย่างหนึ่งให้ทราบ
การเขียนจดหมายถึงบุคคลต่าง ๆ ย่อมมีระเบียบแบบแผนของ
การใช้ภาษาที่แตกต่างกันไป การเขียนจดหมายถึงญาติผู้ใหญ่ต้อง
แสดงถึงความเคารพ ดังนั้นการใช้ภาษาในจดหมายต้องสุภาพและ
แสดงความเคารพ

ญาติผู้ใหญ่ ได้แก่ บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย

บุคคล	คำขึ้นต้น	คำลงท้าย
พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย	กราบเท้าคุณพ่อที่เคารพ กราบเท้าคุณแม่ที่เคารพ กราบเท้าคุณตาที่เคารพ	ด้วยความเคารพอย่างสูง ด้วยความเคารพอย่างสูง ด้วยความเคารพอย่างสูง

ตัวอย่างการเขียนจดหมายถึงญาติผู้ใหญ่

๕๖/๗ ถนนช้างม่อย
อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ 50000

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๖

กราบเท้าคุณป้าที่เคารพ

เมื่อเดือนที่แล้ว ผมไปเยี่ยมคุณตาที่บ้าน คุณตาบ่นคิดถึงคุณป้า ผมจึงเขียนจดหมายมาเรียนให้คุณป้าทราบ เพื่อคุณป้าจะได้หาเวลาว่างไปเยี่ยมคุณตาบ้าง

ขณะนี้ผมเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ผมยังจำคำสอนของคุณป้าได้เสมอว่า ความเพียรอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น ผมจึงมีความเพียรและความมานะพยายามที่จะเรียนหนังสือ เพื่อให้มีความสำเร็จในการเรียน เมื่อสัปดาห์ที่แล้วผมสอบวิชา

คณิตศาสตร์ผมได้คะแนนเต็ม ผมจึงดีใจมาก คุณครูชมผมว่าผมมีความตั้งใจเรียนและขยันหมั่นทำการบ้านเสมอ ผมยังจำคำของคุณป้าได้ดีว่า การทำการบ้านเป็นการฝึกปรีศติปัญญาและเป็นการทบทวนบทเรียนที่ดี ผมจึงทำการบ้านทุกครั้งไม่เคยขาด ทำให้ผมมีความเข้าใจวิชาคณิตศาสตร์ดีขึ้น ผมคงรายงานผลการเรียนของผมให้คุณป้าทราบแต่เพียงนี้

ผมขอจบจดหมายไว้แค่นี้ ผมหวังว่าคุณป้าคงสบายดี ส่วนคุณแม่ คุณพ่อและผมสบายดี

ขอแสดงความเคารพอย่างสูง

วิชา ขยันเรียน

ชื่อและที่อยู่ผู้ฝาก
วิชา ขยันเรียน
๕๖/๗ ถนนช้างม่อย
อำเภอเมือง
จ.เชียงใหม่ 50000

ไปรษณียากร
๒ บาท

ชื่อและที่อยู่ผู้รับ
คุณประไพ ชำนาญช่าง
๑๐๐/๒ ถนนอุ้งทองโน เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร 10300

การเลือกหนังสืออ่าน

หนังสือมีหลายประเภท คือมีทั้งหนังสือที่ให้ความรู้ ให้ข่าวสาร และให้ความบันเทิง หนังสือประเภทให้ความรู้และข่าวสาร ได้แก่ หนังสือเรียน สารคดี หนังสือพิมพ์ หนังสือประเภทนี้ นักเรียนต้องอ่านเป็นประจำ หนังสือพิมพ์จะให้ข่าวสารต่างๆ ทำให้เรามีความรอบรู้ทันโลก ทันเหตุการณ์ หนังสือสารคดีเป็นหนังสือที่ให้ความรู้ เป็นหนังสือที่น่าอ่าน โดยเฉพาะอ่านในเวลาว่างหรืออ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้ ส่วนหนังสือเรียนนักเรียนต้องอ่านทุกวัน เพราะเป็นการเตรียมตัวที่จะเรียนไว้ล่วงหน้า หรือทบทวนความรู้ที่เรียนมา หนังสือที่ให้ความบันเทิงก็มีนิทาน นิยายต่างๆ หนังสือประเภทนี้อ่านเพื่อผ่อนคลายอารมณ์และให้ข้อคิดต่างๆ นักเรียนก็ควรอ่านแต่ต้องอ่านในยามว่าง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

นักเรียนที่ดีควรเลือกหนังสืออ่านให้เหมาะสมกับความต้องการของเราและควรอ่านหนังสือทุกวัน ห้องสมุดของโรงเรียนเป็นแหล่งหนังสือที่นักเรียนจะเลือกอ่านได้

อ่านบทร้อยกรอง

คนไทยเพื่อเมืองไทย

คนไทยเราโชคดีมีแผ่นดิน
ได้ทำมาหากินถิ่นอาศัย
แผ่นดินไทยโชคดีที่คนไทย
ล้วนมีใจมั่นสมัครรักแผ่นดิน

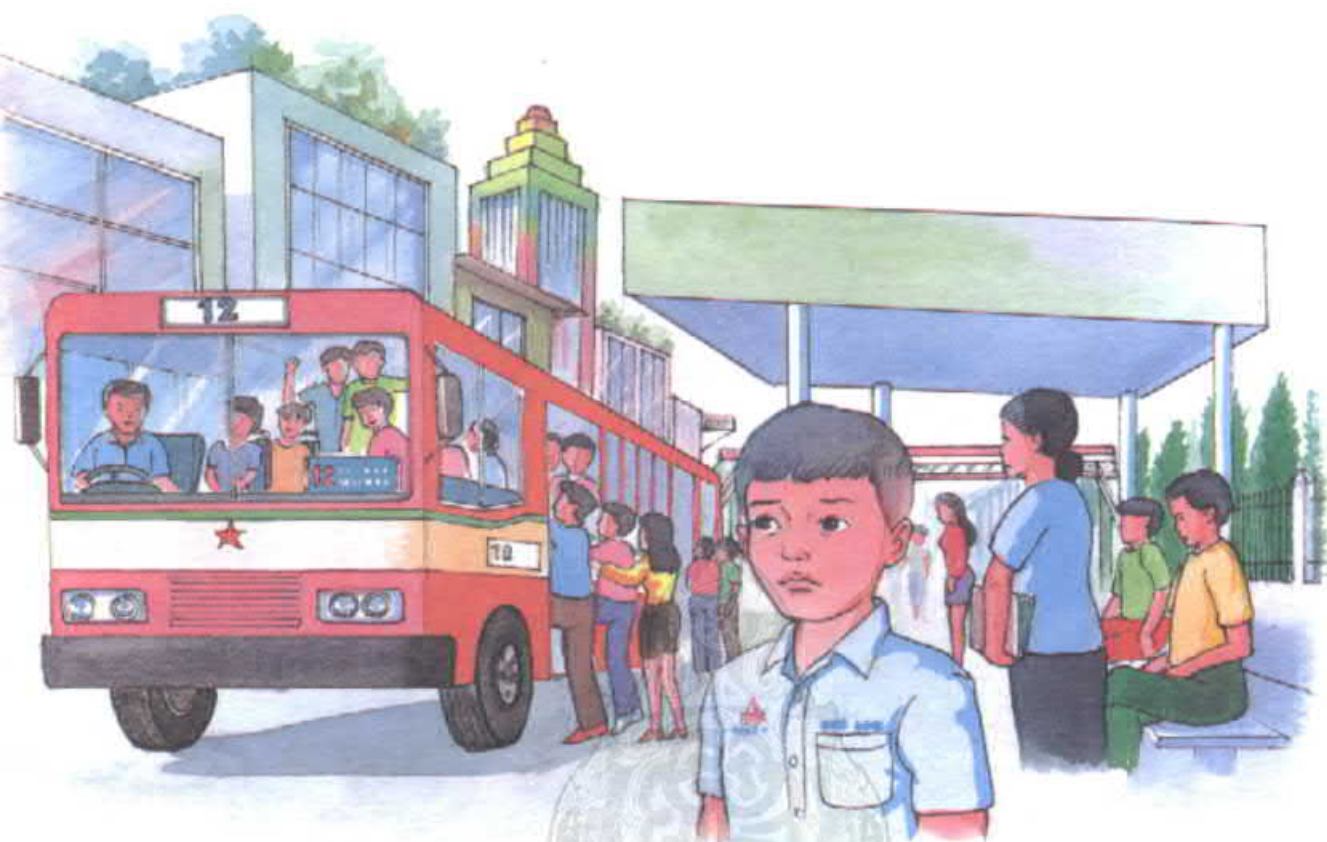
ประเทศไทยรุ่งเรืองเป็นเมืองทอง
เพราะไทยผองรวมพลังกันทั้งสิ้น
ช่วยคิดค้นหนทางสร้างธานีินทร์
จนท้องถิ่นพัฒนาก้าวหน้าไกล

ประเทศไทยคงเป็นไททุกวันนี้
 เพราะเรามีคนจริงที่ยิ่งใหญ่
 เสียสละชีวิตเป็นปัจจัย
 ทำสิ่งใดมุ่งมาดเป็นชาติพลี
 เราคนไทยรุ่นหลังจึงตั้งใจ
 จะร่วมคิดร่วมทำตามหน้าที่
 เสียสละชีวิตสามัคคี
 เพื่อไทยมีสุขสันต์นิรันดร

อ่านเสริมบทเรียน

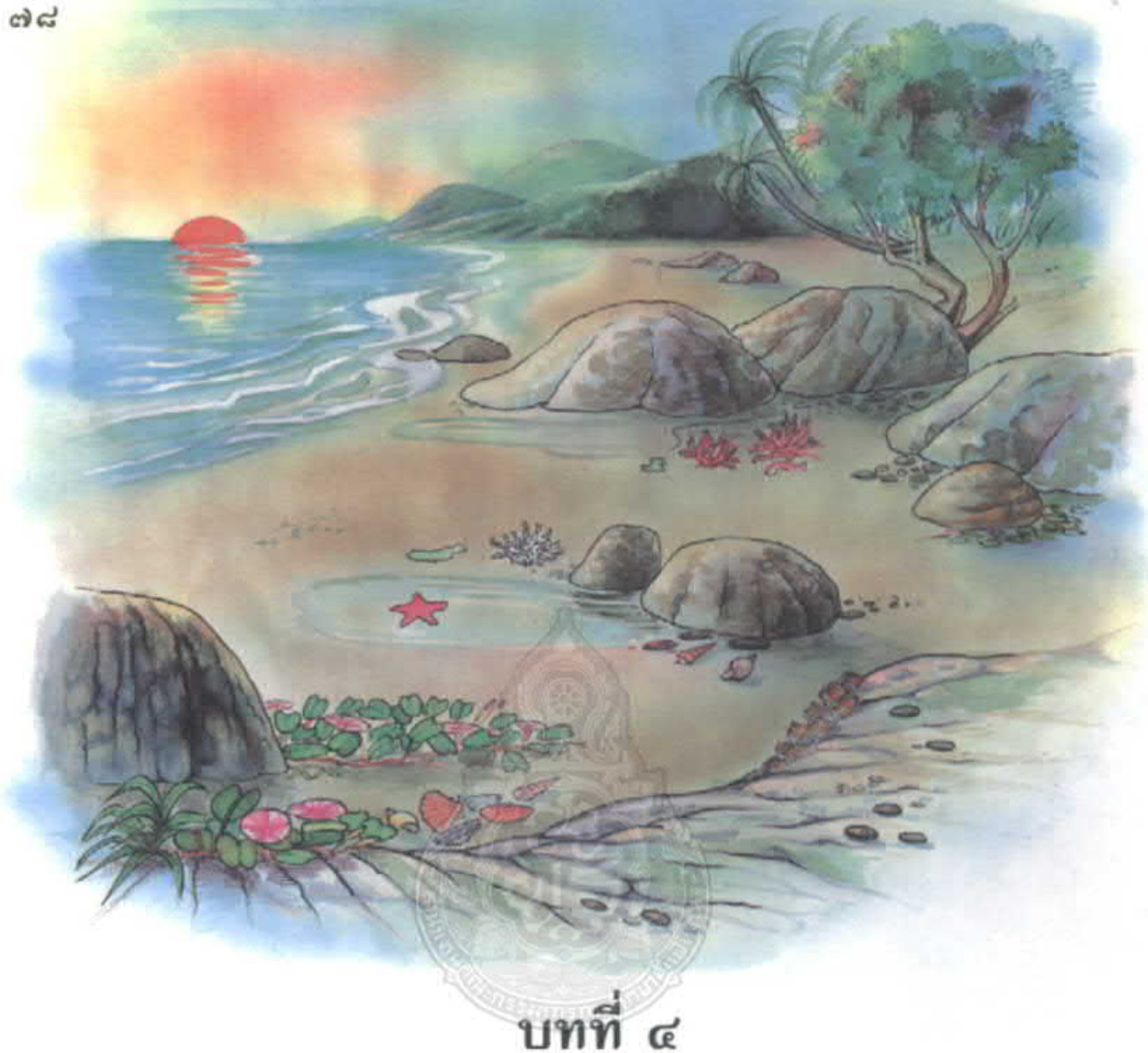
รถเมล์ในเมือง

ฝนเริ่มตั้งเค้า ฟ้ามืดครึ้ม ผมออกจากบ้านจะรีบขึ้นรถเมล์ไปโรงเรียนก่อนที่ฝนจะตกลงมา ผู้คนที่ป้ายรถเมล์แน่นขนัดเหมือนอย่างเคย ผมรอคอยรถเมล์คันแล้วคันเล่าก็ยังขึ้นไม่ได้ เพราะรถเมล์ทุกคันมีผู้โดยสารเต็มไปหมด บังเอิญมีรถเมล์คันหนึ่งวิ่งมาหยุดตรงป้ายรถเมล์ที่ผมยืนรออยู่ ผมเห็นว่าพอจะขึ้นไปได้ผมก็เบียดขึ้นไป มือหนึ่งถือกระเป๋า อีกมือหนึ่งจับขอบประตูไว้ ที่จริงผมไม่น่าขึ้นรถเมล์คันนี้เลยเพราะน่ากลัวอันตราย หากผมตกรถเมล์ลงไปตายใครจะรับผิดชอบต่อชีวิตของผม มีผู้ชายคนหนึ่งใจดีให้ผมเข้าไปยืนข้างในรถ ผมจึงโชคดีที่ไม่ต้องเอาชีวิตไปเสี่ยงอันตราย

รถเมล์เคลื่อนที่ไปแต่ก็ไปไม่ไกลนักเพราะรถติดมาก รถติดอยู่นาน ตรงสี่แยกต้องมีตำรวจจราจรมาช่วยทำให้รถเคลื่อนไปได้ ฝนเริ่มลงเม็ด อีกเกือบชั่วโมงผมจึงมาถึงหน้าประตูโรงเรียน รถติดมากเหลือเกิน อากาศภายในรถก็ร้อนอบอ้าว นี่แหละสภาพรถเมล์ในเมือง

เพื่อนๆ ทั้งหลายเมื่อขึ้นรถเมล์จะต้องระมัดระวังให้ดี ถ้ารถเมล์มีคนแน่นอย่าเสี่ยงอันตรายขึ้นรถเมล์คันนั้น รถเมล์ที่มีคนขับขี้นรถนำหวาดเสียวจะเป็นอันตรายก็ไม่ควรขึ้น และเมื่อขึ้นรถเมล์แล้วก็จงเข้าไปข้างในตัวรถ อย่ายืนบนบันไดรถจะเป็นอันตรายได้

บทที่ ๔

บ้านหลังใหม่ของปูเสฉวน

ทุกเช้าเมื่อดวงตะวันโผล่พ้นน้ำ ท้องฟ้าก็ค่อยๆ กลายเป็นสีส้มอ่อน ขอบเมฆสว่างเรื่อเรืองเหมือนขลิบด้วยเส้นไหมสีทอง ทุกชีวิตบนชายหาดแห่งนี้ดำเนินไปอย่างปกติสุข

ฉันเดินไปตามชายหาดที่เงียบสงบ ได้ยินก็แต่เพียงเสียงคลื่นลมและเสียงพลั่วส่ายของใบไม้บนชายฝั่ง คลื่นโถมซัดหาดเป็นฟองขาวแตกกระจาย แล้วถอยกลับเป็นจังหวะคล้ายเสียง

ดนตรีขับกล่อมให้ฉันเพลิดเพลินอย่างไม่รู้เบื่อ หาดทรายขาว
ละเอียดตัดกับสีเขียวครามของน้ำทะเลที่ใสสะอาด เช้าวันนี้ฉันลง
จมนมองเห็นหาดกว้างไกลออกไปสุดสายตา เหล่าปลุมวิ้งฉิวไปตาม
หาดทรายอย่างรื่นเริง โชดหินสีคล้ำโผล่พ้นน้ำอยู่เบื้องหน้า ปลิง
ทะเลสีดำตัวอ้วนนอนนิ่งอยู่ในแอ่งน้ำข้างโชดหินนั้น

หอยสวยๆ ต่างสีสั่นเรียงรายอยู่ตามชายหาด โน่นหอยตลับ
นั้นหอยเจดีย์ นี่ก็หอยเบี้ย นั้นก็หอยทับทิมตัวจิ๋วมากมายนับไม่
ถ้วนอยู่ตามพื้นทรายที่เปียกชื้น สีของเปลือกหอยทับทิมสวย
คล้ายสีของเม็ดพลอยที่เกลื่อนอยู่ตามหาดทราย

ฉันเดินไปตามชายหาดจนดวงตะวันขึ้นสูงจากขอบฟ้า แสง
แดดส่องผิวน้ำเป็นประกาย ฉันเห็นใครเดินตัวมเตี้ยมอยู่ข้างหน้า
เมื่อฉันเดินเข้าไปใกล้ฉันจึงจำได้ว่าเป็นจ้อยเพื่อนฉันนั่นเอง

“สวัสดิ์จะ เธอจะไปไหนจะ” ฉันทามและรู้สึกดีใจที่ได้พบเพื่อนที่คุ้นเคย

“สวัสดิ์ป้อม ฉันกำลังมองหาเปลือกหอยมาทำบ้านจะ” จ้อยตอบ

“บ้านหลังเก่าของเธอเป็นอย่างไรไปแล้วจะต้องเปลี่ยน” ฉันทามพลาถมองดูบ้านเปลือกหอยตัวที่จ้อยอยู่

“ก็ฉันอ้วนขึ้นจนคับและอัดอัดไปหมดแล้วนะซี” จ้อยตอบ พลาถสอดสายสายตาหาเปลือกหอย

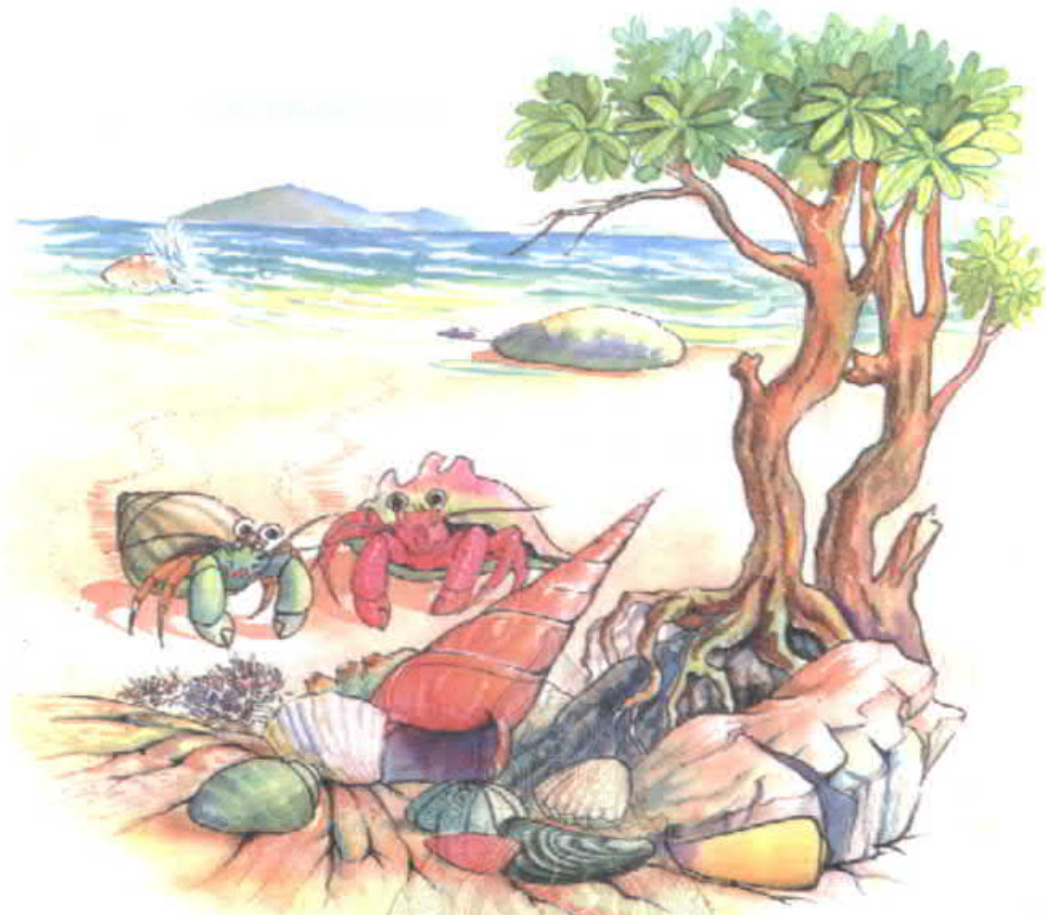
“ถ้าอย่างนั้น ฉันขอเดินไปกับเธอ เพื่อจะได้ช่วยหาเปลือกหอยให้เธอด้วย ตกลงไหม” ฉันทเสนอตัวเพื่อจะได้มีเพื่อนคุยด้วย

“ตกลงจะ งั้นเราไปกันเถอะ” จ้อยตอบรับอย่างเต็มใจ

เราทั้งสองค่อยๆ เดินขึ้นไปบนหาดที่ลาดชันสู่เบื้องบน แสงแดดเริ่มจัดจ้าขึ้น เมื่อเราเดินไปอีกสักพัก จ้อยก็มองเขม่นไปข้างหน้า แล้วหันกลับมาเรียกฉันด้วยความตื่นเต้น

“โอ้โฮ! ป้อม เธอมองดีๆ ซิ ข้างหน้านั้นคงเป็นกองเปลือกหอยแน่ๆ” จ้อยและฉันต่างมองไปยังวัตถุสีขาวที่กองเกลื่อนอยู่ ได้ต้นไม้ใหญ่บนชายหาดข้างหน้าอย่างไม่วางตา

“เราเข้าไปดูกันใกล้ๆ เอะ” ฉันทพูดแล้วเร่งฝีเท้านำหน้าไป ก่อนจนถึงกองปะการังหักๆ สีขาว และเปลือกหอยสวยๆ มากมายที่ปะปนกันอยู่ ฉันคิดว่าพายุคงพาคืนยักษ์ชุดเปลือกหอยและปะการังเหล่านี้มาเกยฝั่ง จ้อยตามฉันมาติดๆ เมื่อเห็นกองเปลือกหอยก็ตะลึงมองด้วยความดีใจ ในกองนั้นมีทั้งหอยเบี้ย

สวยๆ หอยสังข์ชนิดต่างๆ หอยกระต่าย หอยวงเวียน หอย
แสงอาทิตย์ และหอยอื่นๆ อีกมากมายลานตา จ้อยถึงกับอุทาน
ออกมาว่า

“วิเศษจริงๆ มีเปลือกหอยให้เลือกมากมายจนเลือกไม่ถูก
เลย ป้อมมาช่วยดูด้วยซี” พุดจบจ้อยก็ไม่รอช้า เข้าไปด้อมๆ
มองๆ เปลือกหอยตัวโน้นที่ตัวนี้ที่ เลือกแล้วเลือกอีก ในที่สุด
จ้อยก็พบเปลือกหอยเจดีย์ตัวหนึ่ง ตัวกลมมนยาวเรียวขึ้นไปเป็น
ยอดแหลม จ้อยจดๆ จ้องๆ อยู่ครู่หนึ่งก็เรียกฉันแล้วถามว่า

“ป้อมว่าเปลือกหอยเจดีย์นี้สวยไหมจ๊ะ”

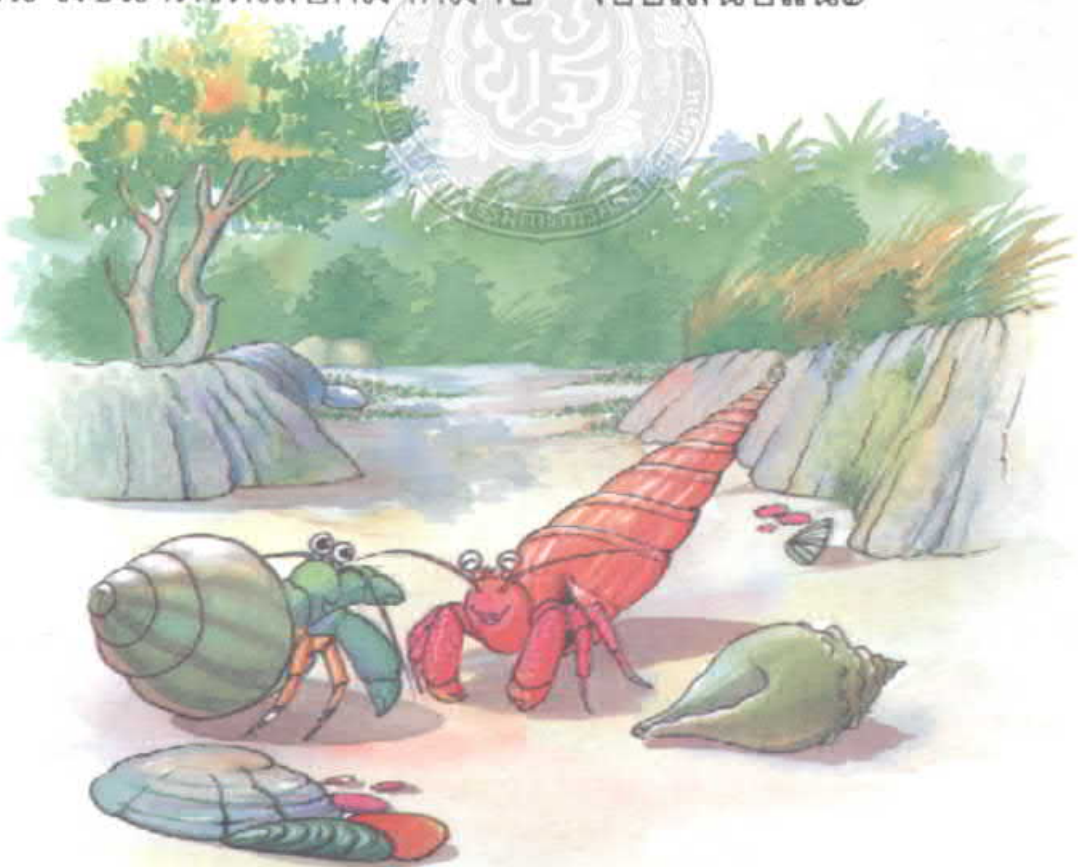
“เธอลองเข้าไปอยู่ดูเสียก่อนซิว่าพอดีกับตัวเธอไหม” ฉัน
แนะนำ

จ้อยเดินออกมาจากเปลือกหอยสังข์ตัวเดิมแล้วถอยหลังเข้าไปในเปลือกหอยเจดีย์อย่างรวดเร็ว จ้อยขยับตัวอยู่สักครู่ก็พาเปลือกหอยเจดีย์เดินไปมาอย่างคล่องแคล่ว จ้อยยิ้มดีใจแล้วบอกฉันว่า

“ฉันกะขนาดดูแล้วว่าจะต้องพอดี เก่งไหมล่ะ”

“นั่นนะซี เธอเก่งมากที่กะขนาดได้พอดีและสวยเหมาะกับเธอมาก มันทำให้เธอดูสง่างามขึ้นมากทีเดียว” ฉันออกความเห็นขณะที่จ้อยเดินอวดหอยเจดีย์ซึ่งเปรียบเหมือนบ้านหลังใหม่อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจ

“ป้อมไม่คิดจะเปลี่ยนบ้านบ้างหรือจ๊ะ ดูซิเปลือกหอยสวยๆ ทั้งนั้น มีขนาดให้เลือกมากมาย” จ้อยเสนอแนะ

“จริงสินะ หาเปลือกใหม่ ๆ สวย ๆ เปลี่ยนบ้างก็ดี เธอช่วยฉันเลือกด้วยก็แล้วกัน” พุดจบฉันก็ออกเดินหาเปลือกหอยที่กองระเกะระกะไปเรื่อย ๆ ในที่สุดฉันก็พบหอยจับแฉงตัวเล็ก ๆ ตัวหนึ่ง ขนาดพอดีกับตัวฉัน แต่ยังไม่ทันจะเปลี่ยนเปลือกหอยที่เลือกได้ ก็มีเสียงเรียกจากจ้อยทางด้านหลัง

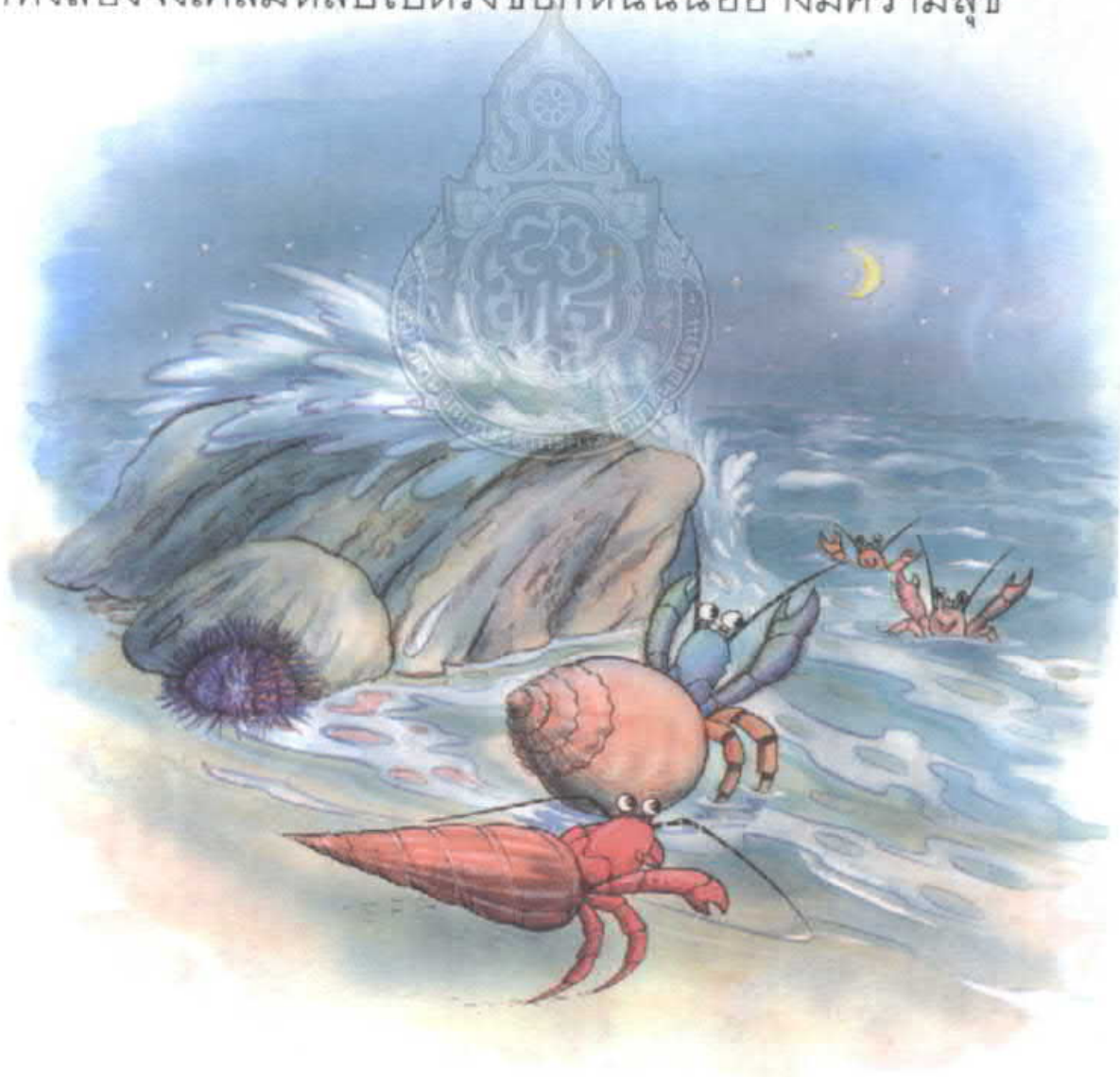
“ปอม ฉันว่าเปลือกหอยตัวนี้สวยกะทัดรัดเหมาะกับเธอมาก เธอมาดูสิ”

ฉันเดินไปดูเปลือกหอยกระต่ายตัวน้อย ผิวเรียบมันที่จ้อยแนะนำแล้วก็รู้สึกชอบใจ เมื่อฉันเปลี่ยนเปลือกหอยและลองเดินอยู่สักพัก ฉันก็แน่ใจว่าเปลือกหอยที่ฉันเปลี่ยนนี้เหมาะสำหรับเป็นบ้านของฉันจริงๆ”

ตะวันเริ่มคล้อยแต่แสงแดดก็ยังจ้าอยู่ ฉันจึงชวนจ้อยเดินกลับมาตามเส้นทางเก่าตรงไปยังโขดหินข้างหน้า

“วันนี้เราแวะไปหลบร้อนหาอะไรกินกันตรงโขดหินนั่นดีไหม เวลา น้ำลงที่นั่นมีน้ำทะเลขังอยู่เสมอ เคยมีลูกปลา ลูกกุ้งตัวนิดๆ ติดค้างอยู่ในนั้นบ่อยๆ เราจะได้มีอะไรกินแก้หิว ไม่ต้องไปเก็บเศษอาหารที่ตกหล่นอยู่ตามชายหาดมากนัก และก็ไม่ต้องลงไปหากินในทะเล ดีไหมล่ะจ๊ะ”

จริงดังที่คาด มีลูกปลา ลูกกุ้งในแอ่งหินให้เรากินจนอิ่ม เมื่อเราอิ่มท้องและอิ่มใจที่ได้บ้านหลังใหม่ ลมทะเลก็พัดเย็นสบาย เราทั้งสองจึงเคลิ้มหลับไปตรงโขดหินนั้นอย่างมีความสุข

ฉันและจ้อยรู้สึกตัวตื่นขึ้นเมื่อคลื่นกระเซ็นมากระทบตัว น้ำทะเลขึ้นสูงจนถึงขีดหินที่เรานอนหลับอยู่ ท้องฟ้ามืดเห็นแต่ แสงดาววับแวมอยู่ลิบๆ ลมยามค่ำพัดมาเย็นสบาย เราชวนกัน เดินหลบระลอกคลื่นขึ้นไปบนชายฝั่งด้านบนซึ่งมีทิวทัศน์โพทะเล ลูมเห็นเงาลางๆ อยู่ในความมืด

ยิ่งดีกระดับน้ำก็ยิ่งสูง เหล่าปูเสฉวนตัวเล็กๆ อย่างเราก็พากันขึ้นจากชายหาดมาชุมนุมกันอยู่ใต้ต้นโพทะเลเป็นจำนวนนับร้อย และต่างเดินทักทายกันอย่างครื้นเครง

“สวัสดีจะป้อม สบายดีหรือ ไม่พบกันเสียนานเชียว” มีเสียง ทักฉันมาจากมุมมืดใต้ต้นโพทะเลต้นหนึ่ง เมื่อเจ้าของเสียงเดิน เข้ามาใกล้ ฉันจึงจำได้ว่าเป็นป๊อกเพื่อนรักของฉัน

“สวัสดีป๊อก ฉันดีใจมากที่ได้พบเธออีก เธอมาจากไหน ละจ๊ะ” ฉันทักทายป๊อกอย่างยินดี

“ฉันมาจากอ่าวทางด้านโน้น วันนี้ฉันเดินเที่ยวมาเรื่อยๆ จนมาพบเพื่อนๆ จึงชวนกันมาชุมนุมที่นี่ ฉันดีใจจริงๆ ที่ได้พบ เธอ ดูเธอเปลี่ยนไปนะ เธอเปลี่ยนเปลือกหอยใหม่สวยจริงๆ เธอไปได้เปลือกหอยมาจากไหนจ๊ะ” ป๊อกถามด้วยความสนใจแล้ว มองดูบ้านเปลือกหอยหลังใหม่ของฉันอย่างชื่นชม

“ฉันพบมันที่ใต้ต้นไม้ใหญ่ทางหาดด้านเหนือโน้นแหละจะ ที่นั่นเต็มไปด้วยเปลือกหอยสวยๆ มากมายจนเลือกไม่หมด ฉัน กับจ้อยเดินไปพบเข้าเมื่อบ่ายวันนี้เองเลยเลือกเปลือกหอยสวยๆ มาได้คนละตัว เธอสนใจแล้วใช่ไหมจ๊ะ” ฉันถามอย่างรู้ใจ

“พรุ่งนี้ฉันจะพาเธอไปดู จะได้เลือกบ้านเปลือกหอยสวยๆ ตามใจชอบดีไหมล่ะจ๊ะ” ฉันเสนอตัวโดยไม่รอให้ป๊อกขอรับรอง

“ขอบใจมากจ๊ะป๊อม เธอช่างเป็นเพื่อนที่ดีของฉันจริงๆ” ป๊อกกล่าวด้วยรอยยิ้ม

วันเวลาอันสงบสุขผ่านพ้นไป จนกระทั่งวันหนึ่งฉันเริ่มรู้สึก ว่าสิ่งต่างๆ รอบตัวได้เปลี่ยนแปลงไป และชีวิตความเป็นอยู่ของ ฉันก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ฉันเดินไปตามหาดทรายที่คุ้นเคยมา ตั้งแต่เล็ก มองดูคลื่นที่ยังซัดหาดอย่างไม่หยุดหย่อน ท้องฟ้ายาม เช้ายังเป็นประกายสีส้มอ่อน และปูยเมฆยังคงขลิบด้วยเส้นสีทอง

สวยเหมือนเดิม แต่หาทรายที่เคยขาวสะอาดบัดนี้กลับเปรอะ-
 เปื้อนไปด้วยสิ่งสกปรกและวัตถุแปลกปลอมต่างๆ ที่ฉันไม่เคย
 รู้จักมาก่อน ต่างรูปร่าง ต่างสีสัน บางชนิดก็ลอยน้ำมา บางชนิด
 ก็ติดอยู่บนหาด หรือฝังอยู่ในทราย รอยเหยียบย่ำของเท้ามนุษย์
 เพิ่มมากขึ้น ขณะที่รอยเดินของหอยต่างๆ เริ่มจางหายไป
 พร้อมๆ กับเปลือกหอยที่เคยเป็นเสมือนอัญมณีประดับหาดก็
 ค่อยๆ หายไปด้วย เสียงคลื่น ลมที่เสมือนเสียงดนตรีขับกล่อม
 จิตใจ บัดนี้กลับเป็นเหมือนเสียงหวีดหวิวครวญครางของสิ่งมีชีวิต
 ทั้งหลายบนหาดนี้

กองเปลือกหอยอันมีค่าของพวกเราที่ได้ค้นไม่ใหญ่ บัดนี้
 เหลือทิ้งไว้แต่เพียงซากปะการังหักๆ ที่ไม่มีใครต้องการ ภาพ
 เหตุการณ์ในอดีตเมื่อครั้งที่ฉันและจ้อยกำลังเลือกหาเปลือกหอย
 สวยๆ มาทำบ้าน ตลอดจนภาพที่ฉันพาป๊อกมาหาเปลือกหอย
 จนพอใจ ได้แจ่มชัดขึ้นมาในห้วงคำนึง วันคืนที่แสนสุขของพวก
 เราได้ผ่านพ้นไปแล้วหรือ ที่อยู่ที่กินเคยสงบสุขและอุดมสมบูรณ์
 ถูกรบกวนด้วยฝีมือมนุษย์ ปูลมที่เคยเกสื่อนหาดลดจำนวนลง
 ปลิงทะเลตัวอ้วนและลูกกุ้งลูกปลาในแอ่งน้ำข้างตรงโขดหินหายไป
 ฉันมักได้กินแต่เศษอาหารตามพื้นทรายที่ปะปนไปด้วยสิ่งสกปรก
 น้ำทะเลไม่ใสสะอาดเหมือนอย่างที่คุณเคยมาแต่เล็ก พวกเรา
 หายกันไปทีละตัวสองตัว บ้างก็ตาย บ้างก็หายสาบสูญ บ้างก็
 ถูกมนุษย์จับไปเล่น บ้างก็อพยพหนีไปอยู่ที่อื่น นานแล้วที่ฉันไม่
 พบจ้อยและป๊อกเพื่อนของฉัน

ขณะนี้ฉันเติบโตขึ้น บ้านเปลือกหอยตัวสวยเริ่มคับแคบและ
อึดอัด วันนี้ฉันเดินบ้างพักบ้าง เพื่อค้นหาเปลือกหอยที่สมบูรณ์
และมีขนาดพอเหมาะกะกับฉันสักตัว แต่ฉันก็พบเพียงเปลือกหอย
แตกๆ หักๆ จะหาเปลือกหอยที่สวยงามหรือที่พอดีสักตัวก็แสนยาก
บางขณะฉันจึงกลับไปอย่างอ่อนเพลีย ตื่นขึ้นมาก็เห็นดวงตะวัน
เริ่มคล้อยต่ำ ฉันเดินต่อไปเรื่อยๆ อย่างทอดอาลัย จนรู้สึกว่าคุณ
เดินไปชนวัตถุอย่างหนึ่งโดยไม่ทันระวังตัว เมื่อเงยหน้าขึ้นดูก็พบ
ว่าเป็นวัตถุทรงกระบอกเล็กๆ ปากกลวง ขนาดตัวฉัน มันกลิ้ง
ไปเล็กน้อยด้วยแรงชน ฉันมองดูวัตถุที่ชนอย่างไตร่ตรองแล้ว
ก็ถูกคิดขึ้นมาได้ วัตถุประหลาดนี้คงจะใช้เป็นบ้านหลังใหม่ของฉัน
แทนบ้านเปลือกหอยได้ ฉันค่อยๆ เดินออกจากบ้านเปลือกหอย

ที่แสนรักถอยเข้าไปอยู่ในวัดฤดูที่พบ เมื่อลองขยับตัวเดินไปมา
ฉันรู้สึกแสบก้างเกะกะ ไม่พอดีตัวเหมือนอยู่ในบ้านเปลือกหอยที่
กลมมน ฉันจำใจพาบ้านประหลาดหลังใหม่เดินต่อไปตาม
ชายหาดด้วยความรู้สึกหดหู่

พวกมนุษย์รู้ไหมหนอว่า เปลือกหอยเป็นของมีค่าของพวก
เรา เพราะพวกเราเป็นปูเปลือกนิ่ม ไม่มีกระดูกที่จะใช้เป็นที่
กำบังภัยอันตรายจากพวกปู ปลา อีกทั้งยังเป็นที่พักบังแดดลมเมื่อ
ขึ้นมาบนหาด พวกเราจึงต้องหาเปลือกหอยเป็นบ้านที่อยู่อาศัย
หอยต่างๆ แม้จะตายไปแล้วก็ยังทิ้งเปลือกสวยๆ และแข็งแรงไว้
ให้เราได้ใช้ประโยชน์ แต่บัดนี้ไม่มีเปลือกหอยเหล่านี้อีกแล้ว ฉัน
เศร้าใจเหลือเกิน

ใครก็ตามที่มีส่วนทำให้ทุกอย่างบนหาดทรายเปลี่ยนไป
โปรดรับทราบด้วยเถิดว่า เม็ดทรายทุกเม็ด ก้อนหินทุกก้อน และ
น้ำทะเลทุกหยด ล้วนมีความหมายและมีคุณค่าต่อชีวิตของ
พวกเราทั้งปวง ทุกสิ่งทุกอย่างบนชายหาดควรได้รับการปกป้อง
รักษาไว้ให้สรรพสัตว์ทั้งหลายได้ชื่นชมในคุณค่าและความงามร่วมกัน
นับเป็นพันๆ ปี ที่ธรรมชาติได้สร้างหาดทราย โขดหิน และชายฝั่ง
ให้สรรพสัตว์ทั้งหลายได้อยู่ร่วมกันและโอบอุ้มสรรพชีวิตทั้งหลาย
เหมือนมารดาให้กำเนิดบุตรและได้ปกป้องรักษาคอยเอื้ออาทร
ต่อบุตร ฉันได้แต่หวังว่าอีกไม่นานเกินรอ ฉันคงได้มีโอกาสเห็น
หาดงาม น้ำใส และเปลือกหอยสวยๆ กลับคืนมาอีกครั้ง ฉันรัก
และหวงแหนถิ่นกำเนิดของฉัน ฉันรักบ้านเปลือกหอยที่แสนสุข
ฉันหวังว่าปูเสฉวนรุ่นลูกหลานของฉันคงจะไม่ต้องทนทรมานอยู่
ในบ้านอันอัปลักษณ์เหมือนรุ่นปู่ย่าตายายของเขา ฉันขอให้
ความหวังของฉันเป็นความจริงด้วยเถิด

ถิ่นเอ๋ยถิ่นรัก	เคยได้พำนักรักพักอาศัย
ถิ่นที่เคยอยู่กินสิ้นผองภัย	เหลือเอาไว้แต่เพียงร่องรอย
หาดเคยงามทุกหนมีมลทิน	ชีวิตทั้งสิ้นต่างถดถอย
ช่วยแก้ไขเถิดหนอเรารอคอย	บ้านเปลือกหอยบนหาดสะอาดเอ๋ย

คำใหม่ในบทเรียน

กระเช็น กลวง กล่อม กลิ้ง กะ เก้งก้าง ขยับ ขัง เข้มข้น ไขด
คราคร้า ครื้นเครง คับ ค้าง คำนึง เคลิ้ม กีบ เงา (จ้อย) จังหะ จิว
ฉิว ฉุก ชื่น ชอก ดนตรี ด้อม ตัวมเตี้ยม ต้นโพทะเล ตะลึง
ไทร่ตรอง ถดถอย ถอย โถม ทั้งปวง ทิว นิ่ม ปกป้อง (ป๊อก) (ป้อม)
ปลิง ปะการัง ปะปน ปุย เปรอะ เปลือก เปื่อย แปลกปลอม ผอง
เผื่อ ฝึกหัด พายุ พำนักร มุ่น ร่องรอย ระเกระระกะ ระลอก เรียว
เรื่อเรื่อง เรื่อย ละเอียด ลาง ลาด ลานตา ลิบ วัตถุ วับแวม วิเศษ
สกปรก สรรพ สาบสูญ ส่าย สีสัน เส้น หดหู่ หน่อ ห้าง หวิดหวิด
หอยกระต่าย หอยจับแจง หอยเจดีย์ หอยตลับ หอยทับทิม
หอยเบี้ย หอยวงเวียน หอยสังข์ หอยแสงอาทิตย์ เหมาะะ อดีต
อพยพ อวด อ้อ อัญมณี อัมปลักษณ์ อ่าว อืดอัด อุทาน แอ้ง
โอบอุ้ม ไอ้โฮ

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

เข้มน	อ่านว่า	ชะ - เม่น
คุณค่า	อ่านว่า	คุณ - ค่า
ทรมาน	อ่านว่า	ทอ - ระ - มาน
ธรรมชาติ	อ่านว่า	ท่า - มะ - ชาด

ภาคภูมิ	อ่านว่า	พาก - พุม
มลทิน	อ่านว่า	มน - ทิน
วัตถุ	อ่านว่า	วัด - ฤ
เศร้าใจ	อ่านว่า	เล่า - ใจ
สมบูรณ์	อ่านว่า	สม - บุน
สรรพชีวิต	อ่านว่า	สัป - พะ - ชี - วิด
สาบสูญ	อ่านว่า	สาบ - สูน
เหตุการณ์	อ่านว่า	เหต - กาน
อัญมณี	อ่านว่า	อัน - ยะ - มะ - นี
อุปลักษณะ	อ่านว่า	อัป - ปะ - ลัก

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตราแม่กด

คำที่มี ต ติ ตุ รก เป็นตัวสะกดในมาตราแม่กด อ่าน
ออกเสียงเหมือน ด สะกด

จิตใจ ชาติ ธงชาติ ธรรมชาติ เหตุ
เหตุการณ์ ธาตุ มหาธาตุ สามารถ ประารถนา

นักเรียนยืนตรงเคารพธงชาติ
ป้าเขาเป็นถิ่นธรรมชาติที่จะต้องรักษาไว้
ย้ายไปทำบุญที่วัดมหาธาตุ

รถยนต์ชนกันเป็นเหตุการณีน่ากลัว
 เราสามารถรักษาต้นน้ำลำธารไว้ได้ด้วยการไม่ทำลายป่า
 เขาปรารถนาจะเป็นนายแพทย์ที่มีชื่อเสียง
 เขามีจิตใจมั่นคง

อ่านคำควบกล้ำ

กระบอก เกื่อนกลาด กว้างไกล ขวักไขว่
 คลาคล้า คล้ายกัน เปรียบเทียบ เปลี่ยนแปลง
 เปลือกหอย อ่อนเพลีย

ผีเสื้อบินขวักไขว่เพื่อหาน้ำหวานตามเกสรดอกไม้
 ผีเสื้อปลาวายน้ำคลาคล้าอยู่ในสระน้ำ

อ่านคำที่มี รร

รร เรียกว่า ร หันให้อ่านออกเสียง อัน แต่เมื่อมีพยัญชนะ
 อื่นตามหลัง พยัญชนะนั้นเป็นตัวสะกด ให้อ่านออกเสียง
 อะ มีตัวสะกด เช่น พรรค อ่านว่า พัก ยกเว้นพยัญชนะที่
 เป็นตัวสะกดมีไม้ทัณฑฆาตกำกับอยู่ ไม่อ่านออกเสียง
 ตัวสะกด ให้อ่านออกเสียง อัน ตามเดิม เช่น สรรค์
 อ่านว่า สัน

กรรม	อ่านว่า	กัม
กรรมกร	อ่านว่า	กัม - มะ - กอน
กรรมการ	อ่านว่า	กัม - มะ - กาน
บรร	อ่านว่า	บัน
บรรพชา	อ่านว่า	บัน - พะ - ชา
บรรพชิต	อ่านว่า	บัน - พะ - ชิต
บรรพบุรุษ	อ่านว่า	บัน - พะ - บุ - หรด
พรรค	อ่านว่า	พัค
สรรพ	อ่านว่า	สัพ
สรรพชีวิต	อ่านว่า	สัพ-พะ-ชี-วิต
สรรพเสรีญ	อ่านว่า	สัพ-ระ-เสิน
สร้างสรรค์	อ่านว่า	สร้าง - สัน

ชายคนนั้นมีอาชีพเป็นกรรมกรรับจ้างแบกหาม

นักเรียนคนนั้นได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการประจำชั้นเรียน

เด็กชายคนนั้นจะบรรพชาเป็นสามเณร

บรรพชิต หมายถึง นักบวชในพระพุทธศาสนา

คุณทวดเป็นบรรพบุรุษของครอบครัวของเรา

หัวหน้าพรรคการเมืองที่สมาชิกได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทน

ราษฎรมากที่สุด ควรได้รับการเสนอชื่อให้เป็นนายกรัฐมนตรี

อ่านคำที่ใช้ “บรร”

บรรจุ	บรรจบ	บรรณารักษ์	บรรดาศักดิ์
บรรทม	บรรทัด	บรรเทา	บรรพต
บรรยาย	บรรลु	บรรเลง	บรรลัย

แม่น้ำสองสายไหลมาบรรจบกันที่ตรงนี้
 ครุคนนี้เป็นครูบรรณารักษ์ดูแลห้องสมุด
 คำว่าคุณหญิงเป็นตำแหน่งบรรดาศักดิ์
 คำว่าบรรพต แปลว่า ภูเขา เราใช้คำนี้ในการแต่งคำประพันธ์
 เจ้าหญิงบรรทมหลับอยู่ในพระตำหนัก
 วงดนตรีกำลังบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี

อ่านคำที่ใช้ “บัน”

บันดาล บันได บันทึบ บันเทิง บันลือ

เทวดาไม่สามารถบันดาลทุกข์สุขให้เราได้นอกจากตัวเราเท่านั้น
 ยายเดินขึ้นบันไดสูงๆ ไปชั้นบนไม่ไหว
 นักเรียนอ่านหนังสือแล้วบันทึบข้อความสำคัญลงในสมุด
 ภาพยนตร์เรื่องนี้ให้ความบันเทิงสนุกสนานแก่ผู้ชม
 นักเขียนบันลือนามผู้นี้เขียนหนังสือเป็นที่รู้จักของคนทั่วโลก

ความรู้ทางภาษา

ประโยคที่มีส่วนขยาย

อ่านประโยคต่อไปนี้

โต๊ะสี่เหลี่ยมตัวนั้นแข็งแรงมาก

โคมไฟสีแดงตั้งอยู่กลางห้อง

วิชัยพูดเร็วมาก

ปรีดาว่ายน้ำเก่งมาก

สุดาชอบดื่มน้ำหวานแช่เย็น

เขาชอบเล่นน้ำคลอง

ข้อความว่า สี่เหลี่ยมตัวนั้น สีแดง เป็นส่วนขยายประธาน

ข้อความว่า เร็วมาก เก่งมาก เป็นส่วนขยายกริยา

ข้อความว่า แช่เย็น คลอง เป็นส่วนขยายกรรม

ประโยคอาจมีส่วนขยายทำให้ประโยคมีความชัดเจนขึ้น
ส่วนขยายหรือคำขยาย เรียกว่า คำวิเศษณ์ อาจขยาย
ประธาน ขยายกริยา หรือขยายกรรมก็ได้ และจะวางอยู่
หลังคำที่ขยาย

คนชั่วไม่น่าคบ (ชั่ว เป็นส่วนขยายประธานให้ชัดเจน
ขึ้นว่าเป็นคนอย่างไร)

พ่อเดินเล่นอย่างเพลิดเพลิน (อย่างเพลิดเพลิน
เป็นส่วนขยายคำกริยา)

แม่ซื้อเงาะโรงเรียน (โรงเรียน เป็นส่วนขยายกรรม
ให้ชัดเจนเพื่อบอกชนิดของเงาะ)

การอภิปรายกลุ่ม

การอภิปรายกลุ่มเป็นการพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็น
กลุ่มเล็กๆ เพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน หรือหาข้อสรุปอย่างใดอย่าง
หนึ่งหรือปรึกษาหารือกัน

การอภิปรายกลุ่มจะประกอบด้วยคน ๕-๑๐ คน มาประชุม
ร่วมกัน มีประธานทำหน้าที่ให้คนในกลุ่มพูดให้ครบทุกคน มี
เลขานุการทำหน้าที่จดบันทึกการอภิปรายและทำรายงานการ
ประชุม

ข้อควรปฏิบัติในการอภิปรายกลุ่ม

๑. ประธานแจ้งหัวข้อหรือเรื่องที่จะประชุมและให้ทุกคนพูดโดยทั่วถึงทุกคน
๒. เลขานุการจดบันทึกการประชุมโดยจดชื่อประธาน สมาชิกและเลขานุการ และจดข้อสรุปของกลุ่มเป็นรายงาน
๓. สมาชิกจะต้องมีหน้าที่ดังนี้
 - ๓.๑ ค้นหาหาความรู้โดยอ่านหนังสือ ฟังเรื่องราว จากวิทยุ เครื่องบันทึกเสียง นำมาอภิปราย
 - ๓.๒ ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
 - ๓.๓ ฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ
 - ๓.๔ ไม่พูดคนเดียว
 - ๓.๕ พูดให้ชัดเจนยชัดคำ ได้สาระ

การจดบันทึกการประชุมกลุ่ม

รายงานการประชุมกลุ่ม

เรื่อง

ความรู้จากเรื่องบ้านหลังใหม่ของปู่เสฉวน

ณ ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๓๕

ผู้เข้าประชุม

เด็กชายกล้า	ชยันเรียน	ประธาน
เด็กชายก่อ	ชอบกิน	กรรมการ
เด็กชายวิชา	อ่านเก่ง	กรรมการ
เด็กหญิงพลอย	พูดเพราะ	กรรมการ
เด็กหญิงอารี	ใจงาม	กรรมการ
เด็กชายยอด	เขียนเก่ง	เลขานุการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น.

ประธานได้ชี้แจงหัวข้อการประชุมเรื่องความรู้จากเรื่องบ้านหลังใหม่ของปู่เสฉวน ให้กลุ่มพิจารณาว่าเมื่อเรียนเรื่องนี้แล้วนักเรียนได้ความรู้อะไรบ้าง

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าหลังจากเรียนเรื่อง บ้านหลังใหม่ของปู่เสฉวนแล้วได้รับความรู้อย่างนี้

๑. ความรู้เกี่ยวกับรูปร่างของปู่เสฉวน มีลำตัวนิ่มต้องอยู่ในเปลือกหอยชนิดอื่นเพื่อมิให้ตัวของมันได้รับอันตราย

๒. ความรู้เกี่ยวกับชื่อหอยต่างๆ และรูปร่างของหอยบาง

ชนิด เช่น หอยทับทิม หอยเจดีย์ หอยกระต่าย หอยแสงอาทิตย์

๓. ความรู้เกี่ยวกับปูม ปูมชอบอยู่ชายหาด วังเร็ว

๔. ความรู้เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของชายทะเลที่มนุษย์
ทำสกปรกทำให้สัตว์ที่อยู่ตามชายหาดลดน้อยลง

ปิดประชุมเวลา ๑๐.๓๐ น.

เด็กชายยอด เขียนเก่ง

บันทึกการประชุม

การจดบันทึกการประชุมกลุ่ม

๑. จดบันทึกว่าเป็นรายงานการประชุมกลุ่มเรื่องอะไร
ประชุมเมื่อไร และประชุมที่ไหน
๒. เขียนรายชื่อผู้เข้าประชุม บอกชื่อประธาน กรรมการ
และเลขานุการ
๓. บอกเวลาที่ประชุมและเวลาที่เลิกประชุม
๔. จดบันทึกเนื้อหาสาระของการประชุมโดยบอกว่า
ประธานชี้แจงหัวข้อการประชุมและให้กรรมการ
พิจารณาเรื่องอะไร แล้วจึงจดบันทึก สรุปความคิด
เห็นของที่ประชุมว่าได้พูดอภิปรายเรื่องอะไร มี
ใจความว่าอย่างไร
๕. ลงชื่อเลขานุการการประชุมเป็นผู้จดบันทึก

อ่านบทร้อยกรอง

ชมทะเล

ครืน ครืน เสียงคลื่นกระทบฝั่ง	น้ำกระเซ็นเหมือนดังละอองฝน
ลมทะเลโชยชายลือสายชล	ทิวใบสนไกวแกว่งตามแรงลม
หาดทรายขาวราวปุยฝ้าย	ฟองคลื่นคลุมผืนทรายคล้ายผ้าห่ม
เปลือกหอยสวยหลากสีที่ซวนชม	ประจุพรมปูลาดริมหาดทราย
นกนางนวลบินไปไกลลิบลิบ	ขอบฟ้าลิบทองงามเป็นความหมาย
ว่าชีวิตถ้าอดทนฝึกฝนกาย	ในบั้นปลายย่อมเรื่องรอตงทองงาม

อ่านเสริมบทเรียน

ชมธรรมชาติ

ที่ได้มีธรรมชาติสวยงาม ที่นั่นย่อมมีผู้คนปรารถนาจะไป
ท่องเที่ยวเพื่อชมความสวยงามของธรรมชาติ หลายคนชอบไปชม
ความงามของน้ำตกที่มีน้ำถึงไกลลงมาจากยอดผาสูงชัน ไหล
หลั่นลดลงมาเป็นชั้นๆ สู่เบื้องล่าง แล้วไหลลงเป็นธารน้ำต่อไป
น้ำที่ไหลตกลงมากกระทบโขดหินกระจายเป็นฟองฝอยก่อให้เกิด

เสียงดังสนั่นท่ามกลางความเงิบของป่าเขา ละอองน้ำกระทบ
แสงแดดเป็นสายรุ้งทิ้งดงาม ในแอ่งน้ำจะมีน้ำใสสะอาดมองเห็น
ฝูงปลาแหวกว่ายไปมา ดังบทละครเรื่องเงาะป่า ที่พระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ว่า

นั่งเหนือแผ่นผาที่หน้าถ้ำ	เท้าราน้ำเอนอิงพิงพฤกษา
ตะวันฉายฉายน้ำอ้อมตา	ตกตามชอกศิลาซ่ากระจาย
ที่น้ำอันล้นช่องมองเห็นพื้น	ปลาน้อยน้อยลอยตื่นดูแหล่งหลาย
พ่นน้ำฟูเป็นละอองต้องแมลงตาย	ตกเรียรายเป็นภักษาน่าเอ็นดู

ขุนเขาที่สูงเทียมเมฆสลบซับซ้อนเรียงรายมองเห็นได้แต่ไกล
เป็นทิวทัศน์ทิ้งดงาม ท่ามกลางขุนเขาเหล่านั้นล้วนมีห้วยเหวที่มี
ต้นไม้ขึ้นหนาทึบ บางแห่งเป็นที่ราบมีป่าโปร่ง บางแห่งเป็นป่าทึบ
ล้วนแต่เป็นที่อยู่อาศัยของสิ่งสรรพสัตว์นานาชนิด ยามเช้าเสียง
ขันของไก่ป่าดังก้องป่า มีเสียงสัตว์ร้อง เสียงชะนีโหยหวนบนต้นไม้
เสียงนกร้องดังเป็นระยะๆ ประสานกันประดุจเพลงธรรมชาติที่
ขับกล่อมทั้งยามกลางวันและกลางคืน ดอกไม้จะชูช่อหลากสี
ส่งกลิ่นหอม หมู่แมลงจะบินตอมหาน้ำหวานจากเกสรดอกไม้
ป่าเขาจึงดงามด้วยธรรมชาติ มนุษย์ทุกคนควรรักษาธรรมชาติ
มิให้สูญเสีย เพราะธรรมชาติให้ความสุขใจแก่มนุษย์ เพื่อ
พวกเราทั้งหลายจะได้มีธรรมชาติไว้ชื่นชมได้นานแสนนาน และ
เก็บรักษาไว้ให้คนรุ่นหลัง

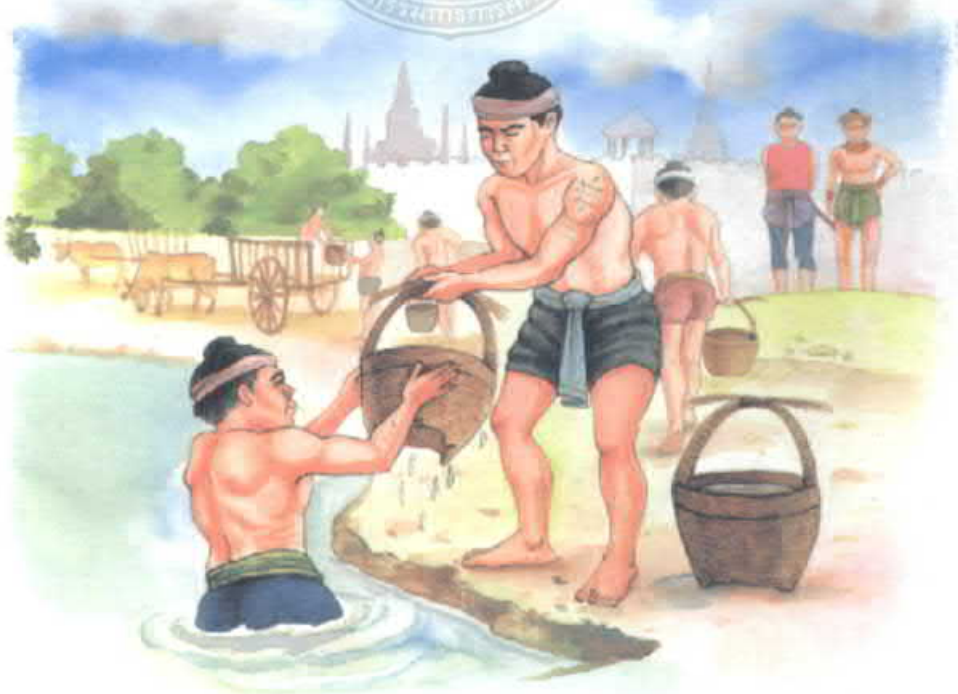

บทที่ ๕

พระร่วงพ่อเมืองละโว้ได้เป็นพระเจ้ากรุงสุโขทัย

เรื่องพระร่วงพ่อเมืองละโว้ได้เป็นพระเจ้ากรุงสุโขทัย เป็นตำนานซึ่งเป็นเรื่องราวมนานที่เล่าสืบต่อกันมา อยู่ในหนังสือพงศาวดารเมืองเหนือเรื่องนี้เป็นเรื่องที่กล่าวเล่ากันมามีปาฏิหาริย์อยู่มาก และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชวินิจฉัยเกี่ยวกับปาฏิหาริย์เหล่านั้นไว้ เป็นพระราชวินิจฉัยที่ประกอบด้วยเหตุผลน่าฟังมาก เรื่องพระร่วงพ่อเมืองละโว้ได้เป็นพระเจ้ากรุงสุโขทัย มีเรื่องเล่าสืบกันมาดังนี้

นายกคงคราพ่อเมืองละโว้ซึ่งเป็นนายกองค์ช่วยน้ำมีบุตรชายคนหนึ่งชื่อนายร่วง เมื่อนายคงคราตายนายร่วงได้แทนที่ และนายร่วงนั้นมีอำนาจวาจาสิทธิ์ ว่าเป็นอะไรเป็นอย่างไรก็เป็นได้อย่างนั้น ครั้นถึงคราวส่งส่วยน้ำทะเลชุบศรไปพระนครหลวง นายร่วงเห็นว่าตักน้ำใส่ตุ่มขนไปลำบากนัก จึงให้เอาไม้สานชะลอมเอาไปจุ่มลงในทะเลชุบศร แล้วสั่งให้น้ำอยู่ในชะลอม น้ำก็ไม่รั่วตาชะลอมไปได้ นักคุ้มเจ้าพนักงานขอมที่มาเร่งส่วยน้ำเห็นดังนั้นยังไม่สิ้นสงสัย นายร่วงจึงสั่งให้น้ำไหลออกมาเสียหมดชะลอม นักคุ้มก็ตกใจกลัวปาฏิหาริย์ของนายร่วง รีบนำชะลอมน้ำไปถวายพระเจ้าพันธุมสุริยวงศ์ พระเจ้าแผ่นดินขอม ณ พระนครหลวง กราบทูลให้ทราบว่ามีบุญเกิดขึ้นที่เมืองละโว้ พระเจ้าพันธุมสุริยวงศ์ได้ทรงทราบดังนั้น ทรงพระดำริเกรงว่านายร่วงจะเป็นราชศัตรู จึงให้ขอมไปจับนายร่วงมาถวายถ้า จะจับเป็นมาไม่ได้

ก็ให้ฆ่าเสีย ขอมนี้ก็มีทุกข์ ได้รับสั่งแล้วก็ดำแทรกแผ่นดินมาจึงเรียกว่า ขอมดำดิน นายร่วงได้ทราบข่าวว่าพระเจ้าพันธุมนวงค์จะให้จับตัว จึงหนีขึ้นไปบวชเป็นภิกษุอยู่ที่เมืองเหนือ จึงเรียกว่า พระร่วง ไปอาศัยอยู่ที่วัด ณ เมืองสุโขทัย

วันหนึ่งพระร่วงลงมากวาดวัดอยู่ ขอมดำดินไปไต่ลื้อขึ้นในลานวัด แลเห็นพระร่วงไม่รู้จัก จึงถามว่านายร่วงชาวละโว้ที่หนีขึ้นมาอยู่สุโขทัยนั้นอยู่ที่ไหน พระร่วงจึงสั่งว่าคอยอยู่ที่นี้เถิด จะไปบอกพระร่วงมาให้ ด้วยอำนาจวาจาสิทธิ์ของพระร่วง ขอมก็กลายเป็นหินเลยติดแผ่นดินอยู่ที่ตรงนั้นจนตราบเท่าทุกวันนี้

ในขณะนั้นพอพระเจ้ากรุงสุโขทัยสิ้นพระชนม์ลง ไม่มีผู้ใดจะสืบพระวงศ์ เมื่อเกิดดิศพ์แพร่หลายว่าพระร่วงมีวาจาสิทธิ์ ได้สาปขอมให้กลายเป็นหินไปได้ คนทั้งหลายเห็นว่าเป็นผู้มี

บุญญานภาพ จึงพร้อมกันอัญเชิญให้ลาผนวชออกครองราช-
สมบัติ ณ กรุงสุโขทัย ถวายพระนามว่า พระเจ้าศรีจันทราธิบติ
(ศรีอินทราทิตย์)

เรื่องตำนานที่กล่าวมาในหนังสือพงศาวดารเหนือดังนี้ ผู้อ่าน
ที่ไม่มีความเชื่อถือในการปาฏิหาริย์ต่างๆ ได้อ่านแล้วก็เลยเหมา
เอาว่าเป็นนิทานแต่งขึ้นเล่าเล่นทั้งอัน เหมือนเรื่องวงศ์ฯ จักร์ฯ
เหลวไหลไม่สมควรที่จะเอาใจใส่ต่อไป แต่ตามความเห็นของ
ข้าพเจ้าเองเห็นว่าจะว่าเป็นนิทานไปหมดทีเดียวไม่ได้ คงจะมี
เรื่องจริง แต่หากเล่าต่อเติมเพิ่มความอัศจรรย์ต่างๆ ขึ้น ตามนิสัย
ของคนในชั้นหลัง ที่ชอบเล่าเรื่องอะไรให้วิเศษแปลกประหลาด
เป็นอภินิหารของเจ้านายที่ตนนับถือ ความจริงอันควรเชื่อได้
ในเรื่องนี้นั้นคือ พระร่วงนี้ได้เป็นทั้งพระเจ้าแผ่นดินและเป็นวีรบุรุษ
เป็นผู้มีสติปัญญาไหวพริบ เช่นการคิดภาชนะอย่างใหม่ขึ้นใช้
ตักน้ำที่เรียกว่าชะลอมนั้น น่าจะมุ่งความแต่เพียงว่าเป็นภาชนะที่
สานด้วยไม้อย่างชะลอม ไม่ใช่ปั้นด้วยดินอย่างตุ่มหรือโอ่ง และ
ไม่ใช่เป็นชะลอมตาห่างๆ อย่างที่ใช้ใส่ผลไม้ คงเป็นตาถี่และมี
ชั้นยาภายในจึงตักน้ำได้ไม่รั่ว กล่าวโดยย่อคือพระร่วงเป็นผู้คิด
ทำกระออมหรือครุขึ้น เป็นของที่คิดขึ้นใหม่จึงพากันตื่นตื่นเห็น
เป็นผู้วิเศษ ที่ว่าวาจาสิทธิ์นั้นก็น่าจะอธิบายได้ว่า พระร่วงเป็น
ผู้ที่พลเมืองนิยมนับถือมาก จะมีบัญชาสั่งอะไรก็เป็นไปตาม
บัญชาทุกประการ จึงเป็นผู้ที่ควรพระเจ้าพันธุสุริยวงศ์จะทรง
วิตกว่าจะเป็นหัวหน้านำไทยที่เป็นข้าขอบขัณฑสีมาให้กำเริบและ

ต้องให้คิดกำจัดเสีย ส่วนนายทหารที่ส่งมานั้นก็คงจะเป็นผู้มีฝีมือ และทั้งจะให้อภินิหารพระร่วงมากหนักขึ้นจึงต้องกล่าวว่ามีฤทธิ์มีเดชมาก ส่วนข้อที่ว่าดำดินมาจากเมืองขอมนั้นน่าจะมากเกินไป อันที่จริงคงจะยกเข้ามาตรงๆ ก่อน พระร่วงจึงได้ทราบเหตุและหลบไปบวชเสียที่สุโขทัย ถ้าขอมได้ดำดินมาแต่พระนครหลวง ที่ไหนพระร่วงจะได้รู้ตัว และหลบหนีไปได้ ฝ่ายนายทหารขอมเมื่อมาใกล้ละไว้ ทราบว่าพระร่วงหนีไปแล้ว ครั้นว่าจะยกติดตามไปก็ไม่สะดวก ด้วยเหตุที่สุโขทัยเป็นราชอาณาจักรไทยอยู่ภายนอกขอบเขตอาณาของพระเจ้าพันธุรมุขริยวงศ์ ทัพที่ยกมาก็คงจะเกณฑ์มาแต่เพียงพอรบ ละไว้ซึ่งเป็นเมืองเล็ก หากจะยกจู่โจมเข้าไปในแดนสุโขทัยก็คงจะเกิดมีเหตุต้องรบพุ่งกับชาวสุโขทัย กำลังไม่พอ ขอมจึงต้องหันลงใช้อุบายเพื่อล้างผลาญพระร่วง คือปลอมแปลงตัวเป็นไทย และไปโดยอาการอันลึกลับประหนึ่งว่าแทรกพื้นแผ่นดินไป จึงเรียกว่าขอมดำดิน แต่ครั้งไปถึงสุโขทัยแล้วไปพบพระร่วงเป็นภิกษุอยู่ไม่รู้จักจึงเข้าไปถามหาพระร่วง ฝ่าย

พระร่วงคงจะเห็นผิดสังเกต เพราะคนแต่งเป็นไทยแต่พูดสำเนียง
 แปลงเป็นขอม จึงกล่าวประวิงไว้แล้วไปตามโยมวัดออกมาจับตัวได้
 แต่อย่างไรๆ ก็ดี ไม่มีที่สงสัยในข้อที่พระร่วงนี้ได้เป็นหัวหน้า
 ทำการสงครามรบพุ่งชิงชัยจนไทยได้เป็นอิสรภาพพ้นจากอำนาจ
 ขอม ตั้งประเทศไทยเอาเมืองสุโขทัยเป็นราชธานี มีกษัตริย์สืบ
 พระวงศ์ ทรงอานุภาพแผ่อาณาเขตยิ่งขึ้นโดยลำดับมา เมื่อ
 พิจารณาเหตุตามหลักฐานในทางพงศาวดาร และจดหมายเหตุที่ได้
 พบแล้ว น่าจะเชื่อว่าพระร่วงนี้ได้ประดิษฐานราชวงศ์ครองกรุง
 สุโขทัยตอนก่อนกรุงเก่า และบรรดากษัตริย์ในราชวงศ์นี้ คน
 ทั้งหลายเอานามวงศ์มา เรียกว่า พระร่วงเจ้าทุกๆ พระองค์
 พระร่วงเจ้าองค์เป็นปฐม คือ ขุนศรีอินทราทิตย์ที่ปรากฏพระนาม
 ในจารึกศิลาหลักอักษรไทย ที่เมืองสุโขทัยนั่นเอง ถ้าความจริง
 เป็นเช่นนี้ไซ้ พระร่วงเจ้าองค์เป็นที่สองนั่นคือ พระเจ้าปาลรัฐ
 หรือเรียกในภาษาไทยตามที่จารึกไว้ว่า ขุนบาลเมือง และพระ
 ร่วงเจ้าองค์ที่สามคือ ขุนรามคำแหงมหาราช ผู้ที่จารึกหลักศิลาที่
 กล่าวแล้วนั้น และเป็นผู้สร้างพระแท่นมนังคศิลาบาต กับมีข้อ
 ควรเห็นความต่อไปว่า พระเจ้าศรีอินทราทิตย์นี้ได้อภิเษกกับ
 นางเลื่อง ซึ่งเป็นราชธิดาของพระเจ้ากรุงสุโขทัยพระองค์ก่อน
 ด้วยเหตุที่เป็นผู้สืบพระวงศ์ของพระเจ้ากรุงสุโขทัยองค์ก่อนประการ
 หนึ่ง และเพราะเหตุที่ชาวเมืองสุโขทัยได้พร้อมกันถวายราชสมบัติ
 ด้วยอีกประการหนึ่ง พระเจ้าศรีอินทราทิตย์จึงได้ประดิษฐาน
 ราชวงศ์มั่นคงในพระนครสุโขทัยสืบมา

คำใหม่ในบทเรียน

กิตติศัพท์ ขอม ข้าขอบขัณฑสีมา ข้าพเจ้า (ขุนบาลเมือง)
(ขุนศรีอินทราทิตย์) จารึก จุโจอม ชะลอม ดำดิน ตำนาน ถวาย
(ทะเลชุบศร) แทรก (นายคงเครา) นายกอง นักคุ้ม บัญชา บุญ-
ญานุภาพ ปฐม ประดิษฐาน ประวิง ปาฏิหาริย์ แปร่ง ผนวช
พงศาวดาร พนักงาน (พ่อเมืองละโว้) (พระเจ้ากรุงสุโขทัย)
(พระเจ้าปาลรัฐ) (พระเจ้าพันธุมสุริยวงศ์) (พระเจ้าศรีจันทร์ธาธิบดี)
(พระแท่นมนังคศิลาบาต) (พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่
หัว) พระนครหลวง พระนาม (พระร่วง) พระดำริ พระราชวินิจฉัย
แพร่หลาย ภาชนะ ภิกษุ มั่นคง โยม ราชธานี ราชธิดา ราชวงศ์
ราชศัตรู ราชสมบัติ ราชอาณาจักรไทย รบพุ่ง วาจาสิทธิ์ วีรบุรุษ
ศิลา ส่วยน้ำ สัป ลำเนียง สิ้นพระชนม์ หลักฐาน เหลวไหล
ไหวพริบ อภินิหาร อักษร อัญเชิญ อัศจรรย์ อาณาเขต อานุภาพ
อิสราภาพ

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

พงศาวดาร	อ่านว่า	พง-สา-วะ-ดาน
ปาฏิหาริย์	อ่านว่า	ปา-ติ-หาน
พระบาทสมเด็จพระ	อ่านว่า	พระ-บาท-สม-เด็จ

พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	อ่านว่า	พระ-มง-กุฎ-เกล้า- เจ้า-อยู่-หัว
พระราชวินิจฉัย	อ่านว่า	พระ-ราด-วิ-นิด-ไน
วาจาสิทธิ์	อ่านว่า	วา-จา-สิต
พระเจ้าพันธุสริยวงศ์	อ่านว่า	พระ-เจ้า-พัน-ทุม- สุ-ริ-ยะ-วง
ราชศัตรู	อ่านว่า	ราด-ชะ-ลัด-ตรู
กิตติศัพท์	อ่านว่า	กิด-ติ-สัพ
พระเจ้าศรีจันทร์ธาธิบดี	อ่านว่า	พระ-เจ้า-สี-จัน- ทรา-ทิบ-บอ-ดี
วีรบุรุษ	อ่านว่า	วี-ระ-บุ-หรด
ราชอาณาจักรไทย	อ่านว่า	ราด-ชะ-อา-นา- จัก-ไท
ประดิษฐาน	อ่านว่า	ประ-ดิด-สะ-ถาน
พระเจ้าปาลรัฐ	อ่านว่า	พระ-เจ้า-ปา-ละ-รัต

อ่านคำควบกล้ำ

กราบพระ	กริ้วโกรธ	กลบเกลื่อน	กล้วยทอด
กลั่นอมม	แตงกวา	กวางป่า	กว้างขวาง
ขรุขระ	ขลุกลั่น	ชี้อลาด	เป่าขลุ่ย
ขวกไขว่	ขวกใจ	ครอบครอง	ครอบครวั

สักครู่	คลื่นไล่	หน้าคว่ำ	บกพร่อง
พร้อมเพรียง	พริกไทย	พรงนี้	พูดพล่อย
พลับพลา	พลิกแพลง	ปลอดโปร่ง	ปรับปรุง
ปรารภนา	ปรีक्षा	มวยปล้ำ	ปลาบปลื้ม
ไฉล์หน้า	ผลุบไผล่	ผลุดขึ้น	

นกกาพากันบินขวกไขว่

กระต่ายไฉล์หน้าจากพุ่มไม้อย่างซี้ซลาดมองดูกวางป่า
ถ้าเธอมีทุกข์ร้อนก็มาปรีक्षाฉันได้

อ่านคำที่มีไม้ทัณฑฆาต

เจดีย	ปาฏิหาริย์	วาจาสิทธิ์	สิ้นพระชนม์
จักร ๆ วงศ์ ๆ	นักปราชญ์	พิสุจน์	อัศจรรย์
พระองค์	พิเคราะห์	พระนารายณ์	อารมณ์
อาวรณ์	วิจารณ์	โคลงฉันท์กาพย์กลอน	

วัดนี้มีเจดียใหญ่สวยงาม

ตำรวจจับผู้ร้ายได้และส่งตัวไปพิสุจน์หลักฐานว่าเป็นผู้ร้ายจริง
ฉันฟังเรื่องราวของเธอแล้วจึงพิเคราะห์ได้ว่าเธอเป็นคนดีจริง

อ่านคำที่ออกเสียงอะ

แกงกะทิ	งูกะปะ	หอยกะพง	ต้นกะเพรา
คะแนนสอบ	ฟ้าคะนอง	ปลาชะโด	ชะตากกรรม
ต้นชะอม	มดตะนอย	ไม้ตะบอง	พุดตะล่อม
ตกตะลึง	ทะนุบำรุง	ทะเบียนบ้าน	ทำทะเลิ่ง
สะอึกสะอื้น	สะกดรอย	สะพานลอย	สะเดาะเคราะห์

อ่านคำที่ไม่มีสระ -ะ ประสมแต่อ่านออกเสียงอะ

ต้นขนุน	พระมหากษัตริย์	ต้นฉบับ	กาญจนบุรี
มหाराช	พนักงาน	ลักษณะ	เทศกาล
รัชสมัย	วรรณคดี	มรดก	เป็นกวี
นมัสการ	กรุงศรีอยุธยา	ทหาร	สมัญญานาม
อนุญาต	อนุชน	อธิบาย	อนาคต

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

สมเด็จพระนารายณ์มหาราชเป็นพระมหากษัตริย์สมัยกรุงศรีอยุธยา รัชสมัยของพระองค์เป็นสมัยที่ประเทศไทยเจริญรุ่งเรืองทางการค้ากับต่างประเทศ และเป็นสมัยที่เจริญทางด้านวรรณคดี มีหนังสือวรรณคดีเกิดขึ้นหลายเล่ม มีกวีหลายคนและพระองค์ก็ทรงเป็นกวีด้วย มีวรรณคดีประเภทฉันท์ กาพย์ และโคลงจำนวนมาก โดยเฉพาะวรรณคดีประเภทฉันท์และโคลง

สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงเอาพระทัยใส่ในการแต่งวรรณคดี นับว่าพระองค์ทรงเสริมสร้างมรดกทางวรรณคดีให้อนุชนรุ่นหลัง คนไทยจึงมีหนังสือดีๆ ได้อ่าน ได้ศึกษา ทำให้มีความรู้ทางด้านภาษาและมีความรู้เกี่ยวกับชีวิตคนไทยสมัยนั้นจากหนังสือวรรณคดี วรรณคดีไทยในสมัยนี้จึงเจริญรุ่งเรืองมาก จนมีผู้กล่าวว่ารัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเป็นยุคทองแห่งวรรณคดีไทย ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ทรงเป็นกวีผู้ยิ่งใหญ่ด้วย จนได้รับสมัญญานามว่า พระมหาธีรราชเจ้า หมายความว่าพระมหากษัตริย์ผู้เป็นนักปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่

ความรู้ทางภาษา

การเว้นวรรคตอน

การเขียนต้องมีการเว้นวรรคตอนเมื่อจบประโยคหรือจบข้อความหนึ่งๆ ทำให้ผู้อ่านสามารถแยกประเด็นความคิดของผู้เขียนได้ หากเว้นวรรคตอนผิดหรือเขียนโดยไม่มีวรรคตอนจะทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจความ หรือทำให้ผู้อ่านอ่านผิด ความหมายอาจเปลี่ยนไป

ตัวอย่าง

เมื่อวินัยเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ วินัยชอบอ่านหนังสือ เขาเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุดเป็นประจำ บางวันเขาก็ยืมหนังสือกลับไปอ่านที่บ้าน เขาชอบยืมหนังสือนิทานหรือหนังสือการ์ตูนที่เย็บไปอ่าน วินัยบอกเพื่อนๆ ว่าหนังสือช่วยให้เขามีความรู้ เฉลียวฉลาดและนำความรู้ไปแก้ปัญหات่างๆ ได้ ใครก็ตามที่มีนิสัยรักการอ่านหนังสือเขาย่อมเป็นคนฉลาด มีความรอบรู้ และรู้จักแก้ปัญหات่างๆ ได้เช่นเดียวกับวินัย

การเขียนย่อหน้า

ย่อหน้าคือข้อความตอนหนึ่งๆ ซึ่งรวมประโยคหลายๆ ประโยคเข้าด้วยกัน ประโยคเหล่านั้น มีใจความเชื่อมโยงกัน แต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว มีจุดสำคัญที่กล่าวเพียงจุดเดียว และมีข้อความขยายทำให้ผู้อ่านเข้าใจใจความสำคัญนั้นได้ ย่อหน้าจะมีประโยคที่เป็นประโยคใจความสำคัญ และมีประโยคที่เป็นส่วนขยายใจความสำคัญนั้น

การแบ่งย่อหน้าจะช่วยให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญหรือความคิดสำคัญได้ง่าย และทำให้การเขียนมีความสวยงาม ย่อหน้าทุกย่อหน้าจะมีลำดับความคิดของย่อหน้าแต่ละย่อหน้า และมีใจความสัมพันธ์กัน

ตัวอย่าง

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยอาหารการกิน มีพื้นดินที่อุดมสมบูรณ์ ประเทศไทยจึงสามารถปลูกข้าวและปลูกผลไม้ได้จำนวนมาก จนกล่าวกันว่าประเทศไทยมีข้าวในนา มีปลาในน้ำอุดมสมบูรณ์ แต่บัดนี้ความอุดมสมบูรณ์กำลังจะหมดไป ข้าวในนา ปลาในน้ำ ผลไม้ในสวนกำลังจะหมดไป เพราะน้ำในแม่น้ำเน่าเสีย ปลาไม่สามารถอยู่ได้ พื้นดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ข้าวในนา ผลไม้ในสวนไม่ได้ผล ป่าไม้กำลังจะหมดไป เพราะคนไทยตัดไม้ทำลายป่า ทำให้ฝนไม่ตก พื้นดินแห้งแล้ง

บัดนี้ถึงเวลาแล้ว คนไทยจะต้องช่วยกันรักษาความอุดมสมบูรณ์ให้กลับคืนมาโดยเร็วที่สุด จะต้องไม่ทิ้งขยะลงแม่น้ำ ลำคลองให้เน่าเสีย ไม่ตัดไม้ทำลายป่า ขาวนาขาวไร่จะต้องใช้ปุ๋ยคอกในการเพาะปลูก เพื่อรักษาพื้นดินให้อุดมสมบูรณ์ คนไทยจะได้อยู่อย่างมีความสุข ในน้ำจะได้มีปลา ในนาจะได้มีข้าว ในสวนจะได้มีผลไม้ที่อุดมสมบูรณ์ เพื่อเป็นอาหารการกินของคนไทย

การอ่านและใช้คำ ฤา

ฤา อ่านว่า ลือ เมื่อใช้โดดๆ มีความหมายว่า หรือ
ซึ่งใช้ในการแต่งคำประพันธ์ หรือใช้ในการประสมกับคำอื่น
ก็ได้ แต่ไม่ได้มีความหมายว่า หรือ

ตัวอย่าง

หากสยามพินาศลง ไทยอยู่ ได้ฤา หรือคำว่า ฤาษี หมายถึง
นักบวชที่อยู๋ในป่า

อ่านบทร้อยกรอง

ใครรานใครรุกด้าว
ไทยรบจนสุดใจ
เสียเนื้อเลือดหลังไหล
เสียชีพไปเสียสิ้น

หากสยามยังอยู่ยัง
เราก็เหมือนอยู่คง
หากสยามพินาศลง
เราก็เหมือนมอดม้วย

แดนไทย
ขาดดิน
ยอมสละ สิ้นแล
ซื่อก้องเกียรติงาม
ยืนยง
ชีพด้วย
ไทยอยู่ ได้ฤา
หมดสิ้นสกุลไทย

(บทพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)

อ่านเสริมบทเรียน

พระเจดีย์กลางน้ำ

พระเจดีย์กลางน้ำเป็นพระเจดีย์สูงใหญ่แห่งเดียวในประเทศไทยที่สร้างขึ้นบนเกาะกลางน้ำที่จังหวัดสมุทรปราการ ปัจจุบันแผ่นดินได้งอกออกไปเชื่อมเกาะกับแผ่นดินใหญ่ พระเจดีย์กลางน้ำจึงไม่ได้อยู่กลางน้ำเหมือนเมื่อแรกสร้าง แต่ชาวบ้านก็ยังคงเรียกว่า พระเจดีย์กลางน้ำ

พระเจดีย์กลางน้ำสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๒ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย แต่ยังสร้างไม่เสร็จก็สิ้นรัชกาล รัชกาลที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นพระราชโอรสได้ขึ้นครองราชสมบัติสืบต่อจากพระราชบิดา จึงทรงสร้างพระเจดีย์กลางน้ำต่อมาตามพระราชประสงค์ของพระราชบิดา และสร้างเสร็จใน ปี พ.ศ. ๒๓๗๑

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จประพาสเมืองสมุทรปราการ ทรงมีพระราชดำริว่า ตรงปากน้ำเมืองสมุทรปราการนั้นเป็นเสมือนประตูเมืองที่ชาวต่างประเทศที่มาทางทะเลเข้าสู่ประเทศไทย พระเจดีย์กลางน้ำจะได้เป็นเครื่องหมายให้รู้ว่าชาวต่างประเทศได้เข้ามาถึงประเทศไทยอันเป็นดินแดนแห่งพระพุทธศาสนา พระองค์จึงทรงให้สร้างพระเจดีย์ตามแบบเจดีย์ลังกาสวมพระเจดีย์องค์เดิมให้สูงใหญ่กว่าพระเจดีย์องค์เดิมสูงเพียง ๑๐ วา พระองค์ทรงสร้างเจดีย์สวมองค์เดิมสูงถึง ๑๙ วา เพื่อให้เห็นได้แต่ไกล และยังทรงสร้างศาลา

แก่งจั้น หอระฆัง พระวิหาร รวมทั้งทรงสร้างพระพุทธรูปปาง
ห้ามสมุทร พร้อมกับสร้างหลักผูกเรือริมน้ำรอบองค์พระเจดีย์ด้วย
และยังทรงให้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุจากพระบรมมหาราชวัง
จำนวน ๑๒ องค์ บรรจุไว้ในพระเจดีย์กลางน้ำเพื่อเป็นที่สักการ
บูชาของคนไทย

คนเก่าคนแก่ที่ปากน้ำเคยเล่าว่า ตอนสร้างพระเจดีย์กลาง
น้ำในสมัยรัชกาลที่ ๒ นั้น ได้ลำเลียงดินตาลมาจากเมืองเพชรบุรี
มาทำฐานรากของพระเจดีย์กลางน้ำทำให้พระเจดีย์กลางน้ำมี
ความมั่นคงแข็งแรงมาก

พระเจดีย์กลางน้ำเมืองสมุทรปราการนับว่าเป็นโบราณสถาน
ที่สำคัญแห่งหนึ่ง เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่คนไทยทุกคนจะต้อง
ช่วยกันรักษาสืบต่อไป

คำศัพท์ที่ควรรู้

ขุนศรีอินทราทิตย์

พระเจ้าแผ่นดินผู้ครองกรุงสุโขทัย
เป็นปฐมกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วง

ขุนบาลเมือง

พระราชโอรสของขุนศรีอินทราทิตย์
และขึ้นครองกรุงสุโขทัยต่อจากพระ
ราชบิดา

พระเจ้าพันธุสุริยวงศ์

พระเจ้าแผ่นดินขอม ซึ่งเคยแผ่
อิทธิพลมาปกครองเมืองละโว้และ
เมืองสุโขทัย

พระเจ้าศรีจันทร์ธาธิปไตย

พระนามของขุนศรีอินทราทิตย์

พระเจ้าปาลรัฐ

พระนามของขุนบาลเมือง

ขุนรามคำแหงมหาราช

พระราชโอรสของขุนศรีอินทราทิตย์
ขึ้นครองกรุงสุโขทัยต่อจากขุนบาล
เมือง เป็นผู้คิดประดิษฐ์อักษรไทย
ขึ้นใช้และเป็นผู้สร้างพระแท่นมนังค-
ศิลาบาต

เมืองละโว้

ชื่อเมืองลพบุรีในสมัยก่อน

ทะเลชุบศร

ชื่อทะเลสาบน้ำจืดในเมืองละโว้

ขอม

ชื่อประเทศเขมรในสมัยก่อน

บทที่ ๖ เยื่อใยไมตรี

เย็นมากแล้ว บ้านหลังน้อยที่อยู่ลึกเข้าไปเกือบสุดทางดูเจียบสงบ ในเวลาโพล้เพล้เช่นนั้นแม้แต่เพียงแสงไฟลอดออกมาจากห้องครัว ครอบครัวเล็กๆ ซึ่งมี ย่า แม่ และออมเพิ่งรับประทานอาหารเย็นเสร็จ แม่รีบเก็บโต๊ะอาหารเพราะรู้ว่าย่าต้องการพื้นที่สำหรับเตรียมทำขนม ออมล่ำเลียงถ้วยชามออกไปที่อ่างล้างชามที่ลานซีเมนต์เล็กๆ ข้างห้องครัว แม่เดินออกมานั่งข้างๆ ออมเพื่อจะช่วยเหลือล้างถ้วยชามเหมือนเช่นเคย

“วันนี้ ออมทำคนเดียวก็ได้ครับ” ออมรีบบอกแม่

“ดีจริง แม่เย็บผ้าค้างไว้อีกนิดหน่อย แม่จะได้ไปเย็บต่อให้เสร็จ” แม่บอกก่อนเดินกลับเข้าไป

ออมรู้ว่าแม่วางใจให้ออมปฏิบัติหน้าที่นี้ได้เองแล้ว หลังจาก
ที่ออมเป็นผู้ช่วยแม่ล้างชามมาระยะหนึ่ง ออมจึงทำงานอย่าง
ตั้งใจ ออมวางถ้วยชามด้วยความระมัดระวังไม่ให้กระทบกันแรง
เพราะเกรงว่าถ้วยชามอาจแตกหรือบิ่นได้ เมื่อล้างเสร็จออมคว้า
ชามแต่ละใบเรียงไว้ที่ชั้นข้างอ่างอย่างเรียบร้อย ถ้วยชามทุกใบ
สะอาดเอี่ยมและไม่มีรอยแตกบิ่น

มีดพอดี ออมเดินไปเปิดไฟหน้าบ้าน เมื่อเขากลับเข้ามาใน
ครัวอีกครั้ง ย่ากำลังเตรียมแป้งหลายชนิดสำหรับทำขนม ออม
จำไม่ได้ว่าแป้งอะไรใช้ทำขนมอะไรบ้าง ออมรู้แต่เพียงว่าย่าทำ
ขนมอร่อยจนลือชื่อ มีคนมาสั่งขนมไทยชนิดต่างๆ อยู่เนืองๆ
โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลนักขัตฤกษ์ ย่าจะเหนื่อยมากกว่าปกติ
แต่ย่าก็พอใจ และมีความสุขที่มีคนมากมายชอบขนมของย่า

“ล้างชามเสร็จแล้วหรือออม” ย่าถามขณะที่กำลังร่อนแป้ง

“ครับ” ออมตอบ

“วันนี้ออมมีการบ้านมากไหมจ๊ะ” ย่าถามต่อ

“ออมมีการบ้านมากครับ แต่ออมทำมาบ้างแล้วตอนมีเวลาว่างที่โรงเรียนครับ” ออมตอบพละางมองดูย่าทำงาน ก่อนถามขึ้นว่า

“ย่าครับ ย่าต้องเอาขนมไปส่งไกลไหมครับ”

ย่าเลิกคิ้ว พละางถามว่า “ทำไมหรือออม คนที่ส่งขนมนี้อยู่บ้านหลังสีขาว ตรงปากทาง ถัดบ้านเราไป ๒ ถนน นี่เอง”

“พรงนี้ออมเอาไปส่งให้ และเลยไปโรงเรียนก็ทันครับ” ออมอาสา

“ขอบใจจ้ะ ย่าจะรีบทำให้เสร็จแต่เช้าเลยทีเดียว”

“ออมขอขึ้นไปทำการบ้านก่อนนะครับ”

ออมเดินออกจากครัวมาทางส่วนหน้าของบ้าน ซ้ายมือเป็นบันไดขึ้นชั้นบน ตรงไปด้านหน้าเป็นห้องรับแขกและเป็นห้องทำงานของแม่ไปในตัว แม่นั่งอยู่กับจักรเย็บผ้าคันเดิมที่ออมเห็นจนชินตา แม่ใช้วิชาอาชีพที่แม่ถนัดนี้เลี้ยงครอบครัวมาได้เป็นปกตินับแต่พ่อของออมจากไป พ่อเสียชีวิตตั้งแต่ออมยังเล็กมาก รายได้ของครอบครัวส่วนหนึ่งได้จากเงินบำนาญของพ่อ อีกส่วนหนึ่งได้จากน้ำพักน้ำแรงของแม่ แม่รับงานมาทำที่บ้านจึงสามารถแบ่งเวลาดูแลย่ากับออม และยังทำหน้าที่ดูแลบ้านได้อย่างไม่บกพร่อง

ออมเดินเข้าไปใกล้ๆ แม่ และกล่าวว่า “ออมขึ้นไปทำการบ้านก่อนนะครับ วันนี้เหลือการบ้านไม่มาก เดี่ยวออมจะลงมาใหม่”

“ไปเถอะจ้ะ” แม่เงยหน้าขึ้นยิ้ม “แม่ออกไปเย็บผ้าจนเสร็จแล้ว ประเดี๋ยวเราจะได้ออกไปช่วยคุณย่ากัน”

เช้าวันรุ่งขึ้น ออมอาบน้ำแต่งตัวเสร็จเรียบร้อย เตรียมพร้อมจะไปโรงเรียน เมื่อเขาลงมาที่ครัว แม่กำลังอยู่ที่หน้าเตา ยากำลังจัดขนมลงกล่อง

“กินข้าวเสียก่อนจ้ะลูก คุณย่าจัดของกำลังจะเสร็จพอดี” แม่บอก

ออมสะพายกระเป๋าหนังสือ มือหนึ่งหิ้วถุงขนม อีกมือหนึ่งถือกระดาษแผ่นเล็กๆ ที่แม่เขียนแผนที่ส่งเขปไว้ให้ พร้อมบ้านเลขที่ และชื่อผู้ส่งขนม ออมใช้เวลาไม่นานก็เดินมาถึงประตูบ้านหลังนั้น

ออมกดกริ่งข้างประตูเล็ก สักครู่มีผู้หญิงคนหนึ่งโผล่หน้าดูออมจากช่องประตูใหญ่ ก่อนเปิดประตูเล็กให้ออม

“ผมเอาขนมมาส่งครับ” ออมส่งถุงให้พร้อมกับยกมือไหว้อย่างเรียบร้อย

“ขอบใจจะ เข้ามาข้างในก่อนซิจะ”

“ขอบคุณครับ ผมต้องรีบไปโรงเรียนครับ”

“หนูอยู่โรงเรียนอะไรจะ” หญิงผู้นั้นพูดและมองดูอักษรย่อ

ที่ปักบนหน้าอกเสื้อของออม “อ้าว ! หนูอยู่โรงเรียนเดียวกับ
นนท์นี่เอง เดียวไปพร้อมกับนนท์ก็ได้”

“ขอบคุณครับ ผมไปรถประจำทางเองทุกวัน”

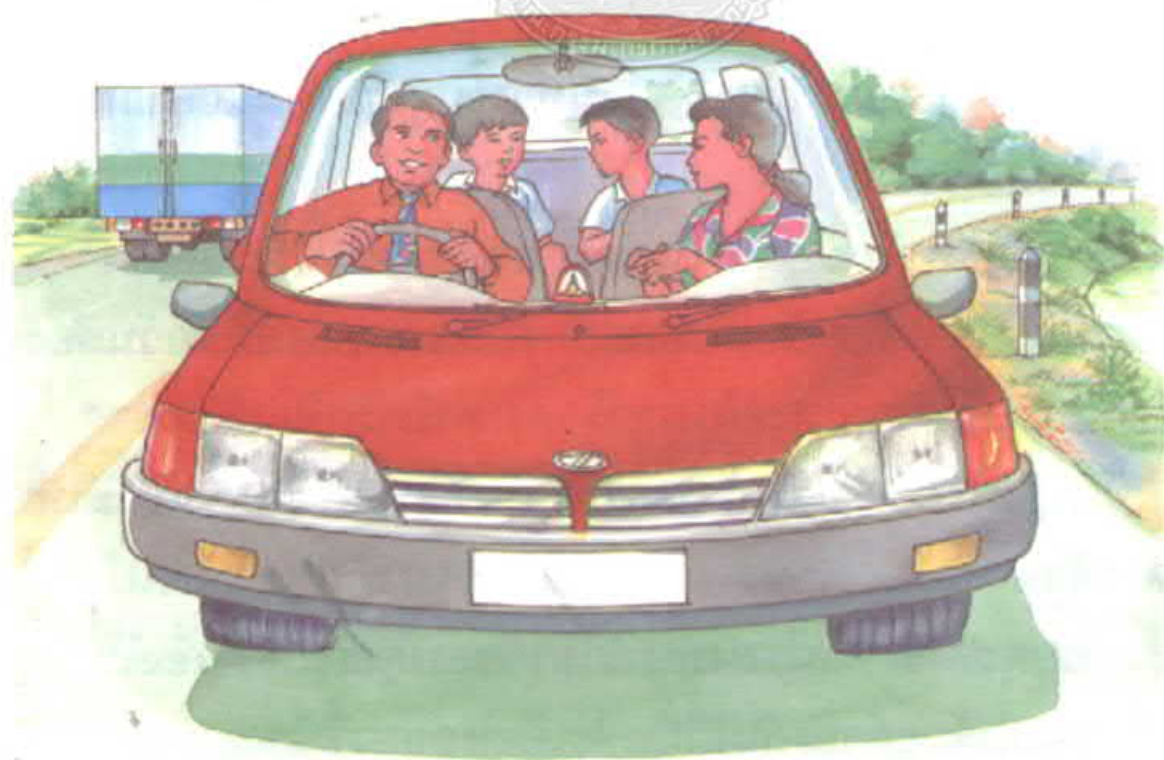
“วันนี้เรากำลังจะไปกันอยู่แล้ว หนูไปด้วยกันเลยเถอะ ไม่
ต้องเกรงใจหรอก”

ขณะที่ทุกคนนั่งมาในรถที่พ่อของนนท์เป็นคนขับ แม่ของ
นนท์ถามนนท์ว่า “นนท์เคยเห็นพี่บ้างหรือเปล่าจ๊ะ”

“เคยเห็นครับ พี่ออมอยู่ชั้นโตกว่านนท์ชั้นหนึ่งครับ” นนท์
รีบตอบ และหันมายิ้มกับออม

“พ่อครับ เย็นนี้ให้นนท์กลับด้วยรถประจำทางพร้อมพี่ออม
ได้ไหมครับ”

“ก็ได้ นนท์จะได้หัดขึ้นรถประจำทางกลับบ้านด้วยตนเอง

เพราะบางวันตอนเย็นพ่อและแม่ก็อาจมีธุระ” พ่อของนนท์กล่าวเป็นเชิงชวนออมต่อไปว่า “ปกติตอนเช้าเราจะออกมาทางนี้อยู่แล้ว ออมออกมาพร้อมกับเราก็ได้”

“ขอบคุณครับ ผมออกจากบ้านแต่เช้า รถยังไม่ค่อยแน่นหรอกครับ”

“ออมมากับเราก็ได้นะ ส่วนตอนเย็นขอฝากนนท์กลับด้วยจะลำบากไหมจ๊ะ” แม่ของนนท์กล่าว

“ไม่ลำบากเลยครับ” ออมรับอย่างเต็มใจ

เย็นวันนั้น ออมพานนท์มาส่งถึงประตูบ้าน แม่ของนนท์มองดูเด็กทั้งสองคุยกันอย่างเอ็นดู

“ขอบใจออมมากจ๊ะ เดี่ยวแม่กับนนท์ขอเดินไปบ้านออมด้วยนะจ๊ะ จะได้พบคุณแม่ของออมด้วย”

“บ้านออมเงียบดีจริงนะ” แม่ของนนท์เอ่ยขณะนั่งพักที่ม้านั่งใต้ต้นมะม่วงหน้าบ้าน นนท์วิ่งไปดูแปลงผักข้างบ้านอย่างสนใจ

“เชิญข้างในดีกว่าค่ะ” แม่เดินออกมาต้อนรับ

“วันนี้นนท์กลับพร้อมออมค่ะ คงต้องกวนอนอมสักวันสองวัน นนท์คงจะเก่งขึ้น”

“ไม่เป็นไรค่ะ กลับบ้านพร้อมกันดีกว่าดี ออมจะได้มีเพื่อนเดินทางด้วย”

“ขอบคุณค่ะ” แม่ของนนท์กล่าวขอบคุณ และมองไปรอบๆ ห้องซึ่งตกแต่งด้วยผ้าปักที่มีฝีมือละเอียดอย่างชื่นชม

“ฝีมือปักผ้าของคุณดีมากเลยคะ คุณรับปักผ้าที่บ้านเท่านั้นหรือคะ”

“คะ ดิฉันรับมาทำที่บ้าน เพราะต้องดูแลบ้านเองและเป็นห่วงออมด้วย แต่ดิฉันโชคดีที่ออมเป็นเด็กดีและช่วยงานบ้านเสมอ”

“ออมเป็นเด็กน่ารักมาก ถ้านนท์จะมาหาพี่ออมบ้าง คงไม่เป็นการรบกวนนะคะ”

“ไม่รบกวนอะไรหรอกคะ”

เมื่อรำลាក់วันนั้นแล้ว แม่ของนนท์ตั้งใจจะมาเป็นลูกค้าต่อเสื้อผ้าของแม่หลังจากที่เป็นลูกค้าขนมของย่าอยู่แล้ว

“คุณแม่ของนนท์ใจดีนะคะครับแม่” ออมกล่าวขึ้น “คุณพ่อของนนท์ก็เหมือนกัน เขายังชวนออมให้ไปโรงเรียนพร้อมเขาทุกเช้าเลย แต่ออมไปเองก็ได้ไม่ลำบากอะไร”

“ดีแล้วลูกที่รู้จักเกรงใจ แม่เชื่อว่าเขาเต็มใจอยากเอื้อเฟื้อเราจริงๆ เราไปโรงเรียนพร้อมกับเขาก็ได้ และตอนเย็นลูกช่วยพานนท์กลับมาด้วย ถ้าเรามีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่นได้ก็ควรทำโบราณว่า น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า นะลูก แม่ดีใจที่ออมเป็นเด็กดีใครเห็น ใครชม แค่นี้แม่ก็หายเหนื่อย”

“ออมภูมิใจครับ คุณแม่ของนนท์ชมทุกคนในบ้านเรา โดยเฉพาะวันนี้ชมแม่ว่าเก่ง”

“เฮ้ ! ชมแม่กันยกใหญ่ ไปช่วยแม่จัดโต๊ะอาหารได้แล้วจะเดียวคุณย่าหิวแย่” แม่หัวเราะพร้อมกับโอบออมไว้ ออมหัวเราะกับแม่อย่างเบิกบาน

คำใหม่ในบทเรียน

กริ่ง คั่ว คั่น คิ้ว จักรเย็บผ้า ช่อง ซีเมนต์ ดินฉ้น ถนัด ถ้วยชาม ทรวด เทศกาล ธุระ (นนท์) นักขัตฤกษ์ น้ำพิกน้ำแรง น้ำพิงเรือเสือพิงป่า เนือง บกพร่อง บำนาญ บิน โพล้เพล้ ยกใหญ่ เยื่อใย แยม ร่อน รำลา ลำเลียง ลึก ลือชื่อ ลูกค้า วิชาชีพ สะพาย สังเขป สุด อักษร เอี่ยม เอื้อเฟื้อ

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

จักรเย็บผ้า	อ่านว่า	จัก-เย็บ-ผ้า
เทศกาล	อ่านว่า	เทด-สะ-กาน
นักขัตฤกษ์	อ่านว่า	นัก-ขัต-ตะ-เริก
เงินบำนาญ	อ่านว่า	เงิน-บำ-นान
สัญญา	อ่านว่า	สัน-ยา
มิตรจิตมิตรใจ	อ่านว่า	มิด-ตระ-จิต-มิด-ตระ-ใจ
ภูมิใจ	อ่านว่า	พุม-ใจ

อ่านคำในมาตราแม่กม

คำที่มี ม มิ เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน ม สะกด
เป็นคำในมาตราแม่กม

เกม คราม กรรม นาม ภูมิ ออม
 เล่นเกม สีคราม เวรกรรม นามธรรม ภูมิใจ ออมสิน

นักกีฬาคนนั้นแข่งขันแบดมินตันชนะคู่แข่งสองเกมรวด
 พ่อภูมิใจมากที่มีลูกเป็นคนดี
 ธนาคารออมสินเป็นของรัฐบาล

อ่านคำในมาตราแม่กด

คำที่มี จ ช ฎ ฏ ฐ ท ตร ตี ศ ษ ส เป็นตัวสะกดอ่านเหมือน
 ด สะกด เป็นคำในมาตราแม่กด

เกียจคร้าน	สุจริต	สมเด็จพระ	เสด็จ	บวชพระ
ปรากฏ	กฎหมาย	ก่ออิฐ	ชีอิฐ	ประเสริฐ
เงินบาท	จิตใจ	บุตรชาย	เป็นมิตร	ธงชาติ
ประวัติ	อากาศ	ประกาศ	เศรษฐกิจ	โอกาส

อ่านคำที่มี ฤ และ ฦ

ฤ อ่านว่า รี
 ฦ อ่านว่า รือ
 ฤ เมื่อใช้เขียนเป็นพยัญชนะต้น หรือใช้เขียนรวมกับ
 พยัญชนะอื่น ออกเสียงเป็น รี รี และ เรอ

ฤดู	อ่านว่า	รี-ดู
ฤดู	อ่านว่า	รี-ดี
ฤทัย	อ่านว่า	รี-ไท
พฤษภาคม	อ่านว่า	พรีด-สะ-พา-คม
พฤศจิกายน	อ่านว่า	พรีด-สะ-จิ-กา-ยน
พฤศจิกายน	อ่านว่า	พรีด-ติ-กำ
ตฤณชาติ	อ่านว่า	ตริน-นะ-ชาติ
ฤกษ์	อ่านว่า	เริก
ฤษี	อ่านว่า	รือ-สี

เดือนพฤศจิกายนเป็นต้นฤดูหนาว อากาศจะเริ่มหนาวเย็น
จิตใจจะเบิกบาน เพราะอากาศเริ่มเย็นสบาย ลมเย็นจะพัดมา
อ่อนๆ จึงเป็นฤดูที่มีอากาศสดชื่นและเย็นสบาย กรมอุตุนิยม-
วิทยามีหน้าที่รายงานลมฟ้าอากาศจะประกาศให้ประชาชนทราบ
ลักษณะของดินฟ้าอากาศอยู่เสมอ ฤดูหนาวอากาศจะเริ่ม
แห้งแล้ง น้ำในแม่น้ำลำคลองจะเอ่อท้นเพราะเพิ่งผ่านฤดูฝนมา
ไม่ช้านัก งานนักขัตฤกษ์ต่างๆ จะเริ่มต้นไม่ว่าจะเป็นงาน
ลอยกระทงหรือการแข่งขันเรือ เป็นต้น เดือนพฤศจิกายนจึงเป็น
เดือนต้นฤดูหนาวที่มีอากาศเย็นสบาย

ความรู้ทางภาษา

การเรียบเรียงประโยค

การเขียนเรื่องราวต่างๆ ผู้เขียนจะต้องนำประโยคต่างๆ มาเรียบเรียงให้เป็นเรื่องราว และมีคำแต่ แม้แต่ จนกระทั่ง ฯลฯ เป็นคำเชื่อมให้ประโยคที่มาเรียบเรียงนั้น มีความเชื่อมต่อกันเป็นเรื่องราวที่น่าอ่าน ใจความของประโยคจะต้องมีลำดับเรื่องราว ลำดับเหตุการณ์ หรือ ลำดับเวลา จะทำให้ผู้อ่านอ่านเรื่องราวไม่สับสนและได้ภาพที่น่าอ่าน และต้องเขียนอย่างมีวรรคตอนทำให้ผู้อ่านสามารถอ่านเรื่องราวได้ง่ายและเข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น

ตัวอย่าง

หมูป่าอยู่ในป่า หมูป่าชอบกินหัวเผือก หัวมัน หน่อไม้ที่ขึ้นอยู่ตามป่า บางครั้งมันก็ลงไปลุยโคลนในบ่อที่มีน้ำแห้งขุดและจับปลากินเป็นอาหาร แต่ในฤดูหนาวหมูป่าจะอดอาหาร เพราะหัวเผือก หัวมัน และหน่อไม้จะไม่มีตามพื้นดิน มันจึงกินอาหารได้ทุกอย่างที่มันหา กินได้ แม้แต่ซากสัตว์ที่ตายแล้ว

การบันทึกความรู้

การบันทึกความรู้ เป็นการบันทึกเรื่องราวจากการอ่านหนังสือหรือจากการฟังการชมสิ่งใดสิ่งหนึ่งและเป็นความรู้ที่ควรจดจำ หากไม่จดหรือบันทึกไว้อาจลืมได้ ฉะนั้นการบันทึกความรู้จึงเป็นการบันทึกส่วนตัวจากการอ่าน การฟัง การชมเพื่อเตือนความจำ สามารถทบทวนความรู้ได้โดยใช้คำพูดของผู้บันทึกเอง

การบันทึกความรู้ควรจดหัวข้อและเรื่องราวหรือสาระสำคัญเท่านั้น จดบันทึกย่อๆ ไม่ต้องจดรายละเอียด นอกจากบันทึกต้องการรายละเอียดเท่านั้น

การจดบันทึกความรู้ควรบอกที่มาของรู้นั้นด้วย เช่น มาจากหนังสือเรื่องใด ใครแต่ง หรือจากการดูหรือชมสถานที่ใด เมื่อใด เป็นต้น

ตัวอย่าง

ขั้นตอนการซักริด การซักริดต้องทำตามขั้นตอนจึงจะเกิดผลดีเป็นการประหยัดเสื้อผ้า ควรทำดังนี้ คือ เทผ้าออกจากตะกร้า แยกผ้าขาว และผ้าสี ล้างวจระดุมหรือรอยขาดแล้วซ่อมก่อนซัก ถ้ามีรอยเปื้อนน้ำมัน เปื้อนสีให้กำจัดรอยเปื้อนก่อน จากนั้น ล้างวจระเป่าเสื้อและกางเกง บัดสิ่งสกปรกออก แช่ผ้าในน้ำเปล่า ใช้ น้ำร้อนชงผงซักฟอก แช่ผ้าไว้ราว ๒๐ นาที จึงใช้แปรงถูตรงที่สกปรกมาก เช่น ปกคอเสื้อ ข้อมือเสื้อ ขี้ผ้ามากๆ ซักน้ำเปล่า ๓ น้ำ บีบให้แห้งแล้วจึงนำไปตาก ก่อนตากควรสะบัดผ้าก่อนแล้ว ใส่ไม้แขวนตาก ใช้ไม้หนีบไว้ ควรแขวนถุงไม้หนีบไว้ที่ราวจะได้ใช้ได้สะดวก เมื่อผ้าแห้งจึงพับเก็บใส่กะละมัง แล้วนำไปรีด

(จาก ชีวิตประหยัด ของ ทวีร์สมัย ธนาคม)

สำนวนภาษา

สำนวนภาษาเป็นถ้อยคำที่ใช้พูดหรือเขียนทำให้ข้อความที่พูดหรือเขียนมีความสละสลวย ไพเราะ และได้ความชัดเจนขึ้น เช่น

กระง่อนกระแง่น	กระเจ้ากระงอด	กระจองอแง
กระวีกระวาด	กระจัดกระจาย	กระดุ้งกระเดี้ยม
ประจ้อประแจ้	ประเล้าประโลม	น้ำพักน้ำแรง
รื้อรอบขอบชิด	ยงโย่งหยก	ยิ้มแย้มแจ่มใส

ตัวอย่าง

เมื่อพ่อตายเด็ก ๆ พวกกันร้องไห้กระจองอแง
นักเรียนรีบกระวีกระวาดทำงานให้เสร็จเร็ว ๆ
เด็กคนนั้นเดินกระดุ้งกระเดี้ยมอยู่ที่หน้าโรงเรียน
บ้านหลังนี้มีรื้อรอบขอบชิด

เด็ก ๆ ทำท่ายงโย่งหยกดูน่าขัน
เขาเป็นคนยิ้มแย้มแจ่มใส จึงเป็นคนร่าเริงอยู่เสมอ
ผมได้เงินนี้มาจากน้ำพักน้ำแรงที่ผมทำงานด้วยความ

เหนื่อยยาก

อ่านบทร้อยกรอง

น้ำใจไมตรี

โบราณว่าน้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า
นกพึ่งฟ้าปลาพึ่งหนองคอยข้องเกี่ยว
ไม่มีใครจะอยู่เพียงผู้เดียว
ต้องยึดเหนี่ยวพึ่งพาอาศัยกัน

การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น
เหมือนหยิบยื่นดอกไม้ให้สุขสันต์
ทุกชีวิตเป็นสุขและผูกพัน
เพราะแบ่งปันรักเผื่อเอื้อไมตรี

อ่านเสริมบทเรียน

มิตรจิตมิตรใจ

มีเรื่องเล่าว่า ครอบครัวเล็กๆ อยู่ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ครอบครัวนี้มีพ่อแม่และลูก วันหนึ่งพ่อบังเอิญหาปลามาได้ตัวใหญ่ พ่อให้แม่แบ่งเป็นส่วนๆ ส่วนหนึ่งสำหรับทำบุญ ส่วนหนึ่งสำหรับทำอาหารกินในครอบครัว ส่วนหนึ่งตากแห้งไว้ อีกส่วนหนึ่งแบ่งให้เพื่อนบ้าน

ลูกถามพ่อว่า ทำไมพ่อจึงไม่เก็บตากแห้งไว้ทั้งหมดจะได้เก็บไว้กินนานๆ ทำไมต้องแบ่งให้เพื่อนบ้านด้วย พ่ออธิบายว่าวิธีของพ่อนี้จะทำให้กินได้นานๆ ลูกฟังแล้วก็ยังไม่หายสงสัย

ต่อมาพ่อล้มป่วยลงหลายวัน จึงไม่สามารถออกไปทำไร่และหาผักปลาได้อย่างเคย เพื่อนบ้านรู้ข่าวว่าพ่อล้มป่วย จึงผลัดกันแวะเวียนมาเยี่ยมและนำอาหารมาให้ไม่ขาด

พ่อบอกกับลูกว่า ลูกเห็นแล้วใช่ไหมว่า วิธีของพ่อนั้นกินได้นานจริงๆ เพราะสิ่งของย่อมหมดได้แต่น้ำใจอยู่ยาวนาน

บทที่ ๗ พื้บ้าน พื้เมือง

ป้าปริกนั่งอยู่นอกชาน นั้งดูชมและขีดหลานขายเล่นวีร์-
ข้าวสารกับเพื่อน ๆ ที่ลานบ้านอย่างสนุกสนาน ซ้อยน้องคน
สุดท้องของชมอายุเพียง ๑ ขวบนั่งเล่นอยู่ข้าง ๆ ป้าปริก ป้าปริก
เป็นพี่สาวของแม่และมาอยู่ช่วยเลี้ยงหลาน เสียงเพลงวีร์ข้าวสาร
ดังลั่น ประสานกับเสียงหัวเราะของเด็ก ๆ

“วีร์ข้าวสาร สองทะนานข้าวเปลือก เลือกท้องโบลาน
คดข้าวใส่จาน เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน พานเอาคนข้างหลังไว้”

ชมและซิดน้องชายยืนหันหน้าเข้าหากัน เอามือจับกันไว้ และชูแขนเหนือศีรษะทำเป็นขุ้มประตู่ เมื่อเด็ก ๆ ร้องถึงวรรคว่า “พานเอาคนข้างหลังไว้” ชมและซิดก็รีบลดมือลงเพื่อคล้องเพื่อนที่อยู่ท้ายแถว ขณะเดียวกันทุกคนที่อยู่ในแถวจะรีบวิ่งผ่านไปให้ได้ ผู้ที่ถูกคล้องตัวเอาไว้จะถูกปรับให้รำไปรอบๆ ลานบ้าน เป็นที่สนุกสนานของเด็กๆ

ป้าปริกดูเด็กๆ เล่นวิธีข้าวสาร ทำให้ป้าปริกนึกถึงเมื่อครั้งยังเป็นเด็ก ยามว่างจากการทำงาน ป้าเคยเล่นวิธีข้าวสารกับเพื่อน ๆ และยังเล่นโพงพาง แม่งูหรืองูกินหาง มอญซ่อนผ้า และการเล่นอื่นๆ อีกหลายอย่างเป็นที่สนุกสนานมาก ตอนนั้นป้าอายุเจ็ดแปดขวบ ป้าชอบเล่นตะเข้ตะโขงซึ่งมีเพลงร้องของเด็กว่า

“ตะเข้ตะโขง อยู่โพรงไม้สัก ตะเข้พันหัก กัดคนไม่เข้า”

ยายของป้าเคยอธิบายให้ฟังว่า เพลงร้องเล่นประกอบการเล่นวิธีข้าวสาร โพงพาง แมงู และตะเข้ตะโขง เป็นเพลงพื้นบ้านพื้นเมืองและเป็นวัฒนธรรมไทยอย่างหนึ่ง เพลงเหล่านี้ร้องเล่นต่อๆ กันมา ไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร บางครั้งถ้อยคำจึงผิดเพี้ยนกันไปบ้าง การเล่นของเด็กเหล่านี้ นอกจากจะให้ความสนุกสนานแล้ว ยังเป็นการออกกำลังกาย เนื้อหาของเพลงก็มีส่วนสอนให้เด็กเข้าใจภาษาและวัฒนธรรมไทยได้ดียิ่งขึ้น เช่น สอนให้เด็กรู้จักทะนานที่เป็นเครื่องตวงข้าว รู้จักเบี้ยที่เป็นเงินไทยโบราณ ซึ่งมีค่าน้อย “เก็บเบี้ยได้ถูกร้าน” จึงเป็นสำนวนไทยที่มีความหมายว่า รู้จักเก็บเล็กผสมน้อย เพลงร้องเล่นยังทำให้เด็กๆ คำนึงกับคำสัณสัคคล้องจอง เป็นการปลูกฝังความเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอนให้แก่เด็กแต่เยาว์วัย ปัจจุบันการเล่นของเด็กๆ เหล่านี้นับวันจะสูญหายไป ป้าปรักเห็นคุณค่าของการเล่นของเด็กไทยสมัยก่อน จึงพยายามสอนให้หลานๆ เล่น

“เรามาเล่นงูกินหางกันเถอะ” มะลิชวนเพื่อนๆ

เด็กๆ จึงเปลี่ยนมาเล่นงูกินหาง มะลิเป็นแมงู เพื่อนๆ เป็นลูกงู ต่างเกาะเอวต่อกันเป็นแถว ชมเป็นพ่องูยื่นหันหน้าเข้าหาแมงูและลูกๆ พ่องู แมงู และลูกงูจะร้องเพลงโต้ตอบกัน และทำท่าประกอบเนื้อเพลงด้วย

พ่องู : แมงูเอ๋ย กินน้ำบ่อไหน

แมงู : กินน้ำบ่อทราย

ลูกงู : ย้ายไปก็ย้ายมา

พ่องู : แม่งูเอ๋ย กินน้ำบ่อไหน

แม่งู : กินน้ำบ่อโสก

ลูกงู : โยกไปก็โยกมา

พ่องู : แม่งูเอ๋ย กินน้ำบ่อไหน

แม่งู : กินน้ำบ่อหิน

ลูกงู : บินไปก็บินมา

พ่องู : แม่งูเอ๋ย กินหัวหรือกินหาง

แม่งู : กินกลางตลอดตัว

พ่องูจะวิ่งไล่จับลูกงู แม่งูก็จะคอยป้องกันมิให้พ่องูจับลูกงูได้
ได้ก๊ว สนุกสนานกันมาก

ป้าปริกเห็นช้อยหลานคนเล็กเริ่มง่วงเพราะได้เวลานอน ป้า
จึงอุ้มช้อยไปลงเปลแล้วร้องเพลงกล่อมเด็ก

“เจ้าเนื้อละมุนเอ๋ย เจ้าเนื้ออุ่นเหมือนล่ำลิ
แม่มีให้ผู้ใดต้อง เนื้อเจ้าจะหอมองศรี
ทองดีเจ้าคนเดียววเอ๋ย”

สักครู่ เสียงเพลงกล่อมเด็กก็เปลี่ยนเป็นบทใหม่

“นกเขาเถื่อนเอ๋ย มาอยู่ในเรือนเลี้ยงน้อง
แม่จะไปขายของ มาเลี้ยงน้องเกิดพ่อคุณเอ๋ย”

ชมได้ยินเสียงเพลงกล่อมเด็กที่ป้าร้อง จึงพูดกับเพื่อนๆ ว่า
“เราเลิกเล่นเถอะ น้องกำลังจะหลับ ฉันจะไปช่วยป้าไกวเปลน้อง”
เด็กๆ จึงเลิกเล่น แล้วพากันกลับบ้าน ชมกับซิดนั่งพักเหนื่อยสัก
ครู่จึงชวนกันไปอาบน้ำ แล้วชมก็มาไกวเปลน้องแทนป้าปริก ชม

ถามป้าว่า “ป้าครับ ทำไมผู้ใหญ่ต้องร้องเพลงกล่อมเด็กด้วยครับ”

ป้าปริกหันมายิ้มกับชมและอธิบายว่า เพลงกล่อมเด็กนี้มีเนื้อเพลงแสดงความรักความห่วงใยและความทะนุถนอมของแม่ที่มีต่อลูก ท่วงทำนองเพลงไพเราะอ่อนหวานนุ่มนวล จึงช่วยกล่อมอารมณ์ของเด็กให้เพลิดเพลินและนอนหลับอย่างเป็นสุข

ช้อยนอนหลับลึกพักใหญ่ก็ตื่นขึ้น ป้าปริกจึงอุ้มช้อยไปอาบน้ำทาแป้งแต่งตัวแล้วออกมานั่งเล่นที่นอกชาน ชมออกมาเล่นกับน้องและร้องเพลงจับปูดำ ขยำปูนา

“จับปูดำ ขยำปูนา ปูไม่มา ขยำมือเปล่า”

ชมทำท่าขยำมือประกอบบทเพลงที่ร้อง ช้อยหัวเราะและทำตามขยำมือตาม ช้อยกำลังอยู่ในระยะหัดยืนที่เรียกกันว่า ตั้งไข่ ชมจับช้อยให้หัดยืน และร้องเพลงตั้งไข่

“ตั้งไข่ล้ม ต้มไข่กิน ไข่ตกดิน อดกินไข่ เนื้อ”

ชมร้องเพลงพาลางปรบมือพาลาง บางครั้งชมก็ช่วยประคอง
น้องให้ทรงตัวไว้มิให้ล้ม ซ้อยส่งเสียงหัวเราะชอบใจ ป้าปrikมองดู
ชมเล่นกับน้องด้วยความเอ็นดู

ซิดออกมาที่นอกชานและเล่นกับน้อง ซิดร้องเพลงแมงมุม
ขยุ้มหลังคา

“แมงมุมเอ๋ย
แมวกินปลา
หมาหน้าย่าน

ขยุ้มหลังคา
หมากัดกระไฟงัน
กัดกันแมวดำ”

ชมร้องเพลงกูกักไก่เล่นกับน้องบ้าง

“กูกักไก่
ไม่มีนมให้ลูกกิน
แม่อีกเรียกไปคูดิน

เลี้ยงลูกมาจนใหญ่
ลูกร้องเจี๊ยะเจี๊ยะ
ทำมาหากินตามประสาไก่เอ๋ย”

เพลงที่ชมและขีดร้องเล่นกับน้อง เขาจำมาจากป้าที่เคยร้องเล่นกับซ้อย ป้าเคยอธิบายให้ฟังว่า บทเพลงที่ใช้ร้องเล่นกับเด็กเหล่านี้ ป้าก็จำมาจากผู้ใหญ่สมัยเมื่อป้าเป็นเด็ก ทำให้รู้จักธรรมชาติของสัตว์และรักสัตว์ สมัยที่ป้าเป็นสาว ป้าปริกเคยช่วยตาและยายของชมดำนานาและเกี่ยวข้าว ชาวนาสมัยนั้นไม่ต้องจ้างคนมาช่วยทำนา แต่อาศัยขอแรงเพื่อนบ้านมาช่วยกัน เรียกว่า การลงแขก ชาวนาคนใดจะดำนาเก็บเกี่ยวข้าวก็จะบอกเพื่อนบ้านมาช่วยกัน และตนเองก็จะไปช่วยเพื่อนบ้าน เป็นการตอบแทน เป็นการแลกเปลี่ยนแรงงานกัน ช่วยเหลือกัน ทุกคนเต็มใจจะไปช่วยงานทำให้การดำนาทันฝนฟ้าที่ตกลงมา การเก็บเกี่ยวข้าวได้ทันรวงข้าวที่สุก มิฉะนั้นเมล็ดข้าวจะร่วงหล่นจากรวง ทำให้ชาวนาได้รับความเสียหาย เมื่อชาวนาเกี่ยวข้าวแล้วก็จะนำรวงข้าวออกตากให้แห้ง แล้วช่วยกันนวดข้าวให้เมล็ดข้าวหลุดจากรวง ชาวนาจะมีความสามัคคีและช่วยเหลือกัน ไม่ต้องจ้างแรงงานในการดำนาเกี่ยวข้าว จึงไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก เมื่องานเกี่ยวข้าวเสร็จในแต่ละวัน ชาวนาจะเล่นเพลงเกี่ยวข้าว เพลง

เต้นกำรำเคียว หรือเมื่องานนวดข้าวเสร็จก็จะเล่นเพลงสงฟาง คนหนุ่มคนสาวและคนเฒ่าคนแก่ที่มาช่วยกันทำงานจะร้องเพลง เหล่านี้โต้ตอบกัน ก่อให้เกิดความสนุกสนานครึกครื้น หายเหนื่อยจากการทำงาน และก่อให้เกิดความรักสมัครสมานสามัคคีกันอีกด้วย ป้าปริกก็เคยเล่นเพลงเกี่ยวข้าว ชมจึงขอให้ป้าปริก ร้องเพลงเกี่ยวข้าวให้ฟัง ป้าปริกร้องเพลงบทไหว้ครูให้ชมฟัง

“ลูกจะไหว้โพศรีแม่โพสพ	แม่นพดารา
นางพระธรณีแม่พระคงคา	ลูกก็ไหว้
ให้มาปกเกล้าปกหม	ลูกรักตั้งร่วมไฟไพร
ไหว้ครูเสร็จสรรพ	ลูกจะคำนับคุณใหม่
ไหว้บิดมารดา	ที่ท่านเลี้ยงมาจนใหญ่
ได้อาบน้ำป้อนข้าว	มาแต่ตัวของเรานี้กระไร
ทั้งน้ำขุ่นมิให้อาบ	ขมิ้นหยาบมิให้ทา
ท่านเอาลูกใส่ในเปล	ร้องโื้อละเห่ละช้าไกรว”

ป้าปริกอธิบายให้ชมฟังว่า ก่อนการเล่นเพลงเกี่ยวข้าวทุกครั้ง จะมีการไหว้ครูแสดงความเคารพบิดามารดา ครูบาอาจารย์ และ ธรรมชาติที่ช่วยให้มนุษย์ทำมาหากินได้ผลผลิตมากมาย เพราะมนุษย์ต้องพึ่งธรรมชาติ คนไทยถือว่าธรรมชาติมีเทพยดารักษาจึง แสดงความกตัญญูต่อธรรมชาติ เช่น ไหว้แม่โพสพ ซึ่งเป็นเทพยดา รักษาต้นข้าว ไหว้แม่พระธรณี ซึ่งเป็นเทพยดารักษาผืนดิน ไหว้

แม่พระคงคา ซึ่งเป็นเทพยดารักษาน้ำในแม่น้ำลำคลองให้ทำนาได้ การกตัญญูรู้คุณบุคคลที่มีพระคุณและธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์สุขในการทำมาหากินนี้เป็นวัฒนธรรมของคนไทย ชมจำเนื้อเพลงเกี่ยวข้าวที่ป่าปริก้องให้ฟังได้ เนื้อเพลงบางตอนเตือนให้ระมัดระวังในการเกี่ยวข้าว เป็นการแสดงความห่วงใยต่อกัน และชมยังจำเนื้อเพลงเกี่ยวข้าวได้

“เกี่ยวเถิดหนาแม่เกี่ยว อย่ามัวชะงักแลเหลียว
เดี่ยวเดี่ยวจะบาดก้อยเอ๋ย”

ชมเคยนำเนื้อเพลงเกี่ยวข้าวไปร้องเล่นกับเพื่อน ๆ และเมื่อคราวงานปิดภาคเรียนของโรงเรียน เพื่อน ๆ ในชั้นของชมสนใจ

เพลงเกี่ยวข้าว ได้ปรึกษาหารือกัน และจัดแสดงเพลงเกี่ยวข้าว
 เพื่อนๆ ของชมได้มาหัดร้องเพลงเกี่ยวข้าวกับป้าปริก ป้าปริก
 อธิบายให้เด็กๆ ฟังว่า เพลงเกี่ยวข้าวเป็นเพลงพื้นบ้าน เป็นการ
 ร้องโต้ตอบกันระหว่างหญิงกับชาย มีเนื้อความลึกซึ้ง ใช้ถ้อยคำ
 ง่าย ๆ มีคำสัมผัสทำให้เกิดความไพเราะและจำได้ง่าย ใช้การปรบ
 มือให้จังหวะ บางครั้งอาจมีเครื่องดนตรี เช่น ฉิ่ง โทน รำมะนา
 หรือกลอง เป็นต้น ให้จังหวะทำให้เกิดความสนุกสนานครึกครื้น
 ยิ่งขึ้น

ป้าปริกเป็นคนมีอายุแล้วจึงเห็นโลกมานาน ป้าปริกเห็นว่า
 ความเป็นอยู่ของคนในปัจจุบันต่างกับความเป็นอยู่ของคนในสมัย
 ก่อน สภาพความเป็นอยู่ของคนในปัจจุบันทำให้ไม่มีโอกาสเล่น
 เพลงพื้นบ้านพื้นเมือง เพราะคนในปัจจุบันต้องคร่ำเคร่งต่อการทำงาน
 มากขึ้น เพลงพื้นบ้านพื้นเมืองนับวันจะสูญหายไป ไม่ว่าจะ
 จะเป็นเพลงร้องเล่นของเด็ก เพลงกล่อมเด็ก เพลงเกี่ยวข้าว
 เพลงเหล่านี้ล้วนมีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของคนไทยสมัย
 ก่อน ก่อให้เกิดความผูกพันของคนในสังคม และเป็นวัฒนธรรม
 ของคนไทย เพลงพื้นบ้านพื้นเมืองยังแสดงให้เห็นว่าคนไทยมี
 ความเป็นเจ้าบทเจ้ากลอน ชมเองก็มีความคิดว่า ตนโชคดีที่มี
 ป้าปริกสอนให้รู้จักเพลงพื้นบ้าน เขาหวังจะให้เด็ก ๆ และเพื่อน ๆ
 ได้มีโอกาสรับรู้เพลงพื้นบ้านซึ่งเป็นสิ่งดีงามของคนไทยบ้าง

คำใหม่ในบทเรียน

กัน กระโพัง กระไร ก้อย กู้กูกักไก่อ เก็บเล็กผสมน้อย
 เกี้ยวข้าว ขยำ ขวบ ข้าวเปลือก ชุ่น คงคา คด คร่ำเคร่ง
 ครึกครื้น คล้องจอง คำนับ เคี้ยว ฐู ฐูกินหาง ฉิ่ง (ซ้อย) ชะเง้า
 ชุ่ม ดำนา ตวง ตอบแทน (ตะเข้ตะโขง) (เต็นกำรำเคียว) ได้ตอบ
 ได้ทุน ถือน ท่วงทำนอง ทะนาน ทะนุถนอม เทพยดา โทน ไทร
 ธรณี นกเขา น้อ เนื้อหา เปี้ย ไบลาน ปกเกล้า ประสา ประสาน
 ปลุกฝัง ป้อน (ป้าปริก) เปล เปล่า เพี้ยน โฟ โฟงพาง โพรง โฟศรี
 โพลพ (มอญช่อนผ้า) มัว เมล็ด แมงมุม แม่่นพดารา ย่น เย่าวิ้ว
 โยก รวง รำมะนา วัชรข้าวสาร ลงแขก ละมุน ลายลักษณ์อักษร
 ลึกซึ้ง วรรณ สง สภาพ สัมผัส สัมพันธ์ ลำลี สูญหาย เสร็จสรรพ
 โสภก หมองศรี หลุด ไหว้ครู อ่อนหวาน เอว ไร่ละเห่

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

กตัญญู	อ่านว่า	กะ-ตัน-ยู
ขยำ	อ่านว่า	ชะ-หย่า
ขยุ้ม	อ่านว่า	ชะ-ยุ้ม
พระธรณี	อ่านว่า	พระ-ทอ-ระ-ณี
แม่่นพดารา	อ่านว่า	แม่-นบ-พะ-ดา-รา
แม่โพลพ	อ่านว่า	แม่-โพ-สพ
ทะนุถนอม	อ่านว่า	ทะ-นุ-ถะ-หนอม

อ่านคำในมาตราแม่กด

คำที่มี จ ช ซ ฎ ฏ ฐ ฒ ต ตร ตี ร ถ ท ธ ศ ษ ส

เป็นตัวสะกดในมาตราแม่กด อ่านออกเสียงเหมือน ด สะกด

เพศ	ลิตร	เสร็จ	อิฐ
ญาติ	ก๊าช	โกรธ	ตรุษ
เทศกาล	สัมผัส	ปัจจุบัน	ชีวิต
พิเศษ	ประเภท	ประโยชน์	มงกุฏ
สามารถ	วัฒนธรรม	เกษตรกรรม	อุตสาหกรรม

ตัวอย่าง

ปัจจุบันประเทศต่างๆ ให้ความสนใจในศิลปวัฒนธรรมของ
ประเทศตน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
ในประเทศไทยมีศูนย์ศิลปาชีพอ่างไร ซึ่งส่งเสริมผู้ทำเกษตร-
กรรมให้ใช้เวลาว่างผลิตงานฝีมือเพื่อเป็นรายได้พิเศษ

อ่านคำควบกล้ำ

คำควบกล้ำ บางที่เรียก อักษรควบ อักษรควบแบ่งเป็น ๒ ชนิด

๑. อักษรควบแท้

๒. อักษรควบไม่แท้

อักษรควบแท้ คือ พยัญชนะ ๒ ตัวเรียงกัน พยัญชนะตัวหลังเป็นพยัญชนะ ร ล ว ประสมสระเดียวกัน ออกเสียงพยัญชนะ ๒ ตัวกล้ำกันหรือพร้อมกัน

โกรธ	กลอง	กล้า	กลัว
ไกว	ใคร	เครื่อง	แพรว
เพลง	เปลี่ยน	เปลอ	กระไร
กรีดกรีด	กลัวยไม้	แกว่งแขน	ข้าวเปลือก
ดนตรี	ประเพณี	ปรบมือ	ครึกครื้น
พร้อมเพรียง	มาตรา	ความรู้	คล่องแคล่ว

ตัวอย่าง

นักดนตรีบรรเลงเพลงด้วยเครื่องดนตรีที่ทันสมัยด้วยความคล่องแคล่วและพร้อมเพรียง ผู้ชมพากันปรบมือแสดงความชื่นชมที่นักดนตรีบรรเลงเพลงได้ไพเราะ

วันนี้มีการประกวดการบรรเลงดนตรี ทุกวงที่เข้าประกวดต่างเล่นได้อย่างคล่องแคล่วและพร้อมเพรียงเมื่อการประกวดเสร็จสิ้นลง นักดนตรีวงที่ได้รับรางวัลต่างดีใจ นักดนตรีวงที่ไม่ได้รับรางวัลก็มาแสดงความยินดีด้วย

อ่านคำอักษรควบไม่แท้

อักษรควบไม่แท้เป็นพยัญชนะที่มี ร ควบอยู่ด้วยและประสมสระเดียวกัน แต่ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าเพียงตัวเดียวหรือเปลี่ยนเสียงพยัญชนะเป็นเสียงอื่นโดยไม่ออกเสียงตัว ร เช่น

สร้าง	อ่านว่า	สั่ง
เศรษฐี	อ่านว่า	เสด-ถี
แทรก	อ่านว่า	แซก
ทราบ	อ่านว่า	ซาบ

เสร็จ	เศร้า	สร้อย	แสง
จริง	ไซ้	ศรัทธา	ประเสริฐ
ฉะเชิงเทรา	ศรี	ทราบ	ทรง
ทราวม	ทราญ	ทรัพย์	ทรุดโทรม
ต้นไทร	นกอินทรี		

ตัวอย่าง

เศรษฐีคนหนึ่งเป็นคนมีน้ำใจประเสริฐ เขาเป็นคนใจดีและมีศรัทธาในพระพุทธศาสนา ได้บริจาคทรัพย์จำนวนมาก เพื่อซื้อดินและทรายมาถมบริเวณวัดใกล้บ้าน ชาวบ้านจึงพากันสรรเสริญที่เศรษฐีผู้นี้ได้พัฒนาวัดใกล้บ้านของตน

พระมหากษัตริย์ของเราเป็นบุคคลที่ประเสริฐยิ่ง พระองค์เสด็จเยี่ยมประชาชน บางครั้งต้องทรงย่ำโคลนย่ำทราย พระองค์ยังพระราชทานทรัพย์เพื่อพัฒนาบ้านเมือง คนไทยต่างสรรเสริญและศรัทธาพระองค์มาก

อ่านคำอักษรนำ

อักษรนำเป็นพยัญชนะ ๒ ตัวเรียงกันประสมสระเดียวกัน พยัญชนะตัวหลังออกเสียงตามสระที่ประสม แต่ออกเสียงวรรณยุกต์ตามเสียงวรรณยุกต์ของพยัญชนะตัวหน้า เช่น

หมอ หนู เหมือน (ไม่ออกเสียง ห นำ)

เสนอ สมุด เสมือน (ออกเสียงอักษรนำเป็นเสียง อะ กิ่งเสียง)

หยุด	หยาบ	ไหว	ไหล	หลัก
หลุด	หนุ่ม	จังหวัด	เข้าแห่	เหน็ดเหนื่อย
กำหนด	หลบหลีก	สำหรับ	อย่า	อยู่
อย่าง	อยาก	ขยำ	ฉน	ตลาด
ยุคสมัย	สนุกสนาน	สนิมสนม		

ตัวอย่าง

หนุ่มเป็นคนคุยสนุก บ้านของเขาอยู่ใกล้ตลาด ทุกครั้งที่หนุ่มพบผู้ใหญ่ที่รู้จัก เขาไม่เคยหลบหลีก เขาจะยกมือไหว้อย่างนอบน้อม นับเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กไทย

ความรู้ทางภาษา

การเขียนย่อหน้า

การย่อหน้าใช้เมื่อต้องการเขียนข้อความตอนใหม่ ที่มีข้อคิดใหม่ มีใช้ข้อคิดที่เคยกล่าวในข้อความที่มีอยู่ก่อนแล้ว

ตัวอย่าง

ชักเย่อเป็นการละเล่นพื้นเมืองที่นิยมเล่นกันทั่วๆ ไป มักเล่นในเทศกาลตรุษสงกรานต์ ตรุษไทย และการแข่งขันกันภายในโรงเรียน เป็นต้น

จุดประสงค์ในการเล่น นอกจากจะได้ออกกำลังกายแล้ว ยังเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ของแต่ละฝ่าย นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกความมานะพยายามที่จะทำการงานให้สำเร็จลุล่วง

การเว้นวรรคตอน

การเขียนข้อความยาวๆ จำเป็นต้องเว้นวรรคตอน เพื่อให้อ่านง่าย เข้าใจง่าย และไม่ลืบทวน

ตัวอย่าง

พ่อผมเป็นคนขยัน พ่อเป็นที่พึ่งทางกายและใจให้แก่ทุกคนในบ้าน พ่อมีเงินเดือนไม่มากนัก แต่พ่อก็มีวิธีเพิ่มพูนรายได้มาเลี้ยงครอบครัวโดยไม่ขาดแคลน พ่อเป็นคนตื่นเช้า ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์พ่อจะรีบออกจากบ้าน ลงเรือที่คลองหน้าบ้าน แล้วต่อรถประจำทางไปยังที่ทำงาน พ่อบอกผมว่า ถึงบ้านเราจะอยู่ไกล แต่พ่อก็ไม่เคยไปถึงที่ทำงานสายเลย ผมและน้องก็ไม่เคยไปโรงเรียนสายเช่นกัน นอกจากนั้นพ่อยังเป็นคนประหยัด ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ทำให้ครอบครัวของผมมีความมั่นคง พ่อสอนให้ผมรู้จักใช้จ่ายใช้สอย ทำให้ผมไม่เป็นคนสุรุ่ยสุร่าย

การเขียนเครื่องหมายวรรคตอน

เครื่องหมายวรรคตอน หมายถึง เครื่องหมายที่ใช้สำหรับเขียนกับข้อความต่างๆ ทำให้ข้อความนั้นเด่นชัดขึ้น และทำให้อ่านได้ถูกต้องชัดเจน

ตัวอย่างเครื่องหมายวรรคตอนและวิธีใช้

1. เครื่องหมายคำพูด “ ” ใช้เขียนคร่อมข้อความที่เป็นคำพูด หรือที่ต้องการเน้น เช่น

ตัวอย่าง

ลูกช่างสังเกตและสรุปได้ดี พ่อตอบ

เด็ก ๆ สนใจดูรายการ “ดูให้ดี มีความรู้”

๒. เครื่องหมายวงเล็บ () ใช้เขียนเพื่ออธิบายหรือขยายข้อความที่อยู่ข้างหน้า ทำให้อ่านข้อความที่อยู่ข้างหน้าได้เข้าใจยิ่งขึ้น เช่น

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ ๒)

คำวิเศษณ์ (อ่านว่า คำ-วิ-เสด)

๓. เครื่องหมายตกใจ ! ใช้เขียนหลังคำอุทานหรือคำที่เสียงดัง
เสียงธรรมชาติ เช่น

อ้อ! เข้าใจแล้วละ

เปรี้ยว ! เปรี้ยว!

การเขียนรายงาน

การเขียนรายงานเป็นการเขียนผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อเสนอต่อครูหรือนักเรียนในชั้น การเขียนรายงานอาจมีผู้เขียนคนเดียว หรือเขียนเป็นกลุ่มก็ได้

ก่อนที่จะเขียนรายงานจะต้องกำหนดหัวข้อ มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น อ่านหนังสือในห้องสมุด สัมภาษณ์ผู้มีความรู้ และทัศนศึกษา เป็นต้น เมื่อได้ข้อมูลเพียงพอแล้วก็นำมาเรียบเรียงให้อ่านรู้เรื่องจะเข้าใจได้ง่าย ตามลำดับเหตุการณ์ ความสำคัญ เหตุผล หรือข้อคิดเห็นของผู้ทำรายงาน โครงสร้างของเรื่องควรประกอบไปด้วย ความนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

ในการเขียนรายงานผู้เขียนต้องเขียนหนังสือให้ถูกต้อง
สุภาพและกะทัดรัด

ส่วนประกอบของรายงานที่สมบูรณ์ ได้แก่

๑. หน้าปก
๒. คำนำ
๓. สารบัญ
๔. เนื้อเรื่อง
๕. หนังสือที่ใช้ค้นคว้า หรือบรรณานุกรม
๖. ภาพประกอบ แต่จะมีหรือไม่มีก็ได้

ตัวอย่างหน้าปกรายงาน

รายงานวิชาภาษาไทย
เรื่อง
กีฬาไทย

เด็กหญิงใจเอื้อ อารี
ผู้เขียนรายงาน

เสนอต่อ

คุณครูประไพ สดศรี

ส่งรายงานวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

ตัวอย่างสารบัญ

สารบัญ

ความหมาย	๑
ความสำคัญ	๒
กีฬาไทยชนิดต่างๆ	๔

ตัวอย่างบรรณานุกรม

วิชาการ, กรม. การแสดงและการละเล่นพื้นเมืองของไทยใน
ภาคกลาง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ศุภสภา,
๒๕๒๒.

อ่านบทร้อยกรอง

กาเหว่า

เจ้านกกาเหว่าเอย	ไซ้ไว้ให้แม่กาปัก
แม่กาก็หลงรัก	คิดว่าลูกในอุทร
คาบเอาข้าวมาเผื่อ	ไปคาบเอาเหยื่อมาป้อน
ถนอมไว้ในรังนอน	ซ่อนเหยื่อมาให้กิน
ปีกเจ้ายังอ่อนคลอแคล	ท้อแท้จะสอนบิน
แม่กาพาไปกิน	ที่ปากน้ำพระคงคา
ตีนเจ้าเหยียบสาหร่าย	ปากก็ไ้หาปลา
กินกุ้งแลกินกั้ง	กินหอยกระพังแมงดา
กินแล้วก็โผมา	จับที่ต้นหว้าโพธิ์ทอง
ยังมีนายพราน	เที่ยวเยียมเยียมมองมอง
ยกปืนขึ้นส่อง	จ้องเอาแม่กาดำ
ตัวหนึ่งว่าจะตัม	อีกตัวหนึ่งนั้นว่าจะยำ
กินนางแม่กาดำ	คำวันนี้คุณแม่่า

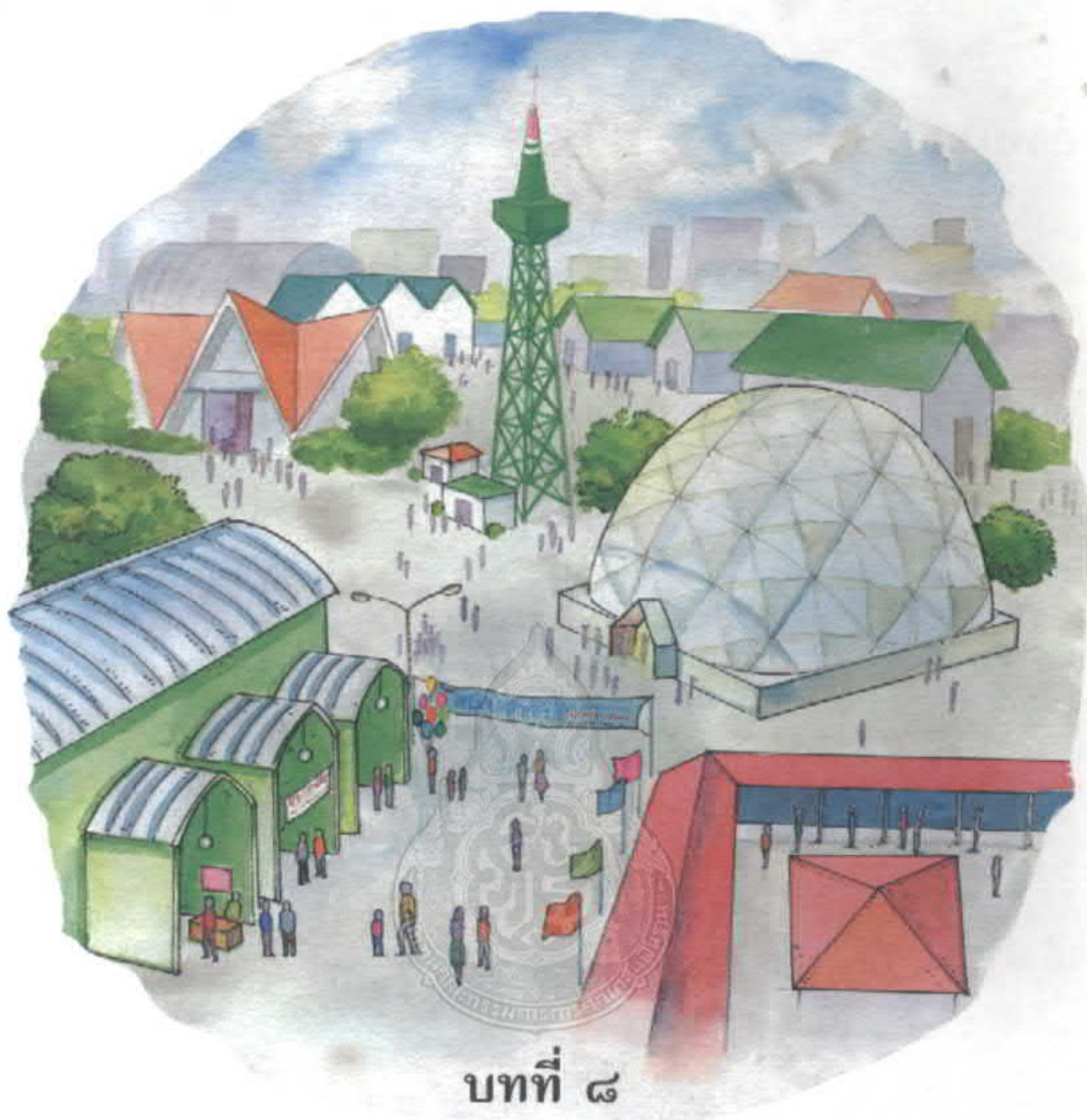
(บทกลอนกล่อมเด็ก หอสมุดวชิรญาณ รวบรวม)

อ่านเสริมบทเรียน

การเล่นเสือกินวัว

เสือกินวัวเป็นชื่อกีฬาพื้นเมืองของไทย เล่นกันได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ สำหรับเด็กๆ เล่นเพื่อเป็นการออกกำลังกายเป็นสิ่งสำคัญ จึงเล่นได้เสมอไม่จำกัดว่าต้องเป็นเทศกาลใด ส่วนผู้ใหญ่นิยมเล่นกันในเทศกาลสงกรานต์ เพื่อความบันเทิง หรือเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างญาติมิตร เพื่อนบ้าน

การเล่นเสือกินวัวจะต้องมีผู้เล่นหลายคน คนหนึ่งเป็นเสือก คนหนึ่งเป็นวัว คนที่เหลือเป็นคอกวัว วิธีเล่นก็คือผู้เล่นที่เป็นคอกวัวจับมือกันเป็นวงกลม ถ้ามีผู้เล่นหลายคนยิ่งสนุกเพราะคอกจะมีขนาดใหญ่ เสือกและวัวจะวิ่งไล่กันได้นาน ผู้ที่เป็นวัวจะอยู่ในวง เสือกอยู่นอกวง เมื่อเริ่มเล่นผู้เป็นคอกวัวจะเดินเป็นวง เสือกพยายามจะเข้าไปในคอกเพื่อกินวัว ผู้ที่จับมือกันจะต้องกันไม่ให้เสือกเข้าไปได้จึงต้องจับมือให้แน่นอย่าให้วงขาด แต่ถ้าเสือกเข้าไปได้ต้องปล่อยมือให้วัวหนีออกไป เสือกและวัวจะวิ่งไล่กันในวงหรือนอกวงจนกว่าเสือกจะจับวัวได้ เป็นอันสิ้นสุดการเล่น เมื่อจะเล่นใหม่ก็จะเปลี่ยนตัวผู้เล่นทั้งวัวและเสือก

บทที่ ๘

คอมพิวเตอร์เพื่อนรัก

หลังจากนักเรียนเคารพธงชาติแล้ว ครูเมธีได้ชี้แจงให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับการเดินทางไปชมนิทรรศการสัปดาห์วิทยาศาสตร์ และให้นักเรียนแยกย้ายกันเข้าประชุมกลุ่มตามที่ได้จัดไว้ วาที วันชนะ ไกรภพ และกรองแก้วอยู่ในกลุ่มเดียวกัน วาทีเป็นหัวหน้ากลุ่ม ครูเมธีได้เป็นที่ปรึกษาดูแลนักเรียนกลุ่มนี้ นักเรียน

ประชุมวางแผนการไปชมนิทรรศการสัปดาห์วิทยาศาสตร์ มีการแบ่งหน้าที่ซักถามหาความรู้ตามหัวข้อต่างๆ การแบ่งหน้าที่ในการเขียนรายงาน การแบ่งหน้าที่กล่าวขอบคุณวิทยากร ครูเมธีได้ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในการไปชมนิทรรศการ และการแบ่งหน้าที่ของนักเรียนจนเป็นที่เข้าใจ

งานนิทรรศการสัปดาห์วิทยาศาสตร์เป็นการจัดงานนิทรรศการแสดงผลงานวิทยาศาสตร์นานาชาติที่ยิ่งใหญ่มาก ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพการจัดงานครั้งนี้ ประเทศต่างๆ ได้ร่วมมือนำผลงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาแสดงเป็นจำนวนมาก มีผู้เข้าชมงานนิทรรศการทั้งนักเรียน นักศึกษา ครูบาอาจารย์ และประชาชนแน่นขนัด จนบริเวณจัดงานที่กว้างขวางดูคับแคบไป บริเวณงานมีอาคารแสดงผลงานต่างๆ หลายอาคาร

“กลุ่มเราจะเลือกเข้าชมอาคารไหนก่อน” ครูเมธีถามความสมัครใจของนักเรียน ขณะพานักเรียนดูแผนผังบริเวณจัดงาน

นักเรียนหันไปปรึกษากัน สักครู่เวลาที่ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มจึงตอบว่า “เราตกลงกันว่าจะเริ่มจากอาคารโลกดึกดำบรรพ์ก่อน แล้วจึงไปอาคารท้องแดนอวกาศ และอาคารโลกยุคปัจจุบันครับ”

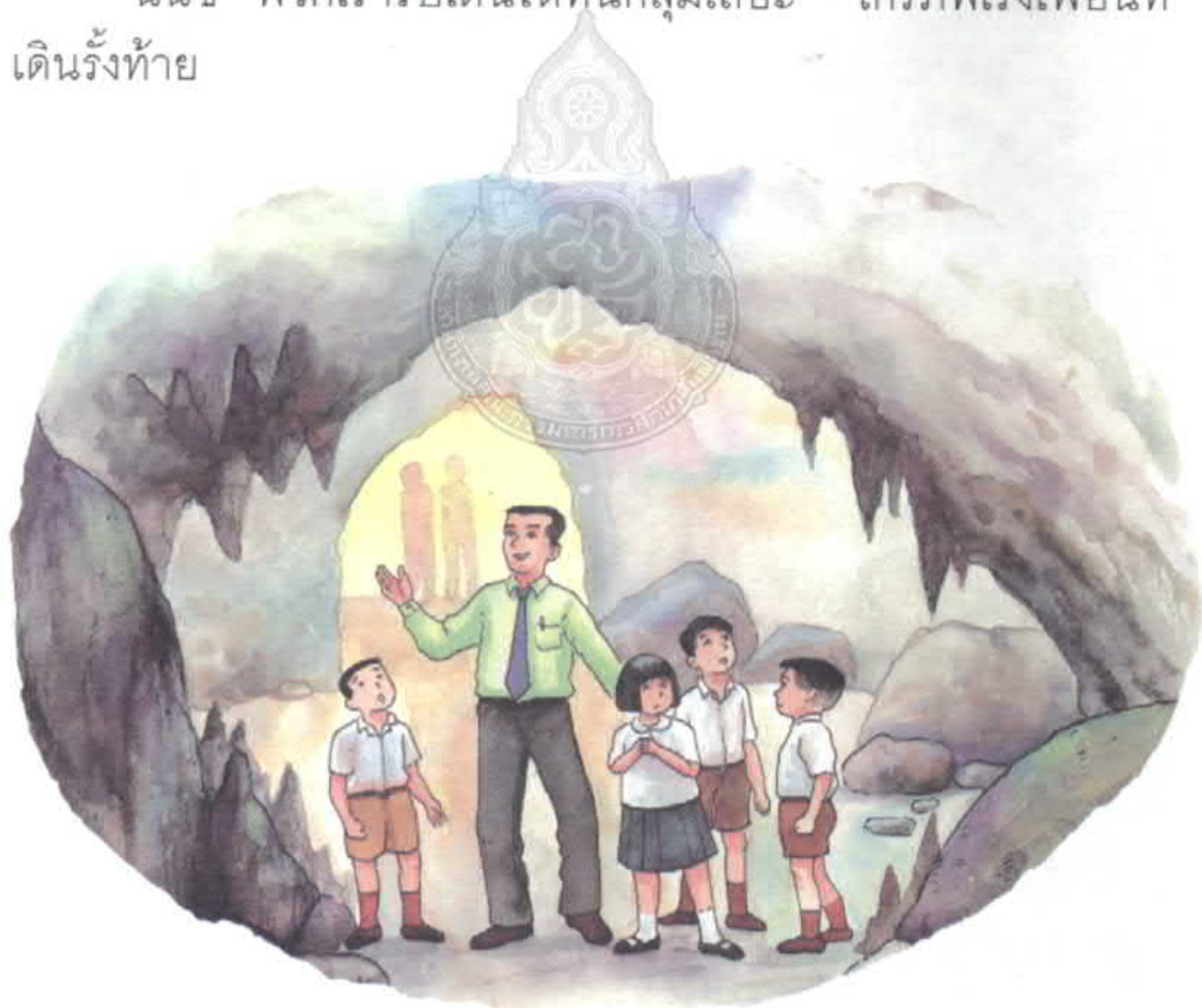
“ดีเหมือนกัน ขณะนี้พวกเรายืนอยู่ใกล้อาคารโลกดึกดำบรรพ์ ถ้าพวกเราพร้อมกันแล้วเราก็ต่เข้าไปที่อาคารหลังนี้ได้” ครูเมธีและนักเรียนจึงเดินตรงไปที่อาคารโลกดึกดำบรรพ์ที่มีลักษณะเหมือนภูเขา มีประตูทางเข้าเหมือนปากถ้ำ ส่วนรอบๆ อาคารมีต้นไม้ขึ้นปกคลุมราวกับเป็นป่าเขาจริงๆ

“อู๊ย ! น่ากลัวจริงๆ ข้างในนี้มีมืดเหมือนอยู่ในถ้ำ” กรองแก้ว
อุทานออกมาดังๆ ขณะที่นักเรียนต่างพากันเดินเข้าไปในถ้ำอาคาร

“เขาทำเหมือนถ้ำจริงๆ นะ มีหินงอกหินย้อยตะปุ่มตะป่ำ
ตามพื้นและเพดานถ้ำ พวกเราเดินระวังกันหน่อยนะ ประเดี๋ยวจะ
สะดุดหินหล่ม” วาทีบอกทุกคนด้วยความเป็นห่วง

“ในนี้อากาศเย็นมากนะ ดูสิกลับน่ากลัว ถ้าผมมาคนเดียว
ผมคงต้องรีบออกไปแล้วละ” วันชนะหันไปพูดกับไกรภพ

“นั่นซิ พวกเรารีบเดินให้ทันกลุ่มเถอะ” ไกรภพเร่งเพื่อนที่
เดินรั้งท้าย

ครูเมธีและนักเรียนมาหยุดยืนอยู่กลางห้องที่ทำเหมือนปล่องภูเขาไฟ มีลำแสงผ่านลงมาทำให้บริเวณนั้นสว่างกว่าที่อื่น ทันใดนั้นมีเสียงร้อง “แกร๊ก แกร๊ก” ดังมาจากผนังถ้ำด้านหนึ่ง นักเรียนต่างหันไปทางเสียงนั้น เห็นนกยักษ์ ๔-๕ ตัวกำลังบินตรงมาทางกลุ่มเด็ก นกยักษ์ต่างส่งเสียงร้องและกระพือปีกที่ติดกันเป็นพืดเหมือนปีกค้างคาว

“พวกเราหลบเร็ว มันกำลังจะบินมาชนเรา” วาที่ร้องเตือนเมื่อเขาเห็นท่าทีของนกยักษ์ไม่น่าไว้ใจ นักเรียนหลายคนก็ม้วนหลบด้วยความตกใจ นกยักษ์บินผ่านหายลับไปทางผนังถ้ำอีกด้านหนึ่ง

“คุณครูคะ เรารีบออกจากที่นี่เถอะค่ะ น่ากลัวจัง” กรองแก้ว พุดเสียงสั้น

“นักเรียนไม่ต้องตกใจหรอก มันคงไม่กลับมาอีกแล้ว” ครู เมธิพลอบ ทันใดนั้น ไกรภพร้องบอกด้วยความตื่นเต็นว่า

“ดูนั่นสิ ไດโนเสาร์สองตัวกำลังต่อสู้กัน”

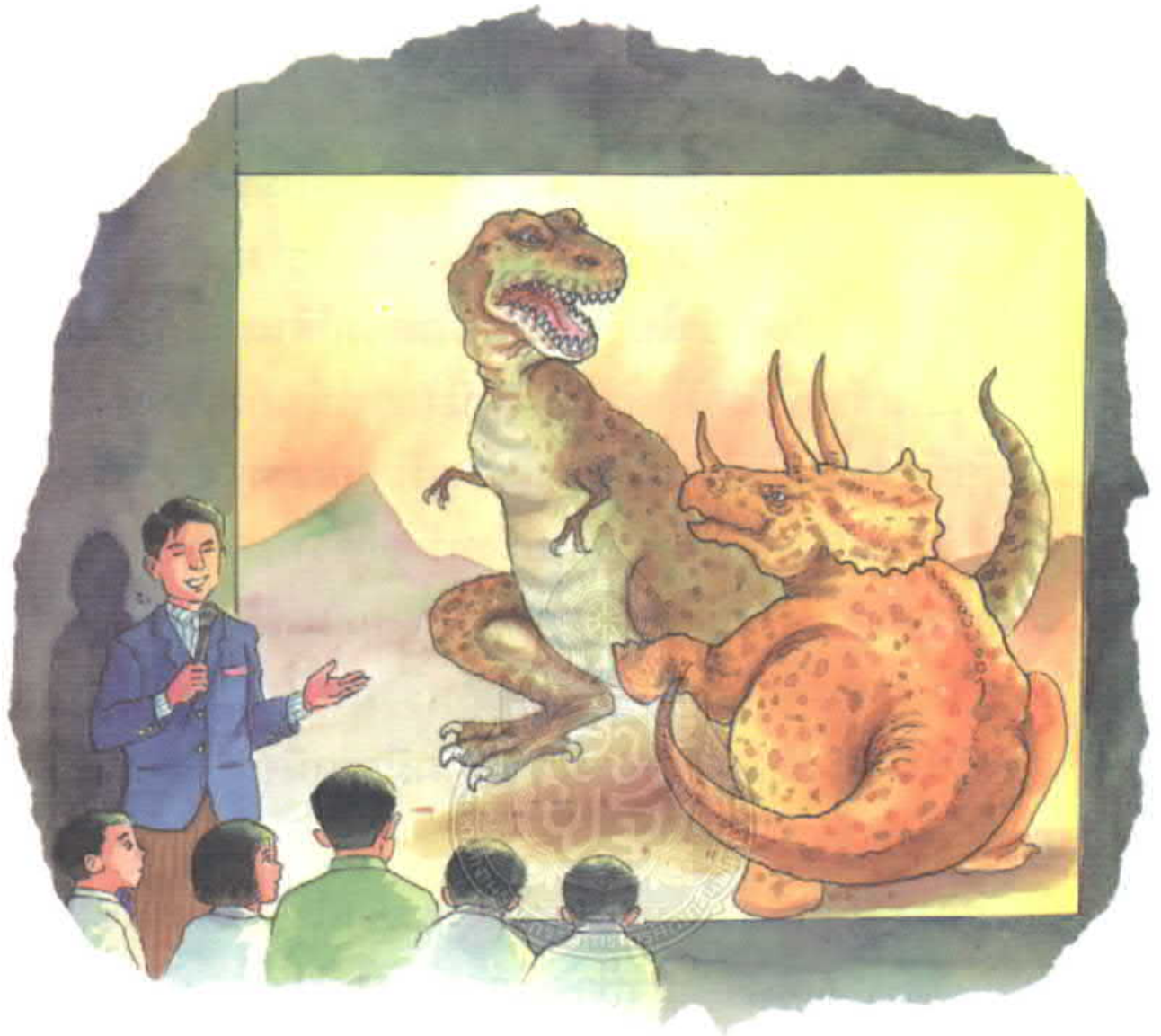
นักเรียนต่างหันไปดูไດโนเสาร์ที่กำลังต่อสู้กันอย่างเอาเป็น เอาตาย มันอ้าปากกว้างและส่งเสียงคำรามไม่ขาดระยะ สักครู หนึ่งมีชายคนหนึ่งก้าวออกมาจากหลังผนังถ้าพร้อมกับพูดว่า

“หยุด” พอชายคนนั้นพูดจบ พร้อมกับกดปุ่มที่ผนังถ้า ไດโนเสาร์ทั้งคู่ก็หยุดชะงักและเงียบเสียงลงทันที

“สวัสดีครับ นักเรียนทุกคน ผมเป็นเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ที่ อาคารโลกดึกดำบรรพ์แห่งนี้ ผมต้องขอโทษที่ทำให้นักเรียนตกใจ นกยักษ์ดึกดำบรรพ์และไດโนเสาร์ที่เห็นสักครู่นี้ เป็นสัตว์ในสมัย ดึกดำบรรพ์ เราสร้างขึ้นเป็นหุ่นยนต์ที่คล้ายของจริงมากเพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาสัตว์ดึกดำบรรพ์” เจ้าหน้าที่อธิบายด้วยใบหน้า ยิ้มแย้มแจ่มใส

“โธ่! เล่นเอาตกอกตกใจหมดเลย” ไกรภพพูดพร้อมกับถอน หายใจอย่างโล่งอก ทุกคนจึงหัวเราะขึ้นพร้อมกัน

“หุ่นยนต์ที่นักเรียนเห็นนี้มันเคลื่อนที่และส่งเสียงได้ด้วย ระบบสั่งงานของเครื่องสมองกลหรือคอมพิวเตอร์ เพียงแต่เรากด ปุ่มเครื่องควบคุมบังคับก็จะทำให้หุ่นยนต์เคลื่อนที่และส่งเสียงร้อง ได้เหมือนมีชีวิต นักเรียนจะทดลองดูก็ได้ครับ” เจ้าหน้าที่อธิบาย

“ผมขอทดลองครับ” วาที่อาสา

“ผมด้วยครับ” วันชนะอาสาบ้าง

“เชิญทั้งสองคนเลยครับ” เจ้าหน้าที่บอกก่อนจะให้วาที่และวันชนะเข้าไปกดปุ่มเครื่องควบคุมบังคับที่ติดตั้งไว้ที่ผนังถ้าเมื่อวาที่และวันชนะกดปุ่มไดโนเสาร์ทั้งสองตัวก็ทะยานเข้าห้ำหั่นกันอย่างเอาจริงเอาจัง เด็กๆ ต่างขอทดลองกดปุ่มเครื่องควบคุมบังคับด้วยตัวเองบ้างอย่างตื่นเต้น เมื่อได้เวลาพอสมควร ครูเมธี

จึงให้วาที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนนักเรียนกล่าวขอบคุณและลา
เจ้าหน้าที่ตามที่ได้วางแผนงานไว้ จากนั้นครูเมธีและนักเรียนพากัน
มายังอาคารท้องแต่นอวกาศ อาคารนี้มีหลังคาเป็นรูปครึ่งวงกลม
ภายในตัวอาคารสว่างไสว และมีเครื่องกลไกต่างๆ มากมาย เมื่อ
นักเรียนเดินผ่านประตูเข้าไปยังห้องแรกต่างก็ตื่นเต้นกับเงาดำ
ของตัวเองที่ปรากฏบนผนัง ลักครูนึงภาพนั้นก็เลือนหายไป
ทุกคนสงสัยว่าเงานั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร วาที่ ไกรภพ และวันชนะ
จึงเดินกลับไปประตูทางเข้าอีกครั้งหนึ่งแล้วทำท่าทางต่างๆ
พวกเขาได้ยินเสียงแซะ ! ก็เห็นภาพทั้งสามคนเป็นเงาดำทำท่า
ทางต่างๆ ปรากฏที่ผนังถ้า ทั้งสามคนจึงมองไปที่เหนือประตู
ทางเข้าจึงเห็นกล้องถ่ายภาพซ่อนอยู่ที่มุมมืดเหนือประตูทางเข้า
นั่นเอง

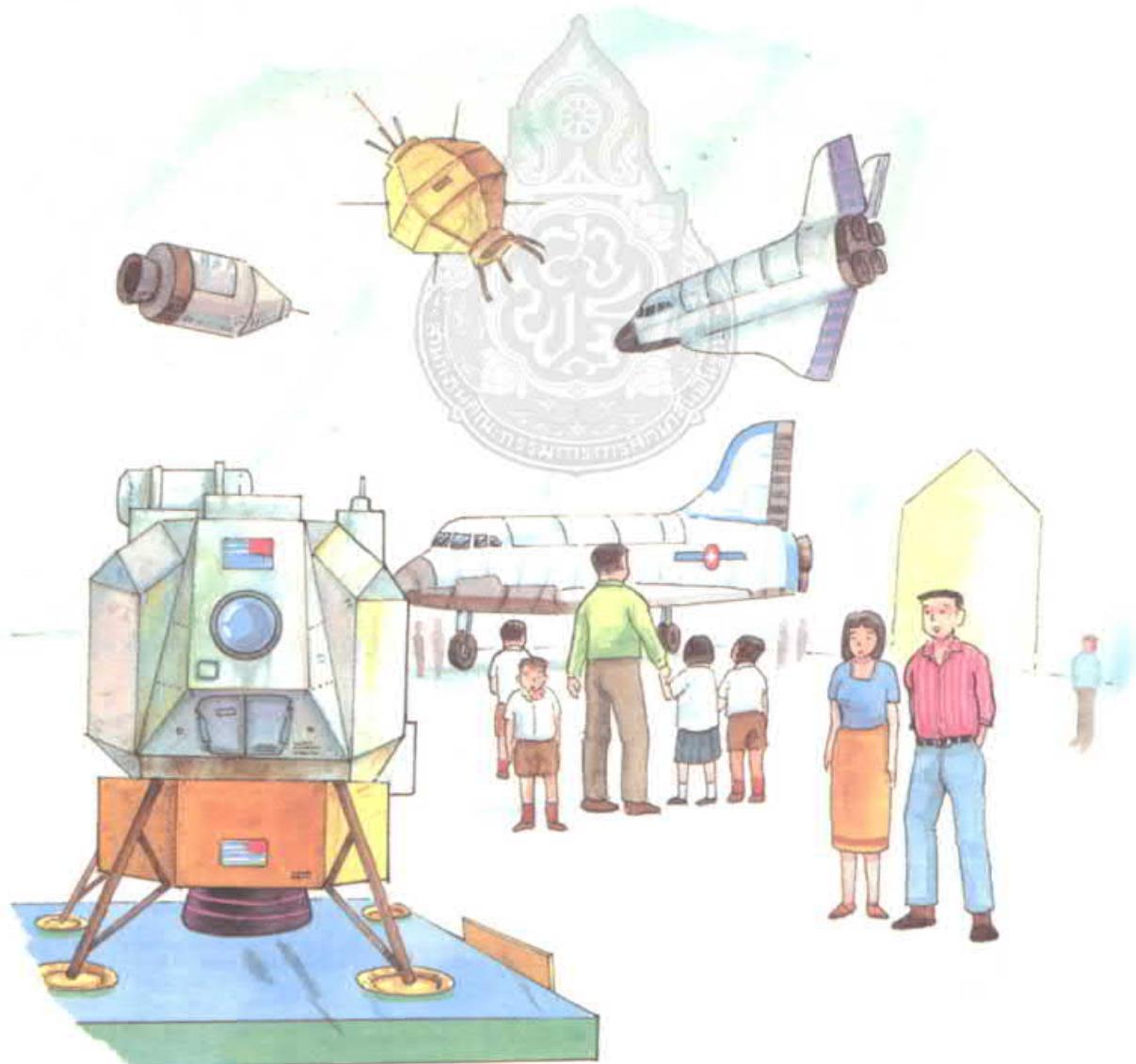
นักเรียนต่างเดินเข้าไปภายในห้องที่อยู่ถัดไป มีห้องกระจก
ทรงกลมขนาดใหญ่คล้ายท้องฟ้าอยู่ภายในห้องนั้น เจ้าหน้าที่
ประจำอาคารเดินมากล่าวต้อนรับว่า “ผมเป็นเจ้าหน้าที่อาคาร
ท้องแต่นอวกาศ ขอต้อนรับทุกคนด้วยความยินดี” เจ้าหน้าที่ผู้นั้น
ได้อธิบายต่อไปว่า

“ห้องกระจกทรงกลมที่กำลังหมุนอยู่นั้นเป็นห้องอวกาศจำลอง
ที่ไร้แรงโน้มถ่วงของโลก คือไม่มีแรงดึงดูดของโลกในอวกาศ
เป็นที่เว้งว่างเปล่าจะไม่มีแรงดึงดูดของโลก วัตถุต่างๆ เช่น
ดวงดาว ดาวเทียม จะลอยอยู่ในอวกาศแต่ไร้สภาพน้ำหนัก
ดังนั้นวัตถุต่างๆ ที่เห็นลอยอยู่ในห้องอวกาศจำลองล้วนแต่ไม่มี

น้ำหนักร สถานีอวกาศ ยานอวกาศ ดาวเทียม และดวงดาวที่
จำลองมาดูคล้ายสภาพจริง ที่อยู่นอกโลกทั้งสิ้น”

นักเรียนต่างสนใจและจดบันทึกความรู้ที่เจ้าหน้าที่บรรยาย
ให้ฟัง

วาที ไกรภพ และวันชนะได้ทดลองสวมชุดอวกาศ แล้วเข้า
ไปในห้องอวกาศทรงกลม ทุกคนต่างลอยเคว้งคว้าง บ้างก็กลับตัว
ไปมาในห้องกระจกทรงกลมด้วยความตื่นเต้น นักเรียนคนอื่นๆ

ทยอยเข้าไปทดลองสวมชุดอวกาศ และเข้าไปในห้องกระจก
เช่นนั้นบ้าง

เมื่อนักเรียนออกจากอาคารท่องแดนอวกาศแล้ว ครูเมธี
และนักเรียนได้ไปที่อาคารโลกยุคปัจจุบัน เพื่อศึกษาความ
ก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ของโลกยุคปัจจุบัน

“สวัสดีครับ ผมชื่อกระปุก ขอต้อนรับด้วยความยินดี”
เจ้ากระปุกหุ่นยนต์ตัวอ้วนกล่าวดำเนินอยู่ที่ประตูทางเข้า เด็กๆ
พากันมองดูเจ้ากระปุกซึ่งมีลำตัว หัว แขน ขา คล้ายคนและยัง
ทักทายพูดคุยกับเด็กๆ ได้

“สวัสดีครับ คุณกระปุก คุณเป็นหุ่นยนต์ทำไมพูดได้ละครับ”
วาทีถามด้วยความสงสัย

“ผมพูดได้เพราะมีชุดคำสั่งคอมพิวเตอร์บรรจุอยู่ในตัวผม”
เจ้ากระปุกหุ่นยนต์ตอบ

“นอกจากคุณกระปุกพูดได้แล้วยัง ทำงานอะไรได้อีกครับ”
วันชนะถาม

“ผมสามารถเปิดประตูบ้านรับแขก ยกมือไหว้ เชิญแขก
เข้าบ้าน หาน้ำให้แขกดื่ม ตามที่มีในคำสั่งคอมพิวเตอร์ ถ้าไม่มีใน
คำสั่งผมก็ไม่สามารถทำได้ครับ” วันชนะยิ้มอย่างภาคภูมิใจที่
คำถามของตนได้รับคำตอบจากเจ้ากระปุกหุ่นยนต์

“คุณกระปุกครับ ผมอยากดื่มน้ำ ขอน้ำให้ผมสักแก้วนะ
ครับ” ไกรภพอยากทดลองความสามารถของเจ้ากระปุก จึงขอน้ำ
ดื่มแก้กระหาย

เจ้ากระปุกหุ่นยนต์เคลื่อนที่ไปรินน้ำจากเหยือกน้ำใส่แก้วมา
ส่งให้ไกรภพ

“ขอบคุณครับ คุณกระปุก” ไกรภพกล่าวขอบคุณพร้อมกับ
รับแก้วน้ำด้วยอาการงุนงง เขาไม่คิดว่าหุ่นยนต์จะทำงานได้
เหมือนอย่างมนุษย์ เจ้ากระปุกรินน้ำแจกให้นักเรียนได้ดื่มน้ำแก้
กระหายทั่วหน้ากัน

“นักเรียนคุยกับคุณกระปุกสนุกไหมครับ” เจ้าหน้าที่เดินยิ้ม
เข้ามาทักทาย

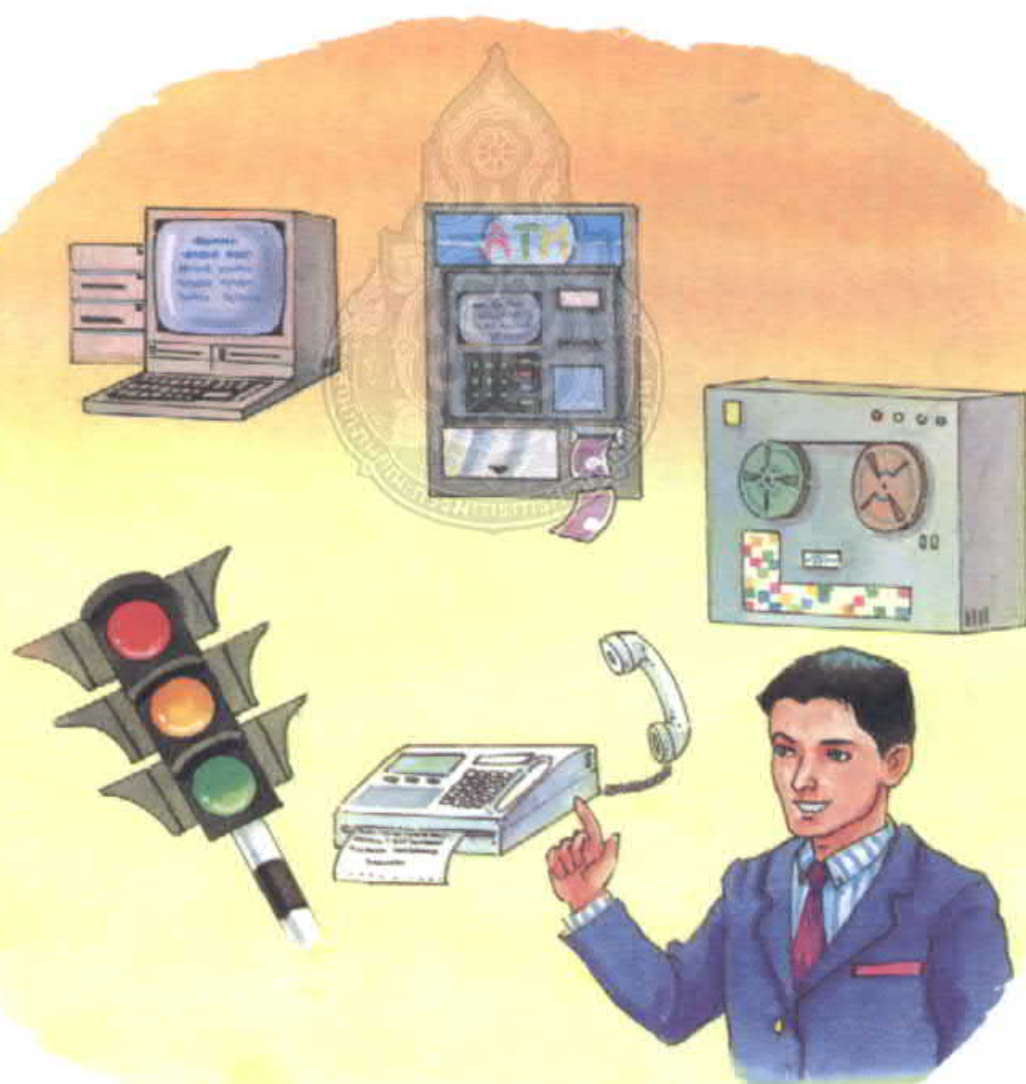
“สนุกมากครับ คุณกระปุกเหมือนเป็นเพื่อนของเรา ทักทาย

และแจกน้ำให้เราได้ดื่มแก้กระหายด้วย” วาที่ตอบ

“เป็นหน้าที่ของเขาครับ นักเรียนมีอะไรสงสัยเกี่ยวกับคุณ
กระปุกไหมครับ” เจ้าหน้าที่ถาม

“ดิฉันอยากทราบว่า คุณกระปุกเคลื่อนไหวและทำงานได้
อย่างไรคะ” กรองแก้วถามด้วยความสงสัย

“เขาทำงานด้วยชุดคำสั่งคอมพิวเตอร์ครับ เราจะมีคำสั่ง
สำเร็จรูปที่บันทึกไว้ในแถบตลับหรือแถบแม่เหล็กป้อนเข้าไปใน

ตัวคุณกระปุก เขาก็จะทำงานตามคำสั่งที่มีในแถบตลับ ถ้าไม่มีคำสั่งเขาก็ทำงานไม่ได้” เจ้าหน้าที่อธิบาย

“คอมพิวเตอร์นี้ทำงานได้มหัศจรรย์จริงๆ นะครับ” วาทีพูด

“ใช่แล้วครับ หุ่นยนต์จะทำงานได้ตามชุดคำสั่งคอมพิวเตอร์ที่มนุษย์คิดขึ้นแล้วป้อนเข้าไป หุ่นยนต์ก็จะทำงานตามคำสั่ง เจ้ากระปุกตอบคำถามของนักเรียนได้ก็เพราะมีชุดคำสั่งซึ่งมีคำถามตรงกับที่นักเรียนถาม เจ้ากระปุกไม่สามารถตอบคำถามของนักเรียนบางคนได้ก็เพราะไม่มีชุดคำสั่งคอมพิวเตอร์ให้ตอบ คอมพิวเตอร์มีประโยชน์กับมนุษย์มาก เราสามารถนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ ไปรษณีย์โทรเลขและโทรสาร ทำให้เราสามารถพูดหรือส่งข่าวสารไปยังต่างจังหวัดไกลๆ หรือต่างประเทศได้อย่างรวดเร็วทันใจ แม้จะอยู่ไกลกันคนละซีกโลก” เจ้าหน้าที่อธิบาย

“นอกจากเราจะใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารแล้ว เรายังใช้คอมพิวเตอร์ทำอะไรได้อีกคะ” กรองแก้วถาม

“โลกของเราในยุคปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาก คอมพิวเตอร์ก็เป็นเทคโนโลยีอย่างหนึ่งที่มนุษย์นำมาใช้งานเพื่อความสะดวกรวดเร็ว เช่น ครูสามารถใช้คอมพิวเตอร์บันทึกเรื่องราวของนักเรียน ผลการสอบไว้อย่างเป็นระบบ นักวิทยาศาสตร์ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยค้นคว้าเกี่ยวกับอวกาศนอกโลก นายแพทย์ใช้คอมพิวเตอร์ในการวินิจฉัยโรคของคนไข้และเก็บประวัติของคนไข้เพื่อประโยชน์ในการรักษา

พยาบาล นายธนาคารใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการฝากและถอนเงินของลูกค้า เช่น การใช้บัตรบริการเงินด่วน เจ้าหน้าที่รถไฟใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการขายตั๋วรถไฟ ตำรวจจราจรใช้คอมพิวเตอร์ช่วยจัดระบบไฟจราจรบนท้องถนน เจ้าหน้าที่สายการบินใช้คอมพิวเตอร์ช่วยตรวจสอบความปลอดภัยในการตรวจสอบสภาพเครื่องบิน”

เจ้ากระปุกนำแก้วน้ำมาส่งให้เจ้าหน้าที่ ทำให้การบรรยายชะงักไปครู่หนึ่ง เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกล่าวขอบคุณเจ้ากระปุก ประหนึ่งว่าเป็นเพื่อนของเขา ก่อนจะรับแก้วน้ำมาดื่มแก้คอแห้ง

“เย็นพึงเหนียวไหมครับ นักเรียน” เจ้าหน้าที่ถามนักเรียนหลังจากดื่มน้ำแล้ว

“ไม่เหนียวครับ ได้ความรู้และสนุกด้วยครับ” วาที่ตอบ

“ผมขอชมนักเรียนของอาจารย์ว่ามีความตั้งใจฟังดีมาก” เจ้าหน้าที่หันไปพูดกับครูเมธี ครูเมธีได้แต่ยิ้มและไม่พูดว่าอะไร กรองแก้วยกมือเป็นเชิงขออนุญาต เจ้าหน้าที่พยักหน้าให้ถามได้ กรองแก้วจึงถามขึ้นว่า

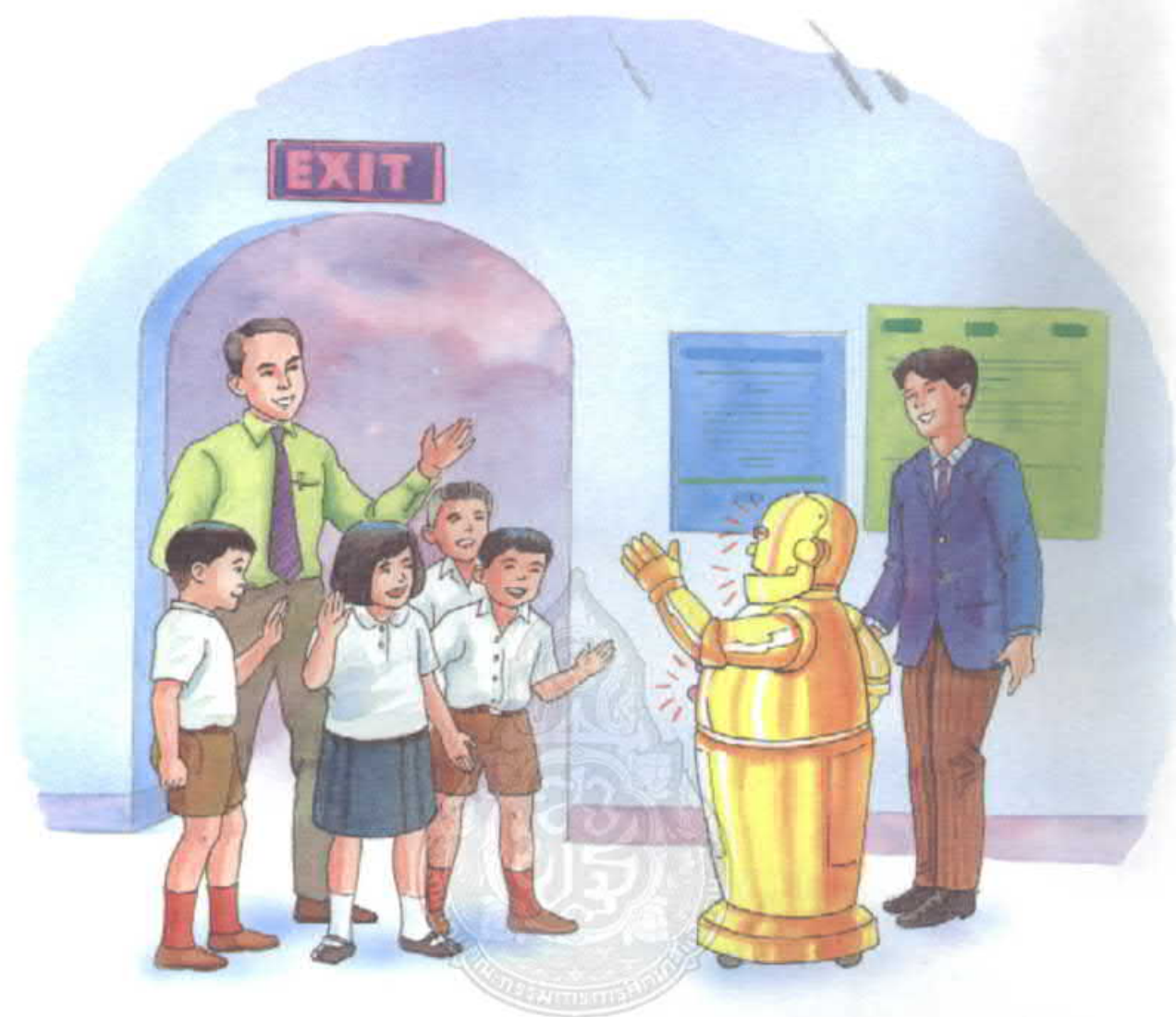
“ทางด้านอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมนั้น คอมพิวเตอร์นำมาใช้ประโยชน์ได้บ้างไหมคะ”

“มีมากเลยครับ โรงงานอุตสาหกรรมจะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยการผลิต การคิดคำนวณราคาต้นทุน การเลี้ยงสัตว์เราใช้คอมพิวเตอร์ช่วยหาสูตรอาหารสัตว์ ทำให้มีโปรตีน วิตามิน เกลือแร่ตามที่ต้องการ” เจ้าหน้าที่อธิบาย ตอนท้ายเจ้าหน้าที่ได้ถาม

นักเรียนว่า

“นักเรียนฟังเรื่องคอมพิวเตอร์มาพอสมควรแล้ว ผมขอถามนักเรียนว่าระหว่างมนุษย์กับคอมพิวเตอร์ ใครจะมีความสามารถมากกว่ากัน” นักเรียนต่างยกมือ วาที่ได้รับอนุญาต เขาจึงตอบว่า “มนุษย์เป็นผู้สร้างคอมพิวเตอร์ และคิดชุดคำสั่งคอมพิวเตอร์ให้ทำงานได้ตามต้องการ มนุษย์จึงมีความสามารถมากกว่า ถ้าไม่มีมนุษย์ที่มีสติปัญญาค้นคิดเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ เราก็ไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้”

“ถูกแล้วครับ นักเรียนรู้อย่างนี้แล้ว ก็ควรตั้งใจเรียนให้มีความรู้ มีสติปัญญาทำให้เราฉลาดรอบรู้ เราจะได้ใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีผลิตคอมพิวเตอร์ไปใช้ทำงานให้เกิดประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ของเราได้ และสามารถนำคอมพิวเตอร์ไปช่วยแก้ปัญหาต่างๆได้”

ครูเมธีกล่าวขอบคุณและลาเจ้าหน้าที่ผู้นั้น เด็กๆ กล่าวลาเจ้าหน้าที่และเจ้ากระปุกหุ่นยนต์ช่างพูดด้วยก่อนจะกลับโรงเรียนในเย็นวันนั้น

คำใหม่ในบทเรียน

(กรองแก้ว) กระจก กระจุก กระจาย กลไก แก๊ส แก๊กรัก (ไกรภพ) (ครูเมธี) คอมพิวเตอร์ คำนวณ คำราม คุณภาพ เครื่อง สมองกล เคว้งคว่าง ไค้ง ไคจร งุนงง จำลอง เจ้าภาพ ชะงัก ชิก แซะ ดิกดำบรรพ์ ไดโนเสาร์ ตะปุ่มตะป่ำ ต้านทาน ถ้ำ แถบ ทดลอง ทรงกลม ทะบาน เทคโนโลยี โทรสาร นักศึกษา น้ำหนัก นิทรรศการ บังคับ บัตรบริการเงินด่วน ปกคลุม ประสิทธิภาพ ปล่อง ปุ่ม แปลรูป ผนัง พยาบาล พืด เพดาน ภูเขาไฟ มหัศจรรย์ มั่นสมอง แม่เหล็ก รัง ริน แรงดึงดูด แรงโน้มถ่วง เลื่อน โล่งออก วันชนะ วัสดุ วาที วิเคราะห์ วิทยาศาสตร์ สัมคร สะดุด สูตร ห้าคา ห้าหัน หินงอก หินย้อย หุ่นยนต์ อนุญาต อวกาศ อุตสาหกรรม อัย

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

คอมพิวเตอร์	อ่านว่า	คอม-พิว-เตอ
สัปดาห์	อ่านว่า	สับ-ดา
วิทยาศาสตร์	อ่านว่า	วิด-ทะ-ยา-สาด
นิทรรศการ	อ่านว่า	นิ-ทัต-สะ-กาน
วิทยากร	อ่านว่า	วิด-ทะ-ยา-กอน
ดิกดำบรรพ์	อ่านว่า	ดิก-ดำ-บัน
อวกาศ	อ่านว่า	อะ-วะ-กาด

อ่านคำที่มีตัวการ์นต์

เครื่องหมาย ์ เรียกว่า ทณฑฆาต เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า
การ์นต์ คำใดที่เราไม่ต้องการออกเสียงพยัญชนะตัวใด
ก็เขียนเครื่องหมายนี้บนพยัญชนะนั้น บางครั้งเขียนลงบน
พยัญชนะและสระทั้งสองอย่างก็มี เช่น สัปดาห์ จันทร
ดึกดำบรรพ์ สิทธิ

กษัตริย์	คอมพิวเตอร์	จันทร	บริบูรณ์
ประยุกต์	ประโยชน์	ประดิษฐ์	พันธุ์ข้าว
ยักษ์	สวรรค์	สมบูรณ์	สัตว์
เสาร์	สัปดาห์	หุ่นยนต์	องค์

ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

คนทำดีย่อมได้ไปสวรรค์ คนทำชั่วย่อมไปนรก

คนทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ย่อมเป็นคนดีได้

อ่านคำที่มี รร

ร เรียงกันสองตัว “รร” เรียกว่า ร หัน เมื่อประสม
พยัญชนะตัวใด อ่านออกเสียง อัน เช่น บรร อ่านว่า บัน
ภรร อ่านว่า พัน ครร อ่านว่า คัน เมื่อมีตัวสะกด ให้อ่าน
มีเสียงตัวสะกด เช่น กรรม อ่านว่า กำ ธรรม อ่านว่า ทำ
วรรค อ่านว่า วก สรรพ อ่านว่า สับ

มรรยาท

มรรคา

อรรณพ

ดึกดำบรรพ์

บรรจุ

บรรทัด

บรรทุก

บรรพต

กรรไกร

กรรโชก

จรรยา

จรรโลง

คุณธรรม

สุวรรณ

สรรพสิ่ง

พระขรรค์

คนที่มีมรรยาทดี ย่อมเป็นคนสุภาพ

มรรคา หมายถึง ทาง ส่วนอรรณพ หมายถึง ห้วงน้ำ

สุวรรณ หมายถึง ทอง ส่วนบรรพต หมายถึง ภูเขา

แม่ใช้กรรไกรตัดผ้า

นิทานดึกดำบรรพ์

ยักษ์ตนหนึ่งอาศัยอยู่ที่เชิงเขาแห่งหนึ่งชื่อ สวรรณบรรพต
วันหนึ่ง ยักษ์ตนนี้มาพบกษัตริย์องค์หนึ่งขณะเสด็จมาประพาสป่า
ยักษ์จะกินกษัตริย์เป็นอาหาร จึงกล่าวกรรโชกให้กษัตริย์กลัวเกรง
และยอมให้กินเป็นอาหารแต่โดยดี กษัตริย์ไม่ยอมจึงเกิดการ
ต่อสู้กันขึ้น กษัตริย์ใช้พระขรรค์จะฟาดฟันยักษ์ให้ตาย ยักษ์ร้อง
ขอชีวิตไว้ กษัตริย์เป็นผู้มีคุณธรรมจึงไว้ชีวิตและกล่าวสอน
ยักษ์ว่า ถ้ายักษ์ทำแต่คุณงามความดี ทำประโยชน์แก่คนอื่น ตาย
ไปก็จะได้ขึ้นสวรรค์ เรื่องเช่นนี้เป็นนิทานดึกดำบรรพ์ ที่เล่าขาน
กันมาแต่ครั้งโบราณ

ความรู้ทางภาษา

การเรียบเรียงประโยคเพื่อสื่อความหมาย

อ่านประโยคต่อไปนี้

ถ้าคุณพ่อมาฉันก็ไม่ไป

แม่ไม่ชอบปิ่นปายภูเขา เพราะแม่มีอายุมากแล้ว

เขาคิดแก้ปัญหาใจത്യเลข ขณะนั่งรถกลับบ้าน

พี่ชื่อน้อง น้องจึงหกล้มร้องไห้

การเรียบเรียงประโยคเพื่อสื่อความหมาย เป็นการนำประโยคตั้งแต่สองประโยคขึ้นไปมาเรียงต่อกันเพื่อสื่อความหมาย บางครั้งจะต้องมีคำเชื่อมประโยค เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของประโยค โดยบอกลำดับเหตุการณ์บ้าง เหตุผลบ้าง ความขัดแย้งบ้าง หรือขยายความบ้าง

ฝนตกตลอดเข้าเพิ่งหยุดตกตอนบ่าย (บอกลำดับเหตุการณ์)
เขาพูดกับฉันแล้วเขาก็ลุกออกไปนอกบ้าน (บอกลำดับเหตุการณ์)

- เขาไม่มาหาฉันอีกแล้วเนื่องจากเขาโกรธฉัน (บอกเหตุผล)
วินัยชอบกินมะระ แต่วิชาไม่ชอบ (บอกความขัดแย้ง)
เขาเดินทางบ่อย เดือนหน้าเขาจะไปเชียงราย (บอกความขยายโดยประโยคหลังขยายความประโยคหน้า)

การเขียนสรุปเรื่อง

การเขียนสรุปเรื่อง เป็นการสรุปความคิดสำคัญจากเรื่องที่ฟังหรือเรื่องที่อ่านเป็นข้อความสั้นๆ การสรุปเรื่องเป็นการสรุปสาระสำคัญให้ผู้อื่นทราบ จึงต้องเขียนใจความสำคัญสั้นๆ ผู้สรุปเรื่องต้องฟังหรืออ่านอย่างตั้งใจ หาความ

คิดสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่องให้ได้ แล้วนำมา
เขียนเรียบเรียงด้วยคำพูดของตนเอง ไม่ต้องมีรายละเอียด

ตัวอย่าง

อ่านข้อความต่อไปนี้

การวิ่งเป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่งที่ได้รับคามนิยม
มาก ปัจจุบันมีการพูดถึงการวิ่งเพื่อสุขภาพกันมาก เพราะการวิ่ง
เป็นการช่วยให้โลหิตไหลเวียนดีขึ้น ทำให้หัวใจและหลอดเลือด
แข็งแรงขึ้น รูปร่างและทรวดทรงก็จะสวยงามดีขึ้น การวิ่งยังช่วย
ให้จิตใจและอารมณ์แจ่มใส อย่างไรก็ตามการวิ่งทำให้ร่างกาย
ต้องเสียเหงื่อ ฉะนั้นผู้วิ่งควรดื่มน้ำก่อนวิ่ง ระหว่างวิ่ง และหลัง
การวิ่ง เพื่อทดแทนการเสียน้ำจากร่างกาย น้ำดื่มควรเป็นน้ำเย็น
ไม่ควรดื่มน้ำที่ผสมน้ำตาล สำหรับผู้ไม่เคยวิ่งมาก่อน ไม่ควรวิ่ง
อย่างหักโหม ควรวิ่งอย่างเหยาะๆ ช้าๆ ประมาณห้านาทีสลับ
กับการเดินเร็วๆ ห้านาที มิฉะนั้นจะเกิดการปวดเมื่อยตาม
กล้ามเนื้อ

เขียนสรุปเรื่อง

การวิ่งเป็นการออกกำลังกายทำให้เลือดหมุนเวียน หัวใจ
และหลอดเลือดแข็งแรง รูปร่างจะสวยงามขึ้น และยังทำให้จิตใจ
แจ่มใส ผู้วิ่งควรดื่มน้ำเย็นมากๆ ก่อนวิ่ง ระหว่างวิ่งและหลังวิ่ง
ผู้ไม่เคยวิ่งควรวิ่งเหยาะๆ ช้าๆ ประมาณห้านาทีสลับกับการเดิน
เร็วๆ ห้านาที เพื่อไม่ให้เกิดการปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อ

การอภิปรายกลุ่ม

การอภิปรายกลุ่ม เป็นการประชุมปรึกษาหารือกัน อาจใช้ในการศึกษาหาความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือประชุมปรึกษาหารือในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ปรึกษาหารือในการจัดงาน เป็นต้น

ลักษณะการอภิปรายกลุ่ม ผู้ประชุมอภิปรายจะมี จำนวนเท่าใดก็ได้ แต่ไม่ควรเกิน ๑๕ คน แต่การอภิปราย กลุ่มเพื่อการศึกษาหาความรู้ในห้องเรียนไม่ควรเกิน ๑๐ คน ทุกคนจะต้องพูดแสดงความคิดเห็น ขณะผู้อื่นพูดจะต้องฟัง การอภิปรายกลุ่มจะต้องมีประธาน ๑ คน มี เลขานุการ ๑ คน

หน้าที่ของประธานเป็นผู้ดำเนินการประชุม โดยนำ ปัญหาหรือเรื่องที่จะประชุมมาแจ้งให้ผู้ประชุมทราบ เชิญให้ผู้ประชุมพูดแสดงความคิดเห็นได้ทั่วถึง และสรุปเรื่องที่ ประชุม

หน้าที่ของเลขานุการ เป็นผู้จดบันทึกการประชุมและ ทำรายงานการประชุม

ตัวอย่าง

รายงานการประชุมกลุ่ม
เรื่อง
ทำอย่างไรเราจึงจะมีความก้าวหน้า
ณ ห้องเรียนชั้น ป.๔/๒
วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๓๕

ผู้เข้าประชุม

๑.	เด็กชายสุนันท์	ใจอารี	ประธานการประชุม
๒.	เด็กชายสุรัชย์	นิยมพุด	กรรมการ
๓.	เด็กหญิงสุนิสา	มาดี	กรรมการ
๔.	เด็กหญิงกรองแก้ว	เรียนเก่ง	กรรมการ
๕.	เด็กชายปัญญา	สอนดี	กรรมการและ เลขานุการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น.

ที่ประชุมได้พิจารณาหัวข้อเรื่อง ทำอย่างไรจึงจะมีความก้าวหน้า ที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน สรุปสาระการประชุมได้ดังนี้

๑. คนทุกคนต้องการความก้าวหน้าในชีวิตด้วยกันทั้งนั้น เพื่อชีวิตที่มีความสุข

๒. เมื่อเป็นนักเรียนต้องเอาใจใส่ต่อการเรียนไม่เกียจคร้าน

๓. การคบเพื่อนต้องเลือกคบเพื่อนที่ดี หลีกเลียงเพื่อนที่ไม่ดี

๔. การประพฤติต้องประพฤติตนเป็นคนดี ไม่ประพฤติเกเร ให้เป็นที่เดือดร้อนของครูและพ่อแม่

ปิดประชุมเวลา ๑๐.๒๐ น.

ปัญญา สอนดี
บันทึกการประชุม

การอ่านกราฟ

กราฟ คือ เส้นหรือภาพที่แสดงความเปลี่ยนแปลงของเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นอย่างเด่นชัดเช่น เลี้ยงไก่ไว้ ๗,๐๐๐ ตัว จำนวนไข่ไก่ที่เก็บขายได้ในแต่ละเดือนเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันจะเห็นว่าในแต่ละเดือนจะเก็บได้เท่ากันหรือต่างกันเท่าใด ซึ่งจะเห็นได้ชัดเมื่อเขียนเป็นกราฟ กราฟมีหลายชนิด เช่น กราฟรูปภาพ กราฟเส้น กราฟแท่ง กราฟรูปภาพจะเขียนง่ายที่สุด

ตัวอย่างกราฟรูปภาพ

○ แทนจำนวนไข่ไก่ ๑,๐๐๐ ฟอง

พฤษภาคม	○ ○ ○ ○ ○
เมษายน	○ ○ ○ ○
มีนาคม	○ ○ ○ ○ ○
กุมภาพันธ์	○ ○ ○ ○ ○ ○
มกราคม	○ ○ ○ ○ ○

อ่านบทร้อยกรอง

พ่อถามว่า “อะไรเอ๋ยไวที่สุด อยู่ในตัวมนุษย์เป็นจุดหมาย”
 จันเฝ้าเพียรคิดย่ำถึงคำทาย จนนตาลายจึงยอมแพ้ไม่เงงอน

พ่อเฉลยเอ่ยความตามเหตุผล “ความคิดคน” ไวที่สุดไม่

หยุดหย่อน

คิดโน่นนี่ใกล้ไกลไม่ขาดตอน

คิดยกย่อนไปมาสารพัน

พ่อบอกว่าคนเรานี้มีสมอง
 คิดเครื่องกลเครื่องจักรมากมายครัน

ไว้ไตร่ตรองหาทางคิดสร้างสรรค์
 ด้วยมุ่งมั่นได้เบาแบ่งแรงงานคน

พ่อบอกว่าเมื่อเรานี้มีสมอง
 รู้จักใช้และควบคุมเครื่องจักรกล

เราก็ต้องรู้จักโทษประโยชน์ผล
 อย่าเผลอดนไปเป็นทาส

อนาถเอ๋ย

อ่านเสริมบทเรียน

คอมพิวเตอร์ทำงานได้อย่างไร

เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือชื่อในภาษาไทยว่า “สมองกล” เป็นเครื่องไฟฟ้าที่ช่วยทำงานผ่อนแรง และทุ่นเวลาของคนยุคใหม่ ปัจจุบันนี้ไม่ว่าจะเป็นสำนักงาน ธนาคาร โรงงานอุตสาหกรรม ยวดยานพาหนะ หรือระบบสื่อสารมวลชนต่างๆ ต่างก็ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ควบคุมการทำงานทั้งสิ้น

ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์ขณะทำงาน ประกอบด้วยชุดคำสั่งหลายประเภทคือ ชุดคำสั่งควบคุม ตัวแปลชุดคำสั่ง และชุดคำสั่งใช้งาน เราเรียกชุดคำสั่งประเภทต่างๆ ที่ทำงานร่วมกัน จนสามารถทำงานตามที่เรารู้ต้องการได้ว่า “ระบบการสั่งงานคอมพิวเตอร์”

คอมพิวเตอร์ทำงานโดยมีชุดคำสั่ง ทำหน้าที่กำหนดการทำงาน ชุดคำสั่งบางชนิดใช้ในการเล่นเกม บางชนิดใช้บันทึกข้อมูล คำนวณตัวเลขและสถิติต่างๆ ตลอดจนตรวจสอบและประมวลข้อมูล โรงเรียนต่างๆ อาจใช้คอมพิวเตอร์บันทึกประวัติ เก็บคะแนนของนักเรียน ใช้ทำสื่อการเรียนการสอน และอื่นๆ อีกมาก

เมื่อผู้ใช้คอมพิวเตอร์ต้องการใช้คำสั่งชุดใด ก็เลือกแถบหรือจานคำสั่งที่ต้องการ ป้อนเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งต่อกับจอโทรทัศน์ แล้วออกคำสั่งด้วยการกดแป้นอักษรที่กำหนด เกมที่เราต้องการเล่นหรือข้อมูลต่างๆ ที่ต้องการจะปรากฏบนจอโทรทัศน์ให้เราทำงานได้รวดเร็วทันใจ

บทที่ ๙

พระอภัยมณี

ตอนสุดสาครตามหาพระบิดาและเข้าเมืองผีดิบ

เรื่องพระอภัยมณีเป็นนิทานคำกลอน พระศรีสุนทรโวหาร (ภู่) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า สุนทรภู่ เป็นผู้แต่ง พระอภัยมณีเป็นนิทานคำกลอน มีเนื้อเรื่องสนุก กลอนไพเราะ และสอดแทรกคุณธรรมที่เป็นคติสอนใจ มีเรื่องย่อ ดังนี้

ท้าวสุทศน์เจ้าเมืองรัตนาและนางประทุมเกสรพระมเหสี มี

โอรสสององค์ชื่อ พระอภัยมณีและศรีสุวรรณ เมื่อโอรสทั้งสองเจริญเติบโตได้ลาพระบิดาและพระมารดาไปเรียนวิชาเพื่อปกครองบ้านเมือง พระอภัยมณีเลือกเรียนวิชาเป่าปี่ ศรีสุวรรณเลือกเรียนวิชากระบี่กระบอง เมื่อโอรสทั้งสองเรียนวิชาจบก็กลับบ้านเมือง ท้าวสุทัศน์โกรธมากที่โอรสเรียนวิชาที่ไม่เกี่ยวกับการปกครองบ้านเมือง จึงดำหนิต่อหน้าเสนาอำมาตย์ พระอภัยมณีและศรีสุวรรณรู้สึกอับอายจึงพากันออกจากบ้านเมือง ระหว่างทาง

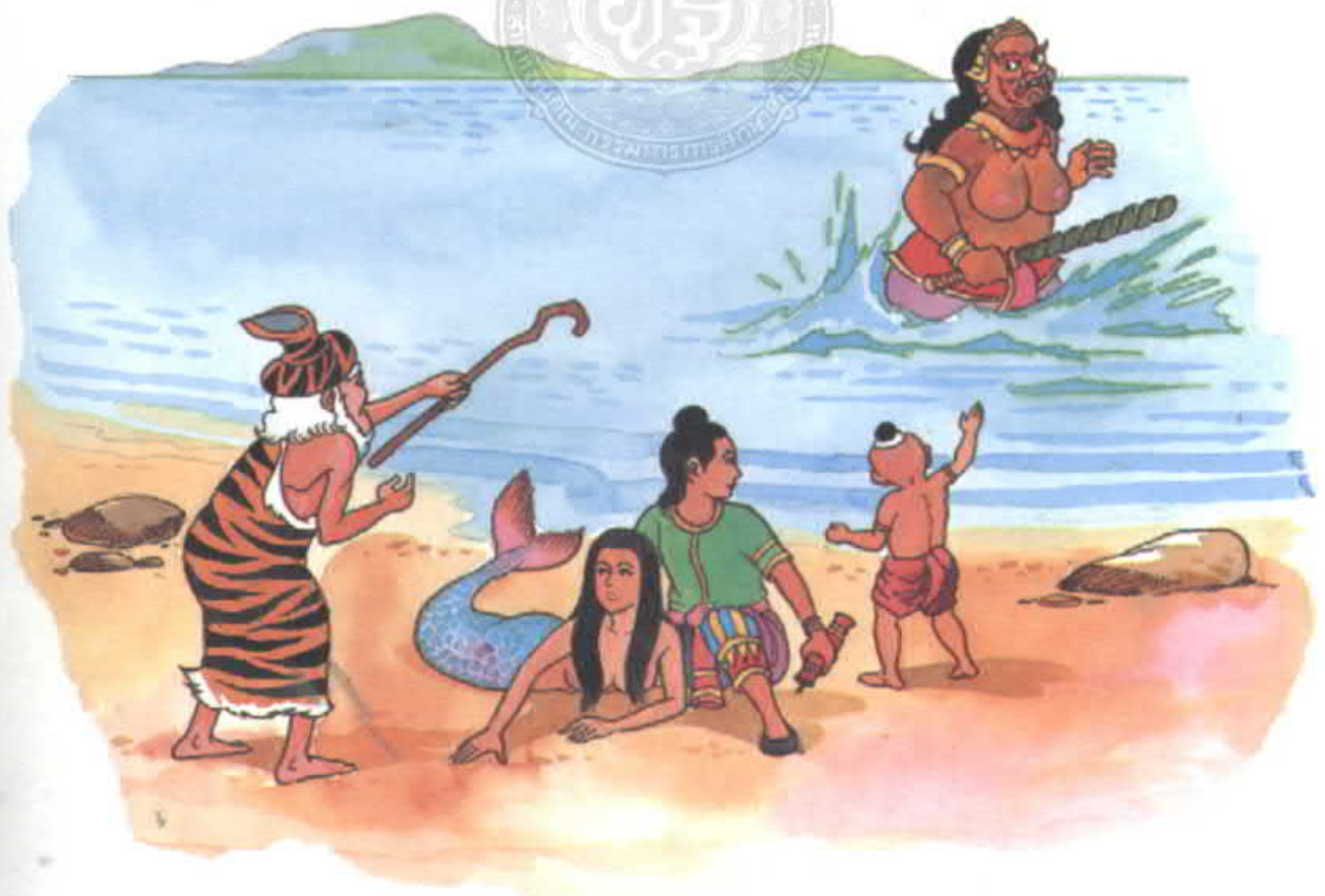
ได้พบกับพราหมณ์สามคนชื่อ วิเชียร โมรา และसानนท์ ทุกคนได้แสดงวิชาที่ตนเรียนมา พระอภัยมณีได้เป่าปี่ให้ฟัง พราหมณ์ทั้งสาม และศรีสุวรรณได้ฟังเพลงปี่ก็หลับไป

ขณะนั้นนางผีเสื้อสมุทรกำลังออกหากิน นางได้ยินเสียงปี่ก็เที่ยวตามหาเสียงนั้น จนได้พบพระอภัยมณีก็เกิดความรัก นางผีเสื้อสมุทรจับพระอภัยมณีไปไว้ในถ้ำที่เกาะกลางสมุทร นางได้แปลงกายเป็นหญิงสาว พระอภัยมณีอยู่กับนางผีเสื้อสมุทร จนมีโอรสองค์หนึ่งชื่อ สิ้นสมุทร

วันหนึ่งนางผีเสื้อสมุทรออกไปหากิน สิ้นสมุทรได้หนีออกไปเที่ยวนอกถ้ำและจับเงือกสองตัวเมียมาให้พระอภัยมณี พระอภัยมณีเล่าเรื่องของตนให้ฟัง เงือกทั้งสองจึงอาสาพาพระอภัยมณีและสิ้นสมุทรหนี นางผีเสื้อสมุทรออกติดตามไปทันและจับเงือก

ทั้งสองฆ่าเสีย นางเงือกผู้เป็นลูกสาวพาพระอภัยมณีหนีต่อไป จนถึงเกาะแก้วพิสดาร พระฤๅษีช่วยไว้จนทุกคนปลอดภัย พระอภัยมณีได้นางเงือกเป็นเมีย

ท้าวสิลราชผู้ครองเมืองผลึกพาพระธิดาชื่อนางสุวรรณมาลี เทียวชมทะเลมาจนถึงเกาะแก้วพิสดาร พระอภัยมณีและสินสมุทร ขอโดยสารเรือกลับบ้านเมืองของตน พระอภัยมณีได้ไปรำลือนางเงือกและทราบนางเงือกตั้งครรภ์จึงได้มอบแหวนและ ปิ่นปักผมให้นางเงือกไว้ นางผีเสื้อสมุทรรู้ข่าวว่าพระอภัยมณี โดยสารมากับเรือสำเภาก็ออกติดตาม นางทำให้เกิดพายุปั่นป่วน จนเรือสำเภาแตก ท้าวสิลราชจมน้ำสิ้นพระชนม์ สินสมุทรพานาง

สุวรรณมาลีว่ายน้ำไปถึงเกาะแห่งหนึ่งและพบโจรสลัดจึงขอโดยสารเรือกลับบ้านเมือง ส่วนพระอภัยมณีว่ายน้ำหนีนางผีเสื้อสมุทรไปขึ้นบนเกาะแห่งหนึ่งและได้เป่าปี่จนทำให้นางผีเสื้อสมุทรขาดใจตาย

นางเงือกอาศัยอยู่บนเกาะแก้วพิสดาร ได้คลอดลูกชายชื่อสุดสาคร พระฤๅษีเลี้ยงสุดสาครจนอายุได้สามขวบ วันหนึ่งสุดสาครเที่ยวเล่นไปพบม้านิลมังกร พระฤๅษีจึงเลกหวายให้สุดสาครจับม้านิลมังกรไว้เป็นพาหนะเพื่อติดตามหาพระบิดา พระฤๅษีได้เล่าเรื่องของพระอภัยมณีให้สุดสาครฟัง สุดสาครจึงขอออกติดตามหาพระบิดา และได้ไปร่ำลานางเงือกผู้เป็นมารดา ดั่งนิทานคำกลอนต่อไปนี้

กุมารสุดสาครยกกรราบ
ถือไม้เท้าก้าวมาศาลาลัย
มาเฝ้าอมเขาสาโคมเห็นโยมตื่น
นางเห็นลูกผูกขวาทาเจริญ
ความดีใจให้ว่าพระดาบส
จะเปลื้องปลดอดนมเป็นสมภาร

มูนีน้อยค่อยนั่งจะสั่งแม่
จะออกคำอำลาให้อาวรณ์

น้ำตาอาบอุตล่ำหิฝนสะอื่นให้
สู้แข็งใจจงพระยาอาชาเดิน
ดอนสะอื่นอ้างว้างจะห่างเหิน
สำรวจมเดินดั่งมหาสิทธิอาจารย์
ช่างสร้างพรตงดงามทราชมสงสาร
เจียวหรือฉานโมทนาสถาวร ฯ
แต่แลแลแล้วก็ขึ้นสะอื่นอ่อน
สะท้อนดอนฤทัยมิใคร่ลา

แล้วว่าฉันบรรพชาวันนี้
วันหนึ่งปู่ผู้เฒ่าเล่าลูกยา
พลอยสำเภาเขาไปจะได้สุข
มรคาสารพัดจะขัดเคือง

ลูกจะมาลาตามไปถามข่าว
ถ้าเงินจุกทุกซ์ทับถึงอับจน
ชนนีดีฉันฝากกับปู่แล้ว
อย่าถือโทษโปรดให้ลูกไคลคลา

นางเงือกน้ำกำสรดสลดจิต
จะทานทัดขัดไฉนมิให้จร
นางดูหน้าอาลัยใจจะขาด
สะอื้นอื้นตันใจอาลัยลาน
ไอ้ทูนหัวตัวแม่นี้ไม่ห้าม
แต่ปราณีที่ไม่แจ้งรู้แห่งทาง
เคยกินนมชมชื่นระรื่นรส
ทั้งย่อมเยาว์เบาความได้สามปี
ต้องลมแดดแผดเผาจะเศร้าสร้อย
กันดารแดนแสนไกลพ่อไม่เคย
แสนสงสารมารดาอุตส่าห์ถนอม
เหมือนดอกไม้ไกลต้นจะหล่นโรย
แม่น้ำเลื่อยเมื่อยเหน็บจะเจ็บป่วย

ให้กุศลชนนี้จงหนักหนา
ว่าบิดาทกยากมาจากเมือง
หรือเป็นทุกข์ทนอยู่ไม่รู้เรื่อง
จะถึงเมืองเหมือนหมาย

หรือวายชนม์

พอให้ท้าวเธอรู้จักเสียสักหน
จะสู้ทนยากแค้นแทนบิดา
จะผ่องแผ้วพักอยู่ในคุหา
ตามศรัทธาที่ฉันคิดถึงบิดร ฯ

สุดจะคิดคับทรวงดวงสมร
สุดสาครของแม่จะแดดาล
ดังฟ้าฟาดทรวงแยกให้แตกฉาน
แสนสงสารโคกกาแล้วว่าพลาง
สุดแต่ตามใจปองอย่าหมองหมาง
จะอ้ำว้างวิญญานในวารี
พ่อจะอดนมหมองละอองศรี
เล็กเท่านี้นี้จะไปกระไรเลย
ทั้งกล้วยอ้อยพ่อจะได้ไหนเสวย
จะหลงเลยลดเลี้ยวอยู่เดียวโดย
จะชুবดมเมื่อดมผิวจะหิวโหย
น้ำค้างโปรยปรายต้องจะหมองมัว
ใครจะช่วยอนุกุลพ่อทูนหัว

ทั้งผีกลางกลางชลาลัยน่ากลัว
สารพัดมัจฉาก็กล้าหาญ
ทั้งครุฑาวายุภัสสนกหัสติน
เห็นเดินหนคนเดียวจะเฉียวฉาบ
น่าใจหายตายเป็นไม่เห็นกัน

จะจับตัวฉีกเนื้อเป็นเหยื่อกิน
ในกลางย่านยมนาชาลสินธุ์
เที่ยวโบยบินบนอากาศไม่ขาดวัน
พิฆาตคาบเช่นฆ่าให้อาสัญ
แม่พริ้นพริ้นเพราะว่าเจ้า

ยังเยาว์นัก

ถึงสืบรู้บุราณท่านเฉลย

ไม่เหมือนเคยฝึกสอนด้วย

อ่อนคักดี

อย่าจู้จู้ถูกนวลูกรัก

จงคิดหนักหน่วงใจดูให้ดี ฯ

สุดสาครวอนว่าอย่าปรารภ
ไม่เท่าของป้องกันของฉันมี
อึ่งเล่าเจ้าตาวิชาหลัง
อย่าหวาดหวั่นพริ้นใจที่ไพริน
ที่พ่ออยู่ปู่ชิวถี่แล้ว
จำสำคัญมันคงไม่วงเวียน
ถึงยังเด็กเหล็กเพชรไม่เข็ดขอน
จะลำบากยากแค้นเพราะแทนคุณ
นางรู้ว่าอาจารย์บอก

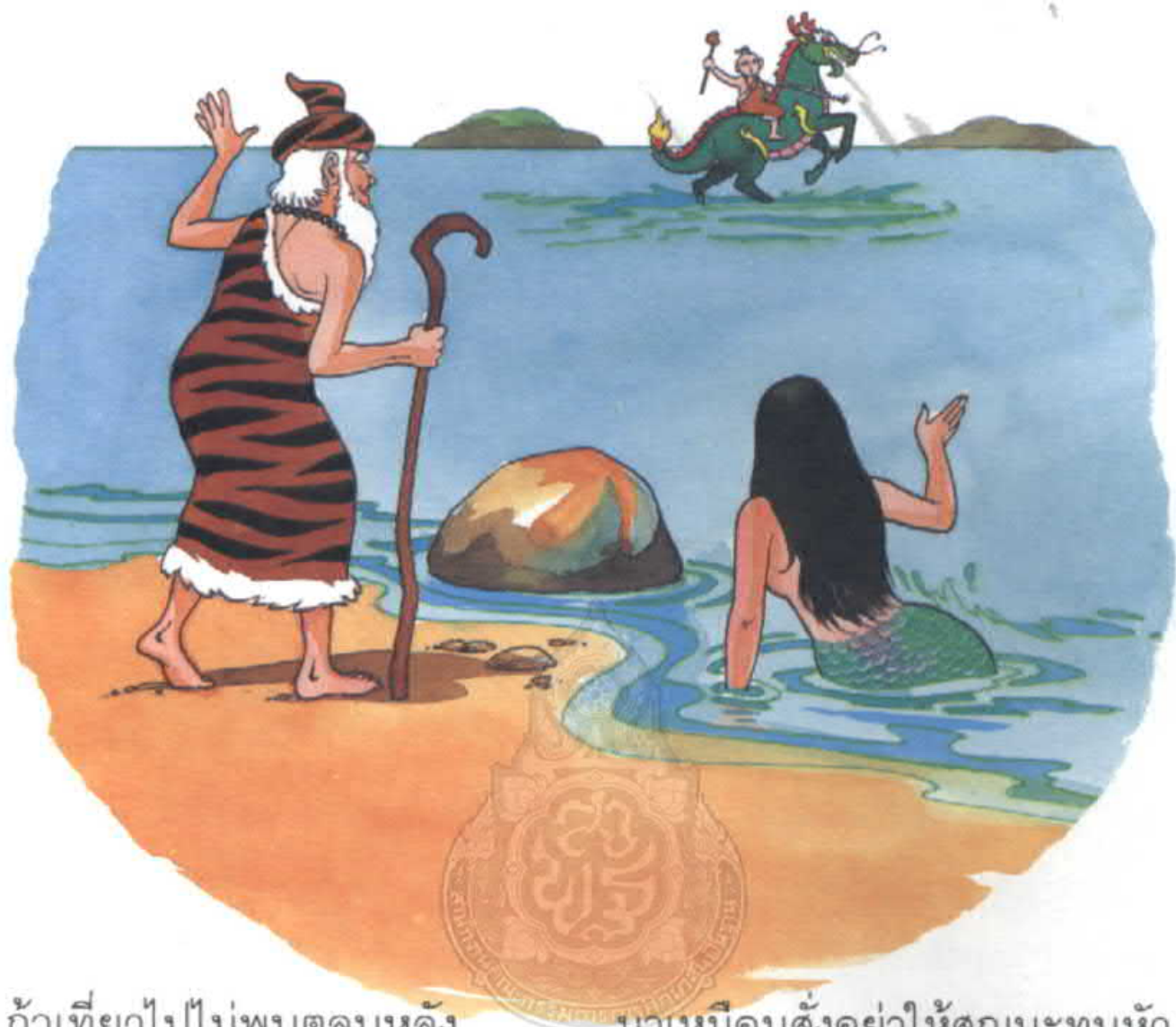
ถึงพานพบผีกลางกลางวิถี
ทั้งม้าขี่เขี้ยวเพชรเกล็ดเป็นนิล
ได้สอนสั่งเสร็จสมอารมณ์ถวิล
ถึงของกินก็พอเสาะตามเกาะเกียน
ประเทศแถวทางทิศสถิตเสถียร
จะพากเพียรพยายามไปตามบุญ
จะเจาะซอนเชิงลำเนาภูเขาชุน
ก็ได้บุญเบื่องหน้าขอลาไป ฯ
ที่เศร้าสร้อยสร้างเลื่อมเพราะ

หลานน้อย

เลื่อมใส

ฤาษีช่วยด้วยแล้งเห็นไม่เป็นไร
พ่อไปปะพระบิดาแล้วอย่ากลับ
แม่นลูกยามาสุกสนุกสบาย

ค่อยวางใจจึงว่าแม่อีกแก่กาย
จงอยู่กับภูวนาทเหมือนมาดหมาย
ถึงแม่ตายเสียก็ไม่อาลัยตัว

ถ้าเที่ยวไปไม่พบตลบหลัง
 แม่อยู่นี่มิเป็นไรดอกไม้มัก
 พ่อไปถึงจึงทูลมูลเหตุ
 ว่าชาตินี้มีได้ปะกับพระองค์
 แล้วเงื่อนน้ำอำนวยอวยสวัสดิ์
 ให้พบปะพระบิดาดังอาลัย

ฤๅษีสุดสาครรับพรแม่
 จึงสั่งซ้ำว่าไม่ช้านาน

มาเหมือนสั่งอย่าให้สูญนะทุนหัว
 จะฝากตัวดาบสจนปลดปลง
 ให้ทรงเดชทราบความตามประสงค์
 ขอดำรงรอนบาททุกชาติไป
 อย่าเคืองขัดขุนช่องให้ผ่องใส
 อรินทร์ภัยคลาดแคล้วอย่า

แผ้วพานฯ

จะห่างเหินวนจิตคิดสงสาร
 สำเร็จการก็จะมาหามารดร

แล้วลานางย่างเยื้องช้าเลื่อง

เหลียว

ขึ้นทรงนั่งหลังพระยาม้ามังกร

ให้เปล่าเปลี่ยวเสียวทรวง

สะท้อนถอน

แล้วหยุดหย่อนยืนยัง

เหลียวหลังแล

เห็นศาลาอาลัยเพียงใจขาด

สะอื้นให้ใจคอให้ท้อแท้

ชูลีกรวอนว่าเทพารักษ์

ช่วยคุ้มครองป้องปัดกำจัดภัย

แล้วแลเล็งเพ่งพิศทิศพายัพ

อัสตรถอนถีบสุธาธาร

ดูลิวลิวปลิวต่ายไปตามคลื่น

จะนิราศแรมร้างไปห่างเห

คิดถึงแม่ถึงตายิ่งอาลัย

ซึ่งสำนักเนินผาชลาลัย

เทพไททิพโสตจงโปรดปราน

ขยับขับม้าก้าวดูห้าวหาญ

ควบทะยานเหยียบน้ำไม่ซ้ารอย

เหมือนเดินพื้นแผ่นดินดลิ่งวัง

หยอยหยอย

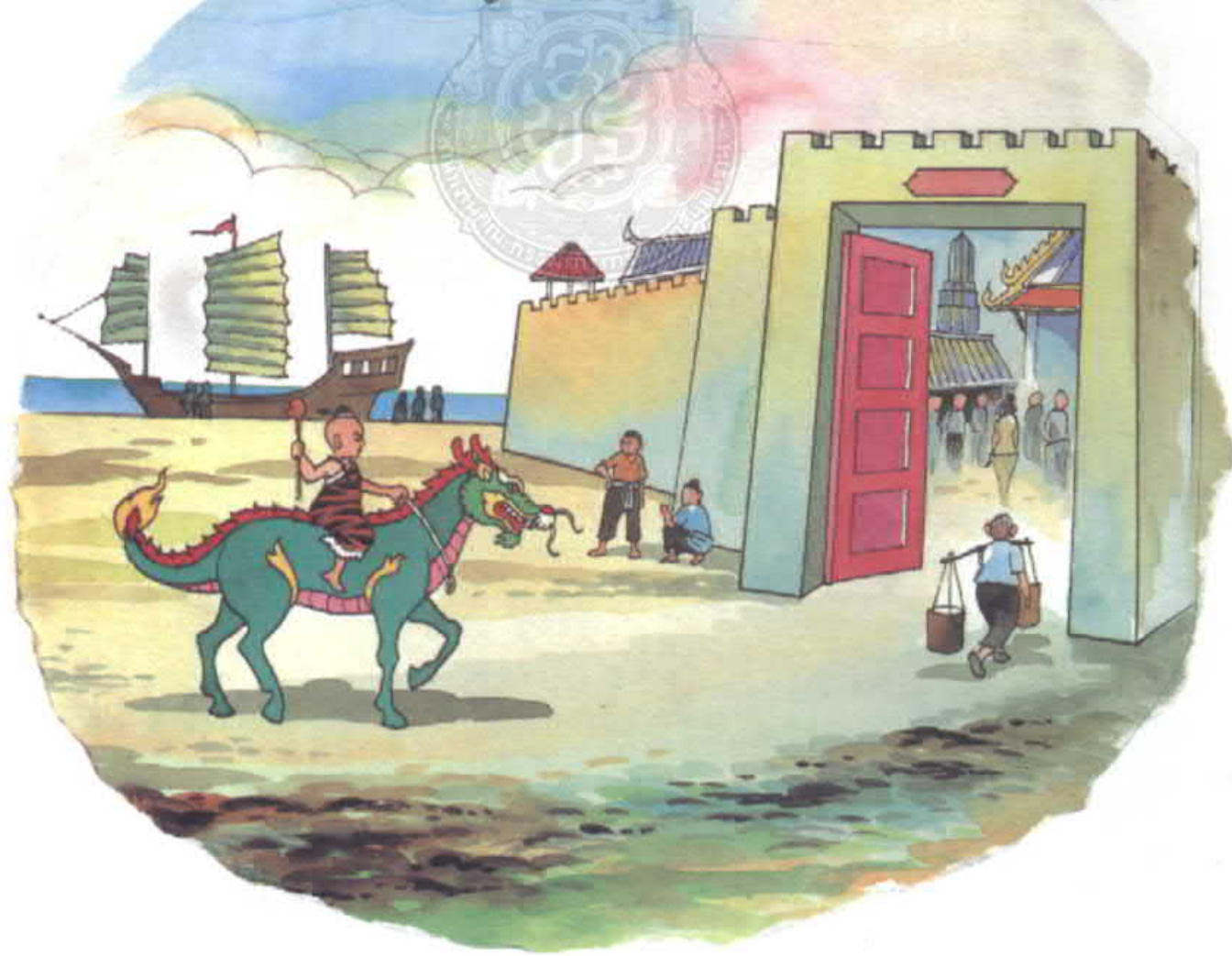

ยิ่งลมกล้าม้าโลดกระโดดลอย
 ดูกว้างขวางว่างโวก้องโล่งลิ่ว
 ล้วนละเมาะเกาะใหญ่แต่ไกลตา
 ถึงเมืองลุ่มจมสมุทรมนุษย์
 ม้วย

เห็นมนุษย์สุดอยากปากยิบยิบ
 เป็นถิ่นฐานบ้านเมืองเรืองอร่าม
 ตลาดน้ำเรือสัญจรเที่ยวคอนพาย
 สุดสาครอ่อนแอครั้นแลเห็น
 ทั้งแลเห็นเด่นรำน่าสำราญ

พระหน่อน้อยนั่งชมยมนา
 เห็นรื้อรื้อเรียรายทั้งซ้ายขวา
 อุปมาเหมือนหนึ่งแหนแลลิลิบฯ
 ประกอบด้วยยักษ์นี้พวกผีดิบ

เสียงซุบซิบเสแสร้งจำแลงกาย
 ทั้งตีกรามเรื้อนเรื้อดูลือหลาย
 บ้างร้องขายข้าวของที่ต้องการ
 คิดว่าเป็นปัตพินที่ถิ่นฐาน
 เขาเรียกขานขับม้าเข้าธานี

เข้าประตูดูกำแพงตะแคงคว่ำ
เป็นเงาเงาเข้ากลุ่มมรุมราวี
ถูกเนื้อตัวหัวขาดลงกลาดเกลื่อน
บ้างอยากกินลิ้นแลบ

แปลบแปลบมา

ม้ามังกรถอนถีบถีบสะบัด
สังหารผีรพลอยู่จนพลบ
พวกผีดิบสิบโกฏิมันโลดไล่
แต่หลอนหลอกออกอัดสกัดแสง
กุมาราม้าทรงเฝ้าหลงรบ
ถึงเจ็ดวันมันไม่แตกไม่แยกย้าย

อยู่ในน้ำเก่าแก่เห็นแต่ผี
กุมารดีด้วยไม้เท้าพระเจ้าตา
ยังพวกเพื่อนคึกคักมานักหนา
กุมารกล้ากลอกกลับเข้ารับรบ

เอาหางรัดรากับนาคทั้งปากขบ
เห็นเพลิงคบล้อมรอบขอบกำแพง
จะเข้าไกลักลวมนต์ขนแสยง
ด้วยมันแก้งจะให้วนอยู่จนตาย
เที่ยวตลบไล่ผีไม่หนีหาย
จนม้าว่ายน้ำเวียนเวียนจะจม

ทั้งตัวสุดสาครก็อ่อนจิต
พอเสียงดังหึ่งห่ากลางลม
เห็นโยคีขี่เมฆมาเสกเวท
ขึ้นหยุดยั้งนั่งบนใบเสมา
มาถึงนี่ผีพร้อมเข้าล้อมหลาน

รำลึกคิดถึงเจ้าตาที่อาศรม
ปีศาจจมนหายรีบไปลับตา
จึงอาเพศพวกผีหนีคาถา
ไหว้เจ้าตาทูลถามดูตามแคลง
คิดว่าบ้านถิ่นประเทศเป็น

เขตแขวง

เข้าหักหาญราญรอนจนอ่อนแรง นี่กำแพงเมืองตั้งแต่ครั้งไรฯ

โยคีครูผู้เฒ่าจึงเล่าเรื่อง
เพราะพราภพระโคดมจึงจมไป
เมื่อแรกล่มสมเพชพวกมนุษย์
พลไพร่ไม่น้อยสักร้อยล้าน
แม่น้ำเรือซัดพัดเข้ามาเหล่านี้
อย่ารอร้งบังอาจจะพลาดพลั้ง

ไปข้างหน้าถ้าพบมันรบอีก
มันเข้าใกล้ไม้ถือที่มีอดี

สงสารหน่อบพิตรอิศเรศ
พอลับหน้าดาบสลดใจ
มังกรกลายวายน้ำเหมือนเดินบก
เหมือนสำเภาเขาแล่นเมื่อลมดี
ครั้นรุ่งเช้าเข้าเกาะขึ้นเสาะหา
กำดัดแดดแผดหนักก็พักนอน
ครั้นพื้นองค์ทรงนิลสินธพ
สันโดษเดียวเปลี่ยวกาย

คล้ายคล้ายไป

นี่คือเมืองท้าวปักกาภาษาไสย
เห็นแต่ใบเสมายู่ช้านาน
ม้าม้วยมุดมรณานักหนาหลาน
อดอาหารหิวตายจึงร้ายแรง
เป็นเหยื่อผีพวกมันล้วนชั้นแข็ง
ออกกำแพงไปเสียเจียว

ประเดี๋ยวนี้

จงเลียงหลักเลยไปในวิถี
พระมุนีแนะอุบายแล้วหายไป ฯ
ได้ทราบเหตุครูแจ้งแถลงไข
ลงจากใบเสมาชั้นพาชี
พอเดือนตักตัดทางกลางวิถี
เรื้อยเรื้อยรีเร็วมาในสาคร
ผลผลาปรางปริงริมสิงขร
ม้ามังกรกินปลาประสาใจ
มาไม่พบเกาะแก่งตำแหน่งไหน
กำหนดได้เดือนเศษถึงเขตคน ฯ

คำใหม่ในบทเรียน

กร กระป๋อง กระบอง กลอกกลับ กลาดเกลื่อน กลุ่ม กันดาร
 กำดัด กำสรด กีบ กุศล เกล็ด เกาะเกียน (เกาะแก้วพิสดาร) โกฎิ
 ขบ ขลัง ขึ้น ขุน เข็ดขอน แขวง คติ ครุฑา คลาดแคล้ว คอน
 คาถา คุณธรรม คุณา โคม ไคลคลา เจื่อม จำแลงกาย จู่จู่
 เจาะซอน เจียน เจียว ใจสลด เฉลย ฉินฉุก ฉะฉาบ ขญา
 ชนนี้ ชลา ชลาสินธุ์ ชำเลียง ชูลี ช้ำ ชุบชิบ ชุบผอม ดวงสมร
 ดาบส ดีฉั่น ดูถูก เดียวโดย แดดาล ตกยาก ตลบ ตะแคง ตั้งครรภ์
 ตันใจ ต่าย ตีกราม ถิ่นฐาน ถีบ แกลง ทรงเดช ทรวง ท้อแท้ ทานทัด
 (ท้าวปักกา) (ท้าวสิลราช) (ท้าวสุทัศน์) ทิพโส ตพไท เทพารักษ์
 ธานี (นกหัสติน) นาค นางเงือก (นางประทุมเกสร) (นาง
 สวรรณมาลี) นิราศ นิล บพิตร บรรพชา บิดร บุราณ ไบยบิน
 ปราง ปริง ปะ ปัดพิน ปั่นป่วน ปิ่น ปี่ เปลี่ยว เปลืองปลด
 แปลงกาย แปลบ โปรดปราน โปรยปราย ผลา ผ่องแผ้ว ผีดิบ ผีสง
 ผีเสื้อสมุทร ผัดเผา แผ้วพาน ผืน พรต พระโคดม พระฤาษี
 (พระศรีสุนทรโวหาร) (พระอภัยมณี) พรัน พราก พรหมณ์ พาชี
 พาย พายัพ พินาศ พิศ เพ่ง เพลิงคบ ไพริน ฟีน ภูวนาถ มนต์
 มรคา มหาสิทธิอาจารย์ มเหสี มัจฉา มาดหมาย มารดร มุนี
 มูลเหตุ เมืองผลึก เมืองรัตนา เมื่อยเหน็บ โมทนา (โมรา) ไม้เท้า
 ยมนา ยอมเยาว์ ยักขินี ยั้ง ยากแค้น ย่างเยื้อง ย่าน ยิบยิบ โยคี
 ะริน รัต ร้าง ราวี ริว เรียราย แรม ฤทัย ลดเลี้ยว ละเมาะ
 ละโล่ง ลั่น ลำเนา ลิบ ลีว เล็ง เลื่อมใส แลบ โลด วงเวียน

ว่างไว้ (วายุภัส) วิเชียร วิญญาน์ วิถี เวท (ศรีสุวรรณ) ศักดิ์
 เสร้าสร้อย สกัตสแกง สถาวร สมเพช สมภาร สร้าง สลด สะท้าน
 สันโดด สาคร (सानนท) สาระพัด สำนวน สำเภา สิงขร สินธพ
 (สินสมุทร) สุธาธาร เสแสรัง เสก เสถียร เสนาอำมาตย์ เสมา
 เสาะ แสยง หั่งห่าง หนักหน่วง หมองหมาง หยอยหยอย
 หลอนหลอก หวน หวาดหวั่น ห่างเหิน หิว แหน ไหย อนึ่ง
 อนุกุล อร่าม อรินทร์ อ่อน อั้น อับอาย อัสดร อ่างว่าง อาชา
 อาลัยลาน อาวรณ์ อาศรม อาสัณ อำนวย อิศเรศ อุปมา

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

กำสรด	อ่านว่า	กำ-สด
โกฏี	อ่านว่า	โกด
ครุฑา	อ่านว่า	ครุด-ทา
ชฎา	อ่านว่า	ชะ-ดา
ชนนี	อ่านว่า	ชน-นะ-นี
ชลสินธุ์	อ่านว่า	ชะ-ลา-สิน
บพิตร	อ่านว่า	บอ-พิด
บรรพชา	อ่านว่า	บัน-พะ-ชา
ปัทมิน	อ่านว่า	ปัด-ทะ-พิน
ผลผลา	อ่านว่า	ฝน-พะ-ลา

ภูวนาถ	อ่านว่า	พู-วะ-นาถ
มรคา	อ่านว่า	มอ-ระ-คา
มรณา	อ่านว่า	มอ-ระ-นา
มัจฉา	อ่านว่า	มัด-ฉา
โมทนา	อ่านว่า	โม-ทะ-นา
ยมนา	อ่านว่า	ยม-มะ-นา
ฤทัย	อ่านว่า	รี-ไท
ศรัทธา	อ่านว่า	สัด-ทา
สถาวร	อ่านว่า	สะ-ถา-วอน
สถิตเสถียร	อ่านว่า	สะ-ถิต-สะ-เถียน
สารพัด	อ่านว่า	สา-ระ-พัด
สิทธิอาจารย์	อ่านว่า	สิต-ทา-จาน
สินธพ	อ่านว่า	สิน-ทบ
หัสติน	อ่านว่า	หัด-สะ-ดิน
อนุกุล	อ่านว่า	อะ-นุ-กุล
อัสดร	อ่านว่า	อัต-สะ-ดอน
อิศเรศ	อ่านว่า	อิต-สะ-เรต

อ่านคำที่มีไม้ทัณฑฆาต

เรียกว่า เครื่องหมายทัณฑฆาต วางไว้บนตัวอักษร เรียกตัวอักษรนั้นว่า ตัวการันต์ ไม่อ่านออกเสียงพยัญชนะตัวนั้น ตัวการันต์อาจมีหนึ่งหรือสองตัวก็ได้ เช่น

ฤทธิ	เป็นพยัญชนะการันต์ตัวเดียว
จันทร	เป็นพยัญชนะการันต์สองตัว
สายสิญจน์	เป็นพยัญชนะการันต์สองตัว

กษัตริย์	พันธู์	มนต์	ทิพย์
มนุษย์	วงศ์วาน	กลเล่ห์	สายสิญจน์
วายนม	อาจารย์	นักสิทธิ์	อุตสาห์
อาวรณ์	ประสงค์	พระองค์	พระนักรรรม
บิตุรงค์	อภิวันท์	พูนสวัสดิ์	หน่อนรินทร
พระแสงขรรค์	ชลาลินธุ์	เทพารักษ์	

เมื่อเราทำบุญบ้าน เราจะนำสายสิญจน์วงไว้รอบบริเวณบ้านเพื่อประสงค์จะให้เกิดสิริมงคลแก่เจ้าของบ้าน เมื่อพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ ท่านจะจับด้ายสายสิญจน์และเจริญพระพุทธมนต์ การเจริญพระพุทธมนต์ของพระสงฆ์ จะมีการอัญเชิญเทพยดาและเทพารักษ์ทั้งหลายให้มาร่วมอวยชัย และร่วมอนุโมทนาในการทำบุญแก่เจ้าของบ้านด้วย

ความรู้ทางภาษา

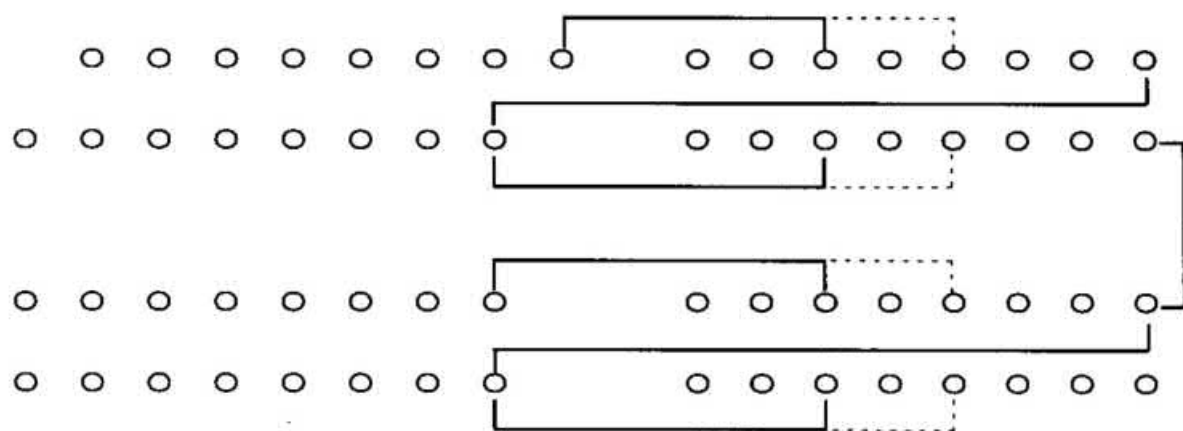
คำสัมผัส

คำสัมผัส คือคำที่มีเสียงคล้องจอง การแต่งกลอนจะต้องมีคำสัมผัสหรือคำที่มีเสียงคล้องจองจึงจะทำให้กลอนมีความไพเราะ

คำสัมผัสมี ๒ ประเภท คือ

๑. คำสัมผัสนอก เป็นการสัมผัสระหว่างวรรคที่เป็นแบบแผน ถ้าแต่งกลอนและขาดคำสัมผัสระหว่างวรรคถือว่าแต่งกลอนผิด

กลอนแปด ในวรรคหนึ่งๆ มี ๘ คำ ๒ วรรค เป็น ๑ คำกลอน ๒ คำกลอนหรือ ๔ วรรค เป็น ๑ บท คำสัมผัสจะมีดังนี้

๒. คำสัมผัสใน เป็นการสัมผัสคำในวรรคหนึ่งๆ จะมีหรือไม่มีก็ได้ ไม่ถือว่าเป็นการผิดลักษณะการแต่งกลอน

ถ้ามีคำสัมผัสมากก็มีความไพเราะมาก

ตัวอย่าง

อยู่วันหนึ่งถึงเวลาสิทธาเดมา ส้ารวมเข้านั่งฉานกุมารหนี
ลงเล่นน้ำปล้ำปลาในวารี แล้วขึ้นขี่ขับขวางไปกลางชล

คำสัมผัสนอก จะเป็นการ **สัมผัสสระ**

สัมผัสสระ เป็นการใช้คำประสมด้วยสระเดียวกัน ถ้า
มีตัวสะกดต้องเป็นตัวสะกดมาตราเดียวกัน เช่น

เดมา - เข้า หนี - วารี

วารี - ขี่

คำสัมผัสในมีทั้งสัมผัสสระ และสัมผัสพยัญชนะ

สัมผัสสระได้แก่

หนึ่ง - ถึง เวลา - สิทธา

ฉาน - กุมาร น้ำ - ปล้ำ

ขวาง - กลาง

สัมผัสพยัญชนะ เป็นการใช้คำในพยัญชนะเดียวกัน

เช่น

ลง - เล่น ปล้ำ - ปลา

ขึ้น - ขี่ - ขับ

คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์เป็นถ้อยคำที่ใช้กับบุคคลที่มีลำดับชั้นต่างกัน เป็นถ้อยคำที่แสดงถึงความเคารพนับถือกัน ได้แก่ ถ้อยคำที่ใช้กับ พระมหากษัตริย์ หรือพระบรมวงศานุวงศ์ (อ่านว่า พระ-บอ-รม-มะ-วง-สา-นุ-วง) เช่น พระมเหสี พระราชโอรส พระราชธิดา เป็นต้น หรือถ้อยคำที่ใช้กับพระสงฆ์ และบุคคลทั่วไป เพื่อให้เกิด ความสุภาพ ถ้อยคำที่เป็นคำราชาศัพท์ต้องใช้ให้ถูกต้องตามฐานะ ของบุคคล การใช้คำราชาศัพท์เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่คนไทย ทุกคนจะต้องเรียนรู้เพื่อใช้ให้ถูกต้องตามลำดับชั้นของบุคคล

ตัวอย่าง

ถ้อยคำที่ใช้กับพระมหากษัตริย์

พระมเหสี		หมายถึง	ภรรยา
พระโอรส	พระราชโอรส	หมายถึง	บุตรชาย
พระธิดา	พระราชธิดา	หมายถึง	บุตรสาว
พระบิดา	พระราชบิดา	หมายถึง	พ่อ
พระมารดา	พระราชมารดา	หมายถึง	แม่
พระแก้ว		หมายถึง	แก้ว
พระเชนย		หมายถึง	หมอน
พระอุ		หมายถึง	เปล
พระบาท		หมายถึง	เท้า
พระหัตถ์		หมายถึง	มือ

พระพักตร์	หมายถึง	ใบหน้า
บรรทม	หมายถึง	นอน
ประจวร	หมายถึง	ป่วย
ตรัส	หมายถึง	พูด
เสด็จ	หมายถึง	ไป
เสวย	หมายถึง	กิน
ประทับ	หมายถึง	นั่ง อยู่
ผนวช	หมายถึง	บวช

ถ้อยคำที่ใช้กับพระสงฆ์

ฉัน	หมายถึง	กิน
จำวัด	หมายถึง	นอน
สรงน้ำ	หมายถึง	อาบน้ำ
ทำวัตร	หมายถึง	สวดมนต์
นมัสการ	หมายถึง	ไหว้
มรณภาพ	หมายถึง	ตาย
อาพาธ	หมายถึง	ป่วย
โยม	หมายถึง	บิดามารดา

(เป็นคำที่พระสงฆ์ใช้เรียก)

ถ้อยคำที่ใช้กับบุคคลทั่วไป

๑. ไม่ใช่คำอุทานที่ไม่สุภาพ เช่น หือ หา ้วย เว้ย
๒. ไม่ใช่คำหยาบ เช่น ใ้นั้น ใ้นี้ ให้ใช้ สิ่งนั้น สิ่งนี้
มึง ให้ใช้ คุณ เธอ ูให้ใช้ ผม ฉัน ข้าพเจ้า

ตัวอย่าง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับบนพระเก้าอี้ในห้อง
พระโรง

พระธิดาบรรทมหลับอยู่ในพระอู่

พระสงฆ์จำวัดอยู่ในกุฏิ

นายกรัฐมนตรีไปนมัสการพระสงฆ์บนศาลาการเปรียญ

อ่านบทร้อยกรอง

คบคน

ถึงวังวัดเทียนถวายบ้านใหม่ข้าม

ก๊ีบตามเรือที่นั่งมา

กลางหน

ทุ่งละลิวทิวเมฆเป็นหมอกมน

สะพรั่งต้นตาลโตन्द

อนาถครัน

เจ้าของตาลรักหวานขึ้นปิ่นต้น

ระวังตนตีนมีระมัดมัน

เหมือนคบคนคำหวานรำคาญครัน

ถ้าพลั้งพลันเจ็บอก

เหมือนตกลตาล

(นิราศพระบาท สุนทรภู่)

อ่านเสริมบทเรียน

สุนทรภู่กวีเอกของโลก

สุนทรภู่เป็นชื่อเรียกกันทั่วไป ความจริงท่านมีบรรดาศักดิ์เป็นพระสุนทรโวหาร ชื่อเดิมท่านชื่อ ภู คนทั้งหลายจึงนำคำในบรรดาศักดิ์ของท่านว่า สุนทร กับชื่อเดิมว่า ภู มารวมกันเรียกว่า สุนทรภู่ ท่านเกิดในสมัยรัชกาลที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๓๒๙ บิดาเป็นชาวน่านกรำ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ส่วนมารดาเป็นชาวเมืองฉะเชิงเทรา เมื่อสุนทรภู่เกิดแล้วบิดามารดาหย่าร้างกัน บิดาไปบวชเป็นพระภิกษุที่บ้านกรำ ส่วนมารดามีสามีใหม่ มีบุตรหญิง ๒ คน ชื่อ จิม กับ นิม และมารดาได้เป็นนางนมพระธิดาในกรมพระราชวังหลัง สุนทรภู่อยู่กับมารดาในวังหลัง และได้ถวายตัวเป็นข้าในกรมพระราชวังหลังตั้งแต่วัยเด็ก สุนทรภู่จึงได้เรียนขนบธรรมเนียมประเพณีในวังตั้งแต่เล็ก และได้เรียนหนังสือที่สำนักวัดชีปะขาวหรือวัดศรีสุดาราม ที่คลองบางกอกน้อย สุนทรภู่เป็นคนเรียนหนังสือเก่ง และสนใจการแต่งกาพย์ กลอนมาตั้งแต่ยังเล็ก เมื่อสุนทรภู่มีอายุได้ ๑๙ ปี ได้นำนิทานพื้นบ้านมาแต่งเป็นบทละครเรื่องโคบุตร แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการแต่งกลอนของท่าน เมื่อท่านมีอายุได้ ๒๑ ปี ท่านเดินทางไปเยี่ยมบิดาที่เมืองแกลง และได้แต่งนิราศเมืองแกลง เมื่อกลับจากเมืองแกลงได้มาเป็นมหาดเล็กในพระองค์เจ้าปฐมวงศ์ พระโอรสในกรมพระราชวังหลัง ซึ่งบวชอยู่ที่วัดระฆังโฆสิตาราม สุนทรภู่ได้ตามเสด็จพระองค์-

ในสมัยรัชกาลที่ ๔ สุนทรภู่ได้เข้ารับราชการเป็นพระสุนทรโวหารในกรมพระอาลักษณ์ฝ่ายพระราชวังบวร และได้แต่งหนังสือบทเสภาพระราชพงศาวดาร บทเห่กล่อมพระบรรทมเพื่อใช้ในการเห่กล่อมพระราชโอรสและพระราชธิดา สุนทรภู่เข้ารับราชการอยู่ ๕ ปีก็ถึงแก่กรรมเมื่อมีอายุได้ ๗๐ ปี

สุนทรภู่แต่งหนังสือไว้มากมีทั้งนิราศ นิทาน สุภาษิต บทละคร บทเสภา บทเห่กล่อม กระบวนกลอนของสุนทรภู่มีความไพเราะด้วยเสียงสัมผัสใน ท่านเป็นผู้ริเริ่มการนำเสียงสัมผัสในมาใช้ในการแต่งกลอนทำให้บทกลอนของท่านดีเด่นด้วยเสียงสัมผัสอันไพเราะ จนเป็นแบบอย่างการแต่งกลอนของกวีชั้นหลังมาจนถึงทุกวันนี้ ผลงานของท่านทุกเรื่องจะสอดแทรกคติธรรมสอนใจผู้อ่านนับว่ามีคุณค่ามาก ท่านแต่งกาพย์เรื่องพระไชยสุริยาเป็นแบบเรียนภาษาไทย และได้มีการนำกาพย์เรื่องนี้มาเป็นแบบสอนอ่านแก่นักเรียนจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลไทยได้สร้างอนุสาวรีย์เป็นเกียรติแก่ท่านที่ตำบลบ้านกร่าง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง และนำผลงานเรื่องพระอภัยมณีไปแสดงเรื่องราวไว้ด้วย ผลงานอันมีคุณค่าของท่านได้มีผู้นำไปแปลเป็นภาษาต่างประเทศจนแพร่หลายไปทั่วโลก องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติจึงได้ประกาศเกียรติคุณท่านเป็นกวีเอกของโลก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๙ นับว่าท่านเป็นคนไทยคนหนึ่งที่ได้รับการยกย่องทั่วโลก คนไทยทุกคนควรภาคภูมิใจที่บรรพบุรุษของเราได้รับเกียรติเป็นกวีสำคัญทางด้านวรรณคดีเทียบเท่ากวีเอกของโลก

“ผลงานที่คนเราสร้างขึ้นไม่ว่าจะนานเท่าไรย่อมปรากฏเสมอ แม้ที่ท่านสุนทรภู่จะได้ถึงแก่กรรมไปกว่า ๑๐๐ ปี แต่ผลงานของท่านก็ยังปรากฏให้เห็น ที่คนรุ่นหลังจะนำมาศึกษาและยกย่อง เชิดชูคุณงามความดีของท่านไว้” เสริมกล่าวขึ้น

คำศัพท์

เรื่องพระอภัยมณีตอนสุดสาครตามหาพระบิดาและเข้าเมืองผีดิบ

คำศัพท์

ความหมาย

กำสรด

สลด เศร้า

กุศล

บุญ สิ่งที่ดีที่ชอบ

โกฏิ

มาตรฐานเท่ากับ ๑๐ ล้าน

ครุฑ (ครุฑา)

พญานกที่เป็นพาหนะของพระนารายณ์

จร

ไป

ชฎา

เครื่องสวมศีรษะรูปคล้ายมงกุฏ

ชนนี

แม่

ชลา

น้ำ

ชลาลัย

มหาสมุทร

ชุลีกร

ยกมือไหว้

ดาบส

ฤาษี

ทรงเดช

พระมหากษัตริย์ ผู้มีอำนาจ

ทิพโส

หุทิพย์

ทิศพายัพ	ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
เทพไท	เทวดาผู้เป็นใหญ่
เทพารักษ์	เทวดาผู้ดูแลรักษาสถานที่ใดที่หนึ่ง
ธานี	เมือง
นิราศ	จากไป
บรรพชา	บวช
ปราง	มะปราง
ปรารภ	กล่าวถึง
ปริง	มะปริง
ปลดปลง	ตาย
ปักพี ปักพิน	แผ่นดิน
พรต	จำศีล ปฏิบัติทางศาสนาเพื่อข่ม กายและใจ
พระโคดม	พระพุทธเจ้า
พาชี	ม้า
ภูวนาถ ภูวไนย	พระเจ้าแผ่นดิน
มรณา	ตาย
ม้วย	ตาย
มัจฉา	ปลา
ยมนา	แม่น้ำใหญ่
ยอกร	ยกมือไหว้
โยคี	ฤาษี

โยม	คำที่พระสงฆ์ใช้เรียกบิดามารดา หรือผู้ใหญ่
วายุภัส	ชื่อนกในวรรณคดี คำนี้คือวายุภักซ์
วิถี	ทาง
สถาวร	ยืนยง มั่นคง
สถิต	ตั้งอยู่ ยืนยง
สมเพช	สงสาร สลดใจ
สมภาร	พระที่เป็นเจ้าอาวาส
สังหาร	ฆ่า
สันโดษ	อยู่ตามลำพัง
สาคร	แม่น้ำ ทะเล
สำเภา	เรือเดินทะเลแบบจีนใช้เล่นด้วยใบ
สิงขร	ภูเขา ยอดเขา
สิทธิจารย์	อาจารย์ผู้สำเร็จ ฤาษี
เสถียร	มั่นคง แข็งแรง
หน่ออบพิตร	พระมหากษัตริย์
หัสติน	สัตว์ในป่าหิมพานต์ เรียกว่า หัสดีลิงค์ มีหัวเป็นนก ตัวเป็นสิงห์ มีปีกบินได้
อนุกูล	เกื้อกูล สงเคราะห์
อัสดร	ม้า
อาชา	ม้า
อรินทร์	ช้างศึก
อิศเรศ	ผู้เป็นใหญ่
อุปมา	เปรียบเทียบ

รายชื่อคณะกรรมการจัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

๑. อธิปไตยกรมวิชาการ	ที่ปรึกษา
๒. ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา	ที่ปรึกษา
๓. นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ	ที่ปรึกษา
๔. นายโกวิท ประวาลพฤกษ์	ที่ปรึกษา
๕. ม.ร.ว.สุรวัช ศรีวัช	ที่ปรึกษา
๖. นางวัชร ฐวรธรรม	ที่ปรึกษา
๗. นายบรรเทา กิตติศักดิ์	ประธานกรรมการ
๘. นางสุภรณ์ สภาพงศ์	รองประธานกรรมการ
๙. นางนภาลัย สุวรรณธาดา	กรรมการ
๑๐. นางสาวใจ อินทร์ทรัพย์	กรรมการ
๑๑. นางประคอง สุธธสาร	กรรมการ
๑๒. นางมัลลิกา ตันขันธ์	กรรมการ
๑๓. นางถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล	กรรมการ
๑๔. นางสาวประไพ เทพรานนท์	กรรมการ
๑๕. นายมนต์ชัย พุทธกาล	กรรมการ
๑๖. นางยิ่งลักษณ์ งามดี	กรรมการ
๑๗. นายบุญเสริม แก้วพรหม	กรรมการ
๑๘. นางสาวกุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์	กรรมการ
๑๙. นางอัจฉรา ชีวพันธ์	กรรมการ
๒๐. นางภาสินี เปี่ยมพงศ์สานต์	กรรมการ
๒๑. นางสาวเข็มทอง คันธพนิต	กรรมการ
๒๒. นางนวลจันทร์ นิเทศวรวิทย์	กรรมการ
๒๓. นางนิตยา จรูญผลลิต	กรรมการ
๒๔. นายโชติ ศรีสุวรรณ	กรรมการ
๒๕. นางสาวพัชรภรณ์ จ้อยจุมพจน์	กรรมการ
๒๖. นางสาวดา วัยวุฒิ	กรรมการ
๒๗. นายสมเจตน์ กาพิสัย	กรรมการ
๒๘. นางเพชรภรณ์ รื่นรมย์	กรรมการ
๒๙. นางรัตนา ภาชาฤทธิ์	กรรมการ
๓๐. นางอัมพร แด้มทอง	กรรมการ
๓๑. นายอุทัย ไชยกลาง	กรรมการ
๓๒. นางวันเพ็ญ สุทธากาศ	กรรมการและเลขานุการ
๓๓. นางปราณี ปราบริปู	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๔. นางสาวเพ็ญศิริ กัลยาณมิตร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๕. นางบุษบา ตระกูลสัจจาวัตร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ออกแบบรูปเล่ม นายสมเจตน์ กาพิสัย

ผู้วาดภาพประกอบฉบับเป็นต้นแบบจริง กลุ่มเบญจรงค์

การรถไฟแห่งประเทศไทย เอื้อเฟื้อภาพประกอบ

หนังสือภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ มี ๖ เล่ม ดังนี้

๑. หนังสือเรียนภาษาไทย ป.๔ เล่ม ๑
๒. หนังสือเรียนภาษาไทย ป.๔ เล่ม ๒
๓. คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ป.๔ เล่ม ๑
๔. คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ป.๔ เล่ม ๒
๕. แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.๔ เล่ม ๑
๖. แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.๔ เล่ม ๒

